

کتابشناسی تفاسیر قرن چهاردهم

محمد علی هاشم زاده

بیش از چهارده قرن از نزول آخرین کتاب آسمانی می گذرد، اهتمام به این کتاب جاودانه و مهم تر از آن تفسیر و تبیین معارف وحی از صدر اسلام تا کنون پیشینه دارد. عالمان و مفسران، از نخستین سده های اسلام تا کنون، هریک با نگرشی و از زاویه ای ویژه به قرآن نگرسته اند و به شرح و تبیین آن به فراخور حال و بضاعت خویش دست یازیده اند. فن تفسیر از عصر صحابه و تابعان و تابعان آنان تا کنون دوره های گوناگونی را پشت سر نهاده و با شیوه های فقهی، نقلی، عقلی، علمی، فلسفی، کلامی، اخلاقی، تربیتی، ادبی، بلاغی، اجتماعی، طبیعی و... دنبال شده است.

تلاش دانشمندان در عصر تألیف، میراثی ارجمند و غنی برای پیشینیان به یادگار گذاشته است و سرانجام در قرن چهاردهم، تفسیر قرآن به اوج شکوفایی و گستردگی خود رسیده است و تحول و پیشرفتی چشمگیر در سنجش با سده های پیشین یافته است. مهم ترین محورهای این پیشرفت بدین قرار هستند:

۱. تحول در نظام تفسیر نویسی.

۲. تحول در نگرش به قرآن و آفرینش فضاهای تازه و چشم اندازهای نوپیدا در این راستا.

۳. طرح موضوعات روزآمد و مورد نیاز در مقوله های سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و...

۴. تکامل و جامعیت روشهای تفسیری.

۵. فراوانی و فراگیری در عرصه اندیشه ها و باورها.

کتابشناسی تفاسیر قرن چهاردهم به معرفی بیش از هشتصد عنوان می پردازد. با اذعان به این که به دلیل در دست نبودن منابع کتاب شناسی قرن چهاردهم از کشورهای گوناگون، بویژه در دهه های اخیر، شاید آنچه ارائه شده است، نیمی یا کم تر از آنچه تألیف شده است، باشد. به امید آن که در آینده دیگر آثار تفسیری و قرآن پژوهی قرن چهاردهم را شناسایی کنیم و به علاقه مندان عرضه بداریم.

در این کتابشناسی بیش از دو هزار جلد کتاب با رعایت روش ارجاعات، شناسانده شده است و آگاهیهای بایسته در این زمینه عرضه شده است.

عنوانهای معرفی شده در پنج بخش عرضه می شود:

الف. تفسیرهای کامل قرآن که به روش ترتیبی یا موضوعی یا توضیح الفاظ و غریب القرآن یا اعراب و بیان به تفسیر قرآن پرداخته اند.

ب. تفسیرهای ناتمام که تفسیر قرآن را به پایان نرسانده اند. این بخش، تفسیرهای یک یا چند جزء، تفسیرهای پراکنده که بخشی از قرآن را تفسیر کرده اند و کتابهایی را که به تفسیر آیات پیرامون یک موضوع پرداخته اند نیز در برمی گیرد.

ج. تفسیر سوره های قرآن که به تفسیر یک سوره یا چند سوره مشخص پرداخته اند.

د. کتابهایی که به تفسیر یک آیه یا چند مشخص پرداخته اند.

ه تفاسیر نامشخص، که مقدار تفسیر شده در آن روشن نیست. برخی از تفاسیر قرن چهاردهم در میان امت اسلامی مورد استقبال و توجه شایانی قرار گرفته است. و برخی بارها و بعضاً دهها بار به چاپ رسیده اند، چنانکه برخی از این تفاسیر به زبان یا زبانهای دیگری نیز ترجمه شده یا تلخیصها و فهرستهای موضوعی و راهنماهای فنی و برنامه های رایانه ای براساس آن تنظیم شده است.

از مهمترین تفاسیرهای این سده در میان اهل سنت از تفاسیر زیر می توان نام برد:

تفسیر المنار، نوشته محمد رشیدرضا و تقریرات شیخ محمد عبده.

تفسیر فی ظلال القرآن، اثر سید محمد قطب،

تفسیر المنیر، تأیف دکتر وهبه زحیلی.

تفسیر الاساس، نوشته سعید حوی و ...

نیز در میان تفاسیر شیعی، عنوانهای زیر با رویکرد و اقبال فراوان تری روبه رو شده اند:

المیزان فی تفسیر القرآن، نوشته علامه سید محمد حسین طباطبایی،

تفسیر نمونه تألیف آیت الله ناصر مکارم شیرازی و گروهی از محققان،

الفرقان فی تفسیر القرآن، اثر دکتر محمد صادقی و ...

چند نکته:

۱. عنوانهای شناسانده شده در هر بخش به ترتیب الفبا آورده می شود.

۲. آگاهیهای داده شده عبارتند از عنوان کتاب، زبان، نام مؤلف، تاریخ تولد و درگذشت او (در صورت به دست آمدن)، مذهب نویسنده، وضعیت نشر، محل انتشار، ناشر، تاریخ نشر، شمار جلدها و شمار صفحه ها، توضیح محتوای کتاب در صورت نارسا بودن عنوان، فروست، اشاره به دیگر چاپ ها و سرانجام منبع مورد استفاده در شناساندن کتاب.

۳. در این کتابشناسی موضوعاتی مانند: آیات الاحکام، آیات نازلہ در شأن اهل بیت(ع) و قصص قرآن، به دلیل این که در کتابشناسی های جداگانه پیش تر شناسانده شده اند، آورده نشده اند.

۴. ملاک در آوردن کتابها درگذشت نویسنده در قرن چهاردهم بوده است. بنابراین عنوانهایی که نویسندگان در آنها پس از سال ۱۳۰۰ در گذشته اند آورده شده اند گرچه خود کتاب در پیش از آن تألیف شده باشد.

۵. کتابهایی که در قرن پانزدهم هجری یعنی در هفده سال اخیر تألیف شده یا به چاپ رسیده اند در این مجموعه آورده شده اند.

۶. کتابهایی که در کتابخانه تخصصی مرکز فرهنگ و معارف قرآن موجود است، با علامت * مشخص شده است.

بخش نخست: تفاسیرهای کامل قرآن

۱. احسن التفاسیر (اردو)، سید احمد حسن محدث دهلوی، ۱۲۵۸ - ۱۳۳۸، سنی، لاهور: مکتبه

السلفیه، ۱۳۷۹. *

۲. الاساس فى التفسير (عربى) سعيد حوى، سنّى، قاهره: دارالسلام، چاپ اول، ۱۴۰۵ - دوّم ۱۴۰۹ - سوّم ۱۴۱۲، ۱۱ جلد، ۶۷۹۹ ص. *
۳. اسرار التنزيل (عربى)، حسين بن باقر بروجردى، م ۱۳۲۰، شيعه، اين اثر تفسير تمام قرآن و تلخيص تفسير كبير مؤلف است كه خود به تلخيص آن پرداخته است. (الذريعه ۴۳/۲؛ دائرة المعارف تشييع ۵۶۱/۴)
۴. اضواء البيان فى ايضاح القرآن بالقرآن (عربى)، محمدامين بن محمد المختار الجكنى الشنقيطى، ۱۳۲۵ - ۱۳۹۳، مالكي، بيروت، عالم الكتب، ۹ جلد + يك جلد فهرس. *
۵. اضواء على متشابهات القرآن (عربى)، خليل ياسين، شيعه، بيروت: دار ومكتبة الهلال، چاپ دوّم، ۱۹۸۰، ۲ جلد، ۳۴۸ « ۳۷۵ ص. (تفسير آيات متشابه به ترتيب سور قرآن به صورت سؤال وجواب، درچاپ اول ۱۶۰۰ سؤال وجواب ودرچاپ دوم ۱۶۵۱ سؤال وجواب). *
۶. اطيب البيان فى تفسير القرآن (فارسى)، سيد عبدالحسين طيب، ۱۳۱۲ - ۱۴۱۱، شيعه، تهران: كتابفروشى اسلام، ۱۳۹۳ ق، ۱۴ جلد *
۷. الاكليل على مدارك التنزيل - حاشيه مدارك التنزيل (عربى) محمد عبدالحق اللّه آبادى، ۱۲۵۲ - ۱۳۳۳، حنفى، هند: مطبع الكيل المطابع، ۱۳۳۰، اين اثر شرح وحاشيه مدارك التنزيل وحقائق التأويل عبدالله بن احمد نسفى م ۷۰۱ مى باشد. *
۸. الفيه التفسير (عربى) حسين على دحلى، سنّى، دمشق: دارالحكمه، چاپ اول، ۱۴۱۰، ۸۸ ص. (هزاربيت در تفسير بعضى آيات از اول تا آخر قرآن). *
۹. الامثل فى تفسير كتاب الله المنزل (عربى) ناصر مكارم شيرازى با همكارى محمد رضا آشتياني، محمد جعفر امامى، داود الهامى، اسد الله ايمانى، عبد الرسول حسنى، سيد حسن شجاعى، سيد نورالدين طباطبايى، محمود عبداللهى، محسن قرائتى و محمد محمدى، بيروت: مؤسسه البعثه، چاپ اول، ۱۴۱۳ق. عنوان اصلى: تفسير نمونه، مترجمين: محمد على آذرشب - محمد رضا آل صادق - خالد توفيق عيسى - سيد محمد هاشمى - قصى هاشم فاخر - اسد مولوى. ناشر ديگر: قم، دفتر نشر اسلامى (جامعه مدرسين) تنها ۲ جلد اول. *
۱۰. انوار درخشان در تفسير قرآن (فارسى)، سيد محمد حسيني همدانى، م ۱۳۷۵ ش، قم: چاپخانه علميه - تهران: انتشارات لطفى، ۱۳۵۸.
۱۱. اوضح التفاسير (درحاشيه قرآن)، (عربى) محمد محمد عبدالطيف الخطيب، سنّى، قاهره، المكتبة التجارية الكبرى، چاپ پنجم، ۱۳۷۵ ق، ۵۵۹ ص، ناشر ديگر: قاهره، مطبعة الاستقامة، چاپ هفتم، ۱۹۶۹م، ۷۶۶ ص. *
۱۲. ايسر التفاسير (عربى)، اسعد محمد حومد، سنّى، دمشق: مؤلف، ۱۹۹۰م، ۲ جلد رحلى، مصحح: محمد متولى الشعراوى، احمد حسن مسلم. *
۱۳. ايسر التفاسير (عربى) عامر احمد الشريف، سنّى، بيروت: دارالعلم للملايين، چاپ اول، ۱۹۹۹م، ۶۶۵ ص. *

۱۴. أيسر التفاسير للكلام العلي الكبير و بهامشه نهراخيير (عربي) ابوبكر جابرالجزائري، سني، قاهره: دارالسلام، چاپ چهارم، ۱۴۱۲ق، ۵ جلد.
۱۵. بدع التفاسير (عربي)، عبدالله بن الصديق الغماري، سني، قاهره: دارالكتب، ۱۴۱۲ق، ۱۸۴ ص. (بيان خطاها در تفاسير به ترتيب از اول تا آخر قرآن)
۱۶. برگزيده تفسير نمونه (فارسي) ناصر مكارم شيرازي و ديگران، شيعه، تهران: دارالكتب الاسلاميه، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۵ جلد، تلخيص كننده: احمد علي بابائي. *
۱۷. بيان السعادة في مقامات العبادة (عربي)، سلطان محمد الجنابذي (گنابادي) ملقب به سلطان عليشاه، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۷، شيعه، بيروت: مؤسسه الاعلمي للمطبوعات، چاپ دوم، ۱۴۰۸ق، ۴ جلد، ناشران ديگر: تهران: مطبعه دانشگاه، ۱۳۵۸، ۴ جلد و نيز تهران، چاپ سنگي، ۱۳۱۴ق، ۲ جلد در ۱ مجلد. *
۱۸. البيان في تفسير القرآن - تفسير خراساني (عربي) سيد ميرزا هادي خراساني حائري، ۱۲۹۷ - ۱۳۶۸، شيعه. اين تفسير تكمله تفسير قمي است. مؤلف داراي دو تفسير ديگر (تفسير الكبير - تفسير الوسيط) مي باشد. (دائرة المعارف تشيع ۵۶۷/۴)
۱۹. البيان في شرح غريب القرآن، قاسم آل محيي الدين جامعي عروضي نجفي، نجف: ۱۳۷۴، ۱۶۸ + ۲۱۳ ص. مصحح: مرتضى الحكمي.
- * بيان القرآن ————— مكمّل بيان القرآن
۲۰. بيان قرآن بر اساس تفسير الميزان (فارسي) گردآورنده: محمد ثنائي شعار، شيعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ قرآن، چاپ اول، ۱۳۶۴ - ج ۱، ۳۵۶ ص. ج ۲، ۳۳۶ ص. *
۲۱. بيان المعاني على حسب ترتيب النزول (عربي)، سيد عبدالقادر ملاحويش آل غازي العاني، حنفي، دمشق: مطبعة الترقى، ۱۳۸۲ق، تأليف ۱۳۵۵، ۱۲ جزء در ۶ مجلد. *
۲۲. التبيان في تفسير غريب القرآن (عربي) ميرزا علي بن ميرزا محمد حسين شهرستاني حائري، م ۱۳۴۴، شيعه، (اين اثر در معجم المفسرين به نام علي بن محمد الحسيني المرعشي به نقل از الذريعه (۲۰۷/۱) ذكر شده كه صحيح آن در (۳/ ۳۳۱) وبا نام شهرستاني است نه مرعشي. وي در رجاي ديگر همين اثر را براي شهرستاني ذكر مي كند كه گويا هر دو عنوان يكي هستند).
۲۳. التبيان في معاني القرآن (فارسي)، سيد حسين بن نصر الله الحسيني الموسوي عرب باغي، م ۱۳۶۹ق، ۱ جلد. (دائرة المعارف تشيع ۵۶۸/۴؛ الذريعه ۱۵۱/۲۶)
۲۴. التبيين في شرح آيات المواعظ والبراهين (فارسي) ميرزا ابوتراب قزويني شهيدى، ۱۲۷۸ - ۱۳۵۷ق، شيعه، ۵ جلد، (دائرة المعارف تشيع ۵۶۹/۴؛ الذريعه ۱۵۱/۲۶)
۲۵. تدبر قرآن (اردو) امين احسن اصلاحى، سني، لاهور: فاران فاونديشن، چاپ پنجم، ۱۴۱۳ق، (تاريخ مقدمه ۱۴۰۳ق)، ۹ جلد. *
۲۶. ترجمان القرآن - باقيات ترجمان القرآن (اردو)، احمد بن خيرالدين مولانا ابوالكلام آزاد، ۱۳۰۲ يا ۱۳۰۵ - ۱۳۷۷ق، سني، لاهور: مكتبة اشاعت ادب، ۱۹۶۳، ۳ جلد (باقيات ترجمان القرآن جلد سوم ترجمان القرآن مي باشد). در معجم المفسرين (۱/ ۳۶) براي ابوالكلام آزاد تفسيرى

- در ۱۵ جزء به زبان اردو ذکر می کند که گویا صحیح نیست. ابوالکلام آزاد دارای آثار تفسیری دیگر از جمله: تفسیر سوره فاتحه، تفسیر سوره کهف، ذوالقرنین و... می باشد. (دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱/ ۳۱۴؛ تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۳)
۲۷. ترجمان القرآن (انگلیسی) مولانا ابوالکلام آزاد (۱۳۰۲ - ۱۳۷۷ق)، لاهور: آکادمی سندسگار، مترجم از اردو: سید عبداللطیف، ۳ جلد.
- ۲۸ - ۲۹. ترجمه المیزان فی تفسیر القرآن (فارسی)، سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ق، شیعه، قم: دارالعلم، (تهران: انتشارات محمدی، ۴۰ جلد که ۱۰ جلد اول از سوی دارالعلم و ۳۰ جلد بعد از سوی انتشارات محمدی منتشر شده)، مترجمان: سید محمد باقر موسوی همدانی، مح مد تقی مصباح یزدی، عبدالکریم نیری بروجردی، محمد رضا صالحی کرمانی، سید محمد خامنه ای، محمد جواد حجتی کرمانی، محمد علی گرامی قمی، ناصر مکارم شیرازی. *
- ناشر دیگر این ترجمه (باهمین مترجمان) تهران: بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی با همکاری مؤسسه نشر فرهنگی رجاء و مؤسسه امیرکبیر، چاپ اول، ۱۳۶۳، دوم ۱۳۶۴ در ۲۰ جلد (ترجمه هردو چاپ ۴۰ جلدی و ۲۰ جلدی براساس و برابر با متن عربی چاپ دارالکتب تهران می باشد).
۳۰. ترجمه المیزان فی تفسیر القرآن (فارسی). سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ق، شیعه، قم: دفتر انتشارات اسلامی (جامعه مدرسین حوزه علمیه قم) چاپ اول، ۱۳۶۳ تا ۱۳۶۷، ۲۰ جلد، ترجمه کامل هر ۲۰ جلد (بنابر سفارش مرحوم علامه طباطبایی) از سوی آقای سید محمد باقر موسوی همدانی انجام شده است. ترجمه این چاپ برابر با متن عربی چاپ بیروت از سوی مؤسسه اعلمی ونیز چاپ قم: دفتر نشر اسلامی (جامعه مدرسین) می باشد. *
۳۱. تفسیر آسان، منتخب از تفاسیر معتبر (فارسی) محمد جواد نجفی، شیعه، تهران کتابفروشی اسلامیة، ۱۳۵۷ به بعد، ۱۸ جلد. *
۳۲. تفسیر اثنی عشری (فارسی) حسین بن احمد الحسینی الشاه عبدالعظیمی، ۱۳۱۸ - ۱۳۸۴ ق، شیعه، تهران: انتشارات میقات، چاپ اول، ۱۳۶۳ - ۱۳۶۴، ۱۴ جلد.
۳۳. تفسیر احسن الحدیث (فارسی) سید علی اکبر قرشی، تهران: بنیاد بعثت، ۱۳۶۶ - ۱۳۷۱، ۱۲ جلد، جلد اول و دوم این تفسیر ابتدا با عنوان تفسیر ممتاز منتشر شد. *
۳۴. تفسیر اختریه (اردو) اختر محمد، سنی، کویت: مکتبه رشیدیة، ۶ جلد *
۳۵. تفسیر الاعقم (عربی) احمد علی محمد علی الاعقم الاندلسی، صنعا (یمن): دارالحکمة الیمنیه، چاپ اول، ۱۴۱۱ ق، ۸۵۱ص. *
۳۶. تفسیر انوار النجف فی اسرار المصحف (اردو) حسن بخش جارا، شیعه، پیشاور: مکتبه انوار النجف، دریاخان، ۱۹۸۲ به بعد، ۱۵ جلد. *
۳۷. تفسیر البراعم المؤمنه (عربی) محمد موفق سلیم، سنی، ریاض: دارالهدی، چاپ اول، ۱۴۱۳ق، ۳۰ جلد. *
۳۸. تفسیر بروجردی - تفسیر الکبیر (عربی). حسین بن باقر بروجردی م ۱۳۲۰، چند مجلد (الذریعه ۴۳/۲؛ دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۱)

۳۹. تفسیر البصائر (عربی) یعسوب الدین رستگار جویباری، قم: ۱۴۰۳ به بعد، ۶۰ جلد، البته بعضی از جلدها هنوز منتشر نشده تنها جلدهای ۱ و ۳۱ تا ۳۴ و نیز ۴۱ تا ۶۰ منتشر شده است.*
۴۰. تفسیر بهائی (فارسی و عربی)، بهاء الدین هندی (زنده در ۱۳۰۱)، شیعه، ۲ جلد، جلد اول به همراه تفسیر لوامع التنزیل در سال ۱۳۰۱ در هندوستان چاپ گردیده است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۵۹)
۴۱. تفسیر التحریر والتنویر - تحریر المعنی السدید و تنویر العقل الجدید (عربی) محمد طاهرین عاشور، ۱۲۹۶ - ۱۳۹۳ ق، سنی مالکی، لیبی: الدار الجماهیریة - تونس: الدار التونسیة، ۳۰ جلد، جلد ۱ و ۲ در قاهره: مطبعة عیسی البابی الحلبی، ۱۳۸۴ منتشر گردیده و نیز تفسیر سورة الفاتحة و جزء عم از مؤلف در تونس: دارالکتب الشرقیة، ۱۹۵۶، ۳۷۸ ص.
۴۲. تفسیر تربتی خراسانی (فارسی - عربی)، علی اکبر تربتی خراسانی م ۱۳۳۱. (الذریعة ۴/ ۲۹۴)
۴۳. تفسیر تقریب القرآن الی الازهان (عربی) سید محمد الحسینی الشیرازی، متولد ۱۳۴۷ ق، شیعه، بیروت: مؤسسه الوفاء، چاپ اول، ۱۴۰۰ ق، ۳۰ جزء در ۱۰ مجلد.*
۴۴. تفسیر ثنائی (اردو) ثناء الله امرتسری، سنی، لاهور، اداره ترجمان السنه، چاپ دوم، ۱۹۷۱ م، ۳ جلد.* تفسیر جابری ————— تفسیر حسن *
۴۵. تفسیر جامع (فارسی) سید ابراهیم بروجردی، شیعه، تهران: انتشارات کتابخانه صدر، [اتمام تفسیر] ۱۳۴۰، ۷ جلد، این تفسیر گردآوری شده از تفسیر امام حسن عسگری، تفسیر عیاشی و کتب اخبار معتبر، به انضمام ترجمه تفسیر علی ابن ابراهیم قمی می باشد.
۴۶. تفسیر جواهر القرآن (اردو) مولا حسین علی م ۱۳۶۳ هـ سنی، راولپندی: کتب خانه رشیدیة، ۳ جلد، با اضافات: غلام الله خان.*
۴۷. التفسیر الحدیث للسر مرتبة حسب النزول (عربی)، محمد عزة دروزه، ۱۳۰۵ - بعد از ۱۴۰۰، سنی، قاهره: دار احیاء الکتب العربیة - عیسی البابی الحلبی، ۱۳۸۱ ق، ۱۲ جلد، (بر حسب ترتیب نزول قرآن) *
۴۸. التفسیر الحدیث للقرآن الکریم (عربی) حافظ عیسی عمار، سنی، قاهره: مطبعة البابی الحلبی، چاپ اول ۱۳۷۹، ۲ جلد در ۱ مجلد، ۴۱۰ « ۳۷۰ ص، (تفسیر تمام قرآن در حاشیه قرآن) *
۴۹. تفسیر خسروی (فارسی) علیرضا میرزا خسروانی، ۱۳۱۰ - ۱۳۸۶، شیعه، تهران: کتابفروشی اسلامیة، ۱۳۹۰ به بعد.*
۵۰. تفسیر الخطیب المکی (عربی) سید عبدالحمید الخطیب، م ۱۳۸۱، دمشق: دارالفکر، ۱۳۱۶، چاپ اول، ۱۳۸۱، ۴ جلد.*
۵۱. تفسیر راهنما، روشی نو در ارائه مفاهیم و موضوعات قرآن (فارسی)، اکبر هاشمی رفسنجانی متولد ۱۳۱۱، شیعه و جمعی از محققان مرکز فرهنگ و معارف قرآن، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۱ به بعد، تا سال ۱۳۷۵ شش جلد منتشر گردیده است و چاپ جلدهای بعد تا آخر قرآن ادامه دارد.*

۵۲. تفسیر ریحان (فارسی) سید علیرضا ریحان حسینی سعیدی، ۱۳۳۰ - ۱۳۸۷ ق، شیعه، چاپ تهران، (دائرة المعارف تشیع ۵۷۳/۴)
۵۳. تفسیر صفی - تفسیر قرآن - (فارسی) میرزا حسن ملقب به صفی علیشاه نعمه اللهی، ۱۲۵۱ - ۱۳۱۶ ق، شیعه، صوفی، تهران: کتابفروشی خیام، ۱۳۴۲ - ۱۳۵۶ (افست از چاپ سال ۱۳۱۷) ۲ جلد دریک مجلد (تفسیر تمام قرآن به صورت منظوم در بحر رمل مسدس بر وزن مثنوی مولوی است)، ناشر دیگر: چاپخانه ارتش دولت ایران، ۱۳۲۸، ۲ جلد - چاپ سنگی. تفسیر سوره یوسف از تفسیر صفی با تصحیح هادی مولوی گیلانی وفا علیشاه در تهران: اقبال، ۱۳۲۰، ۷۵ « ۸۷ ص. منتشر گردیده است. نیز تفسیر سوره یوسف از مؤلف: تهران چاپ سنگی، ۱۳۲۰ ق ۱۶۳ ص.
۵۴. تفسیر عثمانی (اردو) شبیراحمد عثمانی، سنی، کراچی: دارالاشاعت، چاپ اول، ۱۹۹۳ م، ۲ جلد، ۱۷۲۰ ص. *
۵۵. التفسیر العصری، عبدالفتاح الامام، ۱۲۸۷ - ۱۳۸۳ ق، سنی، ۳۰ جزء. (معجم المفسرین ۱/ ۲۹۲)
۵۶. التفسیر الفرید للقرآن المجید (عربی) محمد عبد المنعم الجمال، سنی، مصر، تألیف ۱۹۵۲ به بعد، ۴ جلد، ۳۳۷۷ ص. *
۵۷. تفسیر القرآن العظیم المسمی اولی ما قیل فی آیات التنزیل (عربی) رشید الخطیب الموصلی، سنی، موصل: مؤسسه دارالکتب، جامعه موصل، ۱۳۹۲ - ۱۳۹۴، ۹ جلد.
۵۸. تفسیر القرآن الکریم - غایه البیان فی تفسیر القرآن الکریم (عربی) محمود محمد حمزه، حسن علوان و محمد احمد برانق، سنی، قاهره: دارالمعارف، تاریخ مقدمه ۱۳۷۲ ق. ناشر دیگر: قطر: اداره احياء التراث الاسلامی به صورت افست از چاپ دارالمعارف، ۳۰ جلد در شش مجلد. *
۵۹. تفسیر القرآن الکریم - مختصر تفسیر القاسمی - ری الغلیل من محاسن التأویل (عربی) محمد جمال الدین قاسمی، ۱۲۸۳ - ۱۳۳۲ ق، سنی، بیروت: دارالنفائس، چاپ اول، ۱۴۱۴، یک جلد ۶۰۴ ص. (مختصری از تفسیر محاسن التأویل توسط: صلاح الدین ارقه دان در حاشیه قرآن) *
۶۰. تفسیر القرآن الکریم و اعرابه و بیانیه (عربی) محمد علی طه الدرّه، سنی، دمشق - بیروت: منشورات دارالحکمه، ۱۴۰۲ ق، ۱۶ جلد *
۶۱. تفسیر القرآن - کشف الحقایق - عن نکات الآيات والدقائق - قرآن برای همه (فارسی) میرمحمد کریم العلوی الحسینی الموسوی، شیعه، تهران: چاپخانه موسوی (ج ۱) - چاپخانه آتش (ج ۲ و ۳)، ۱۳۳۹، ۳ جلد در ۱ مجلد مترجم از ترکی، عبدالمجید صادق نوبری. *
۶۲. التفسیر القرآنی للقرآن (عربی) عبدالکریم الخطیب، متولد ۱۳۳۹، شافعی، قاهره: دارالفکر العربی، ۱۹۷۰، ۱۵ جلد در ۱۶ مجلد (جلد ۱۵ دو جزء است). *
۶۳. تفسیر کابلی (فارسی) محمود حسن دیونبدی، سنی، تهران: نشر احسان، چاپ چهارم ۱۳۷۰، ۵ جلد، ترجمه: جمعی از علما افغانستان. *
۶۴. التفسیر الکاشف (عربی) محمد جواد مغنیه، ۱۳۲۲ - ۱۴۰۰ ق، شیعه، بیروت: دارالعلم للملایین، چاپ دوم ۱۹۸۱، چاپ چهارم، ۱۹۹۰ م، ۷ جلد. *

۶۵. تفسیر کیوان - جامع التفاسیر (فارسی) - ملا عباسعلی قزوینی معروف به کیوان، م ۱۳۵۴، شیعه، تهران، ۱۳۱۰ - ۱۳۱۵، ۴ جلد. (الذریعة ۲۶/۲۲۱)
۶۶. التفسیر المبین (عربی) محمد جواد مغنیه، ۱۳۲۲ - ۱۴۰۰ ق، شیعه، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات، ۱۳۹۸، ناشر دیگر: بیروت مؤسسه عزالدین، چاپ چهارم، ۱۴۱۵، ۶۱۴ ص. نیز: دارالکتاب الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۰۳، ۸۲۷ ص. *
۶۷. تفسیر المراغی (عربی) احمد مصطفی المراغی، ۱۳۰۰ - ۱۳۷۱ ق، شافعی، قاهره: مطبعة المصطفی البابی الحلبي، چاپ دوم، ۱۹۵۳ م، ناشر دیگر به صورت افست از چاپ قاهره: بیروت: داراحیاء التراث العربی، ۱۹۸۵، ۳۰ جزء در ۱۰ مجلد. *
۶۸. تفسیر معارف القرآن (پشتو) محمد شفیع، متولد ۱۸۹۷ م، سنی، پیشاور: تاج کتب خانه، ۱۴۰۵ ق، ۳۰ جلد، مترجم: محمد مبارک، ناشر دیگر: کراچی، اداره المعارف، مکتبه دارالعلوم، ۱۹۶۹. *
۶۹. التفسیر المعین للواعظین والمتعظین (عربی) محمد هوبدی، شیعه، بیروت: دارالبلاغه، چاپ اول، ۱۴۰۷ - ۱۴۱۲ ق، ۶۵۷ ص، (درحاشیه قرآن). *
۷۰. تفسیر مفردات القرآن، مصطفی بن محمد الادهمی الحسینی الواعظ، ۱۲۶۳ - ۱۳۳۱ ق، حنفی. (معجم المفسرین ۲/۶۷۸)
۷۱. تفسیر من نسמת القرآن، کلمات و بیان (عربی) غسان حمدون، سنی، قاهره: دارالسلام، چاپ دوم، ۱۴۰۷ ق، ۷۰۵ ص. با تصحیح گروهی از مصححین، (درحاشیه قرآن). *
۷۲. التفسیر المنیر فی العقیده والشریعة واللمنهج (عربی) وهبه الزحیلی، متولد ۱۳۵۱ ق، حنفی، بیروت: دارالفکر المعاصر، دمشق: دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۳۰ جلد در ۱۵ مجلد تفسیر و دو جلد در یک مجلد فهرست موضوعی تفسیر. *
۷۳. تفسیر المؤمنین (عربی) عبدالودود یوسف، سنی، دمشق: دارالرشید، ۴۸۶ ص، (تفسیر تمام قرآن درحاشیه قرآن)، تصحیح مصطفی الخن. *
۷۴. تفسیر نعیمی - اشرف التفاسیر (اردو)، احمد یارخان نعیمی، پاکستان - گجرات: مکتبه اسلامیه، تاریخ مقدم، ۱۳۷۸ ق، جلد اول شامل تفسیر جزء اول قرآن ۷۶۵ ص. (ظاهراً تفسیر تمام قرآن) *
۷۵. تفسیر نمونه (فارسی) ناصر مکارم شیرازی (متولد ۱۳۰۷) و دیگران، شیعه، تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ اول، ۱۳۵۲ به بعد، ۲۷ جلد « ۱ جلد فهرست موضوعی. نویسندگان همکار: محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، داود الهامی، اسد الله ایمانی، عبدالرسول حسنی، سید حسن شجاعی، سید نورالدین طباطبایی، محمود عبداللهی، محسن قرائتی و محمد محمدی.
- تفسیر نمونه در بین تفاسیر شیعه و تفاسیر فارسی بیشترین چاپ را به خود اختصاص داده به گونه ای به رغم گذشت کمتر از سه دهه از چاپ اول آن، بعضی از مجلدات آن بیش از سی بار (جلد اول تا سال ۱۳۷۵، سی و پنج بار) منتشر شده است. این تفسیر به زبانهای اردو، انگلیسی و عربی نیز ترجمه شده و به چاپ رسیده که در ترتیب خود ذکر شده است.

۷۶. تفسیر نمونه (اردو) ناصر مکارم شیرازی و... لاهور: مصباح القرآن، چاپ چهارم، مترجم: سید صفدر حسین نجفی.
۷۷. تفسیر نور (فارسی) مصطفی خرم دل، تهران: نشر احسان، چاپ اول، ۱۳۷۱ش، ۷۵۳ ص، در حاشیه قرآن. *
۷۸. التفسیر الواضح (عربی) محمد محمود حجازی، سنی، بیروت: دار الجیل، چاپ ششم، ۱۳۸۹ق، افست از قاهره: مطبعة الاستقلال الكبرى، ۳۰ جزء در ۳ مجلد.
۷۹. التفسیر الوجیز علی هامش القرآن العظیم (عربی) وهبة الزحیلی، متولد ۱۳۵۱ ق، حنفی، دمشق: دار الفکر، چاپ اول، ۱۴۱۵، دوم، ۱۴۱۶، سوم، ۱۴۱۷، ۶۳۱ ص، چاپ دوم و سوم این تفسیر به همراه معجم معانی القرآن العزیز می باشد. *
۸۰. التفسیر الوسیط للقرآن الکریم (عربی) لجنة من العلماء باشراف مجمع البحوث الاسلامیه بالازهر، قاهره: الهيئة العامة لشئون المطابع الامیریة، چاپ دوم، ۱۹۷۳. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۶)
۸۱. التفسیر الوسیط للقرآن الکریم (عربی) محمد سید طنطاوی، سنی، [تألیف ۱۳۹۳] قاهره: دارالمعارف، ۱۴۱۲ق، مصحح عبدالرحمن العدوی، جلد اول این تفسیر دربناغزی: منشورات جامعہ بناغزی، ۱۳۹۴ منتشر گردیده است. *
۸۲. تفهیم القرآن (اردو) ابوالاعلی مودودی، ۱۳۲۱ - ۱۳۹۹ق، سنی، لاهور: اداره ترجمان القرآن، چاپ اول ۱۹۸۲، چاپ سیزدهم ۱۹۹۳، ۶ جلد. *
- این تفسیر به زبانهای مختلف ترجمه شده است از جمله به زبان انگلیسی، ریاض: الدار العلمیه للکتاب، ۱۹۸۸م، مترجم زفر اسحاق انصاری. *
- ترجمه ترکی استانبولی، استانبول، انتشارات انسان، ۱۹۸۶، مترجم: هیئتی زیر نظر علی بولاغ، ۳ جلد. *
- ترجمه عربی، بعض سوره ها، احزاب، نور.
- ترجمه فارسی، منصوره، لاهور: دارالعروبة للدعوة الاسلامیه، ۱۴۱۱، ۶ جلد، مترجم: کلیم الله متین، مصحح: سید احمد مودودی چشتی *
- ترجمه مالیائی: هند، چاپ اول ۱۹۷۲ - ۱۹۸۹م، مترجم: ت. ک. عبداللہ / ت. اسحاق علی / ت. ک. عبید. *
۸۳. التنزیل و اسرار التأویل، محمد بن عبدالقادر بن ابی صالح الخطیب، ۱۲۴۴ - ۱۳۱۱ق، شافعی، ۳۰ جلد (معجم المفسرین ۱ / ۴۱۸)
۸۴. تہذیب غریب القرآن (عربی) محمد صادق القمحاوی، سنی، قاهره: مکتبہ کلیات الازہریہ، ۱۷۶ ص. *
۸۵. تہ فسری خال (کردی) محمد خال، سنی، سلیمانیه - چاپخانه نہ ورہ س ت و چاپخانه زانکوی، بغداد: چاپخانه حوادث، ۱۴۰۴ق به بعد، ۳۰ جلد. *
۸۶. تہ فیسری قورئانی پیروز (کردی)، عثمان عبدالعزیز، سنی، سلیمانیه، چاپخانه نورس، ۱۹۸۳. ۳۰ جزء. *

۸۷. ته فیسری گولبژیر (کردی)، محمود احمدی، سنی، کردستان [ایران] انتشارات مسعود (احمدی)، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۳ جلد.
۸۸. ته فیسری نامی بوقورثانی پیروز (کردی) - تفسیر نامی للقرآن الکریم - عبدالکریم مدرس، (صاحب تفسیر مواهب الرحمن به زبان عربی)، سنی، بغداد: چاپخانه الوطن العربی، دارالحریه، چاپ اول، ۱۴۰۰، ۷ جلد، *
۸۹. تیسیر التفسیر للقرآن الکریم (عربی) محمد بن یوسف اطفیش، ۱۲۳۶ - ۱۳۳۲، اباضی، عمان: وزارة التراث القومي والثقافی، ۱۴۰۶ تا ۱۴۰۹ق، ۱۵ جلد در ۲۰ مجلد. مؤلف دو اثر دیگر در تفسیر به نام (همیان الزاد) و (داعی العمل) دارد که ذکر گردیده است. *
۹۰. تیسیر التفسیر لکلمات القرآن الکریم (عربی) اللواء سالم علی هیکل، سنی، قاهره: الهیئة المصریة العامة، ۱۹۹۱م، ۶۰۶ ص. (تفسیر لغوی قرآن). *
۹۱. التیسیر فی احادیث التفسیر (عربی) محمد الکی الناصری، سنی، بیروت: دارالغرب الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۵ق، ۶ جلد. *
۹۲. تیسیر الکریم الرحمن فی تفسیر کلام المنان (عربی) عبدالرحمن ناصر السعدی، ۱۳۰۷ - ۱۳۷۶، سنی، بیروت: عالم الکتب - مکتبه النهضة العربیة، چاپ اول، ۱۴۰۸ق، ۷ جلد، چاپ دیگر: قاهره: المطبعة السلفية ومکتبتها، ۱۳۷۴ - ۱۳۷۷، ۸ جلد در ۵ مجلد، تحقیق: محمد زهری النجار *
۹۳. الجدید فی تفسیر القرآن المجید (عربی)، محمد بن حبیب الله سبزواری، ۱۳۱۸ - ۱۴۰۹ق، شیعه، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات، چاپ اول، ۱۴۰۲ق، ۷ جلد. *
۹۴. الجواهر فی تفسیر القرآن الکریم (عربی) طنطاوی بن جوهری، ۱۲۸۷ - ۱۳۵۸، شافعی، بیروت: دارالفکر، ۲۶ جلد در ۱۳ مجلد. *
۹۵. حاشیه بر انوار التنزیل بیضاوی، سید شهاب الدین نجفی مرعشی، ۱۳۱۵ - ۱۴۱۱ق، شیعه (مفاخر آذربایجان ۴۲۱/۱)
۹۶. حاشیه علی انوار التنزیل بیضاوی، عبدالله بن عبدالرحمن الکلوسی، ۱۲۴۱ - ۱۳۰۳، حنفی (معجم المفسرین ۳۱۴/۱)
۹۷. حاشیه علی انوار التنزیل فی التفسیر للبیضاوی، محمد بن یوسف بن عبدالرحمن المراكشی الحسینی، ۱۲۶۷ - ۱۳۵۴. (معجم المفسرین ۶۵۹/۲)
۹۸. حاشیه علی تفسیر البیضاوی، محمد باقر بن محمد باقر الایروانی، م ۱۳۰۶ق، شیعه، (معجم المفسرین ۴۹۸/۲)
۹۹. حاشیه علی تفسیر الجلالین، محمد بن عبدالله بن احمد الحسینی الزواک الحیدی، ۱۲۴۱ - ۱۳۱۱ق، زیدی، (معجم المفسرین ۵۶۳/۲)
۱۰۰. حاشیه علی تفسیر صافی، مفید بن محمد کاظم الشیرازی الملقب بداور، م بعد از ۱۳۱۰ق، (معجم المفسرین ۶۸۲/۲)
۱۰۱. حاشیه علی تفسیر الصافی، احمد مصطفی بن احمد الخوینی القزوینی، ۱۲۴۷ - ۱۳۰۷، شیعه (تا آخر سوره بقره) (الذریعة ۴۵/۶)

۱۰۲. حجّة التفاسیر و بلاغ الاکسیر - من لایحضره المفسّر والتّفیسیر (فارسی) سید عبدالحجّة بلاغی، ۱۲۷۴ ق. ۱۳۵۶ ش، شیعه، قم: چاپ حکمت، ۱۳۴۵، ۱۰ جلد در ۶ مجلد، (دو جلد مقدمه، ۷ جلد در ۳ مجلد تفسیر و یک جلد تعلیقات) *
۱۰۳. حواش علی تفسیر البیضاوی (عربی) محمد کامل بن مصطفی محمود الطرابلسی، ۱۲۴۵ - ۱۳۱۵ ق، حنفی، (خطی در طرابلس). (معجم المفسرین ۲/ ۶۰۸)
۱۰۴. حواش علی حاشیة القنوی والشهاب الخفاجی علی انوار التنزیل فی التفسیر للبیضاوی، محمد بن طالب بن سعید الکلاوی، م ۱۳۲۴ ق، (معجم المفسرین ۲/ ۵۳۹)
۱۰۵. روان جاوید در تفسیر قرآن مجید (فارسی) میرزا محمد ثقفی تهرانی م ۱۳۱۳ - ۱۴۰۶ ق، شیعه، تهران: انتشارات برهان، چاپ دوم، ۵ جلد، *
۱۰۶. ژبانی ئیسنان ته فیسری قورئان (کردی) ملاحسین شیخ سعدی، سنی، بغداد: چاپخانه حوادث، ۱۹۸۹ *
۱۰۷. صفوة البیان (عربی) محمد حسنین مخلوف، سنی، دمشق: دارالهجرة - دارالنمر، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۷۰۱ ص. *
۱۰۸. صفوة التفاسیر (عربی) محمد علی الصابونی، سنی، بیروت: دارالقلم - مكتبة الجدة، ۳ جلد، با مقدمه تعدادی از علمای اهل سنت از جمله محمد غزالی، عبدالحلیم محمود. *
- * صفوة العرفان فی تفسیر القرآن - المصحف المفسر.
۱۰۹. صفوة العرفان فی تفسیر القرآن (فارسی) محمد علی خالدی سلطان العلماء، کراچی، تاج کمپنی لمید، ناشر دیگر: تهران، ناشر: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۳ جلد (فصلنامه بینات ۴/ ۱۹۹) *
- * غایة البیان - تفسیر القرآن الکریم
۱۱۰. الغیب والشّهادة من خلال القرآن (عربی) محمد علی البازوری، شیعه، بیروت: دارالقاری، چاپ اول، ۱۴۰۷ ق، ۶ جلد. *
۱۱۱. فتح البیان فی مقاصد القرآن (عربی) صدیق بن حسن بن علی الحسین القنوجی البخاری، ۱۲۴۸ - ۱۳۰۷ ق، سنی، بیروت: المكتبة العصرية، چاپ اول، ۱۴۱۲، ۱۵ جلد، ناشر دیگر: قاهره: مطبعة العاصمة، ۱۹۶۵، دارالفکر العربی، ۱۹۶۷، ۱۰ جلد، *
۱۱۲. فتح الرحمن فی تفسیر القرآن، عبدالمنعم احمد تعیتلب، سنی، قاهره: دارالسلام، چاپ اول، ۱۴۱۶ ق، ۷ جلد. *
۱۱۳. الفرقان فی تفسیر القرآن (عربی) علی روحانی نجف آبادی، شیعه، نجف: مطبعة الآداب - منشورات النجف الدینیة، ۱۹۷۲، (از جلد دوم به بعد بصورت دستنویس و تاییپی چاپ شده و ناشر آن نامشخص است.) ۲۲ جلد *
۱۱۴. الفرقان فی تفسیر القرآن، سید علی نقی نقوی لکهنوی هندی، م ۱۳۵۷ ق، چاپ لکهنو ۱۳۵۳، (الذریعة ۱۶/ ۱۷۴ - دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۹)

۱۱۵. الفرقان فی تفسیر القرآن بالقرآن والسنة (عربی) محمد الصادقی، شیعه، قم: انتشارات فرهنگ اسلامی، مؤسسه انتشارات اسماعیلیان، چاپ دوم، ۱۴۰۶، ناشر دیگر بیروت: مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، چاپ دوم، ۱۳۹۷، ۳۰ جلد. *
۱۱۶. فی ظلال القرآن (عربی) سید قطب، ۱۹۰۳ - ۱۹۶۶م، سنی، بیروت: داراحیاء التراث العربی، چاپ پنجم، ۱۳۸۶ق، ۸ جلد، ناشر دیگر قاهره: دارالشروق، چاپ هفدهم، ۱۴۱۲، ۶ جلد. *
۱۱۷. قیس من نورالقرآن الکریم (عربی) محمد علی الصابونی، سنی، دمشق: دارالقلم، چاپ سوم، ۱۴۰۹، ۱۶ جلد در ۸ مجلد. *
۱۱۸. قرآن، انّ هذا القرآن یهدی للّتی هی أقوم (فارسی) احمد نواندیش، شیعه، چاپخانه زندگی [تاریخ ثبت کتاب در کتابخانه ملی قبل از انتشار، جلد اول ۱۳۳۷ و جلد پنجم ۱۳۵۷ ش]، ۵ جلد. *
- * قرآن برای همه ——— تفسیرالقرآن - کشف الحقایق.
۱۱۹. قرآن کریم تفسیر عاملی (فارسی) ابراهیم عاملی (موتّق) (جلد ۱) مشهد: کتابفروشی باستان، تهران - (کتابفروشی) کتابخانه صدوق، ۸ جلد.
۱۲۰. قرآن کریم تفسیر و بیان (عربی) محمد حسن الحمصی، بیروت: دارالرشید، مؤسسه الایمان، ۶۰۴ ص (تفسیر تمام قرآن درحاشیه قرآن). *
- * قرآن کریم (قرآن برای همه) ——— تفسیر قرآن - کشف الحقایق.
۱۲۱. القرآن الکریم و تفسیره (عربی) وزارت تربیت جمهوری عراق، عراق: وزارت تربیت، (تفسیر ۳۰ جزء قرآن برای سطوح مختلف درسی کشور عراق).
۱۲۲. قرآن کریم همراه با ترجمه و توضیحات، واژه نامه (فارسی) بهاء الدین خرمشاهی، تهران: انتشارات حامی - انتشارات نیلوفر (بطور مشترک) چاپ اول، ۱۳۷۴، ۹۰۲ ص (درحاشیه قرآن به همراه ترجمه کامل قرآن و تفسیر بعضی از آیات). *
۱۲۳. قرآن مجید با ترجمه و تفسیر و تحقیق (فارسی) اسد الله مصطفوی، شیعه، تهران، ۱۳۵۵، ۱۱۰۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۸)
۱۲۴. قرآن مجید با ترجمه و جمع آوری تفسیر (فارسی) زین العابدین رهنما، ۱۲۷۲ - ۱۳۶۶ ش، شیعه، تهران، سازمان اوقاف، ۱۳۴۶ - ۱۳۵۴، ۴ جلد. *
۱۲۵. قرّة العینین علی تفسیرالجلالین (عربی) محمد احمد کنعان، سنی، بیروت: دارالبشائر الاسلامیة، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۸۴۱ ص. *
۱۲۶. کتاب البیان فی تفسیرالقرآن (ترکی آذری) محمد حسن مولی زاده شکوی، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی ۲ جلد. *
۱۲۷. کشف التنزیل فی التفسیر والتأویل، سید محمد عبدالغفار رضوی کاشانی، م ۱۳۱۰، (الذریعة؛ ۲۴/۱۸ - دایرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۰)
۱۲۸. کشف الحقایق عن نکت الآیات والدقائق (ترکی) میرمحمد کریم میرجعفر العلوی الحسینی الموسوی، شیعه، تبریز: دانشگاه صنعتی سهند، ۱۳۷۲ ش ۳ جلد. *
- * کشف الحقایق عن ... ——— تفسیر قرآن - کشف الحقایق

۱۲۹. کلمات القرآن تفسیر و بیان (عربی) حسنین محمد مخلوف، سنی، بیروت: عالم الکتب، چاپ اول، ۱۴۰۷، ۵۲۲ ص، ناشر دیگر با عنوان: تفسیر الخیر المیسر لکلمات القرآن، بیروت: المؤسسة العربیة للدراسات والنشر، چاپ اول، ۱۴۰۹. *
۱۳۰. کنزالتفاسیر فی تفسیر المفردات القرآنیة، علی جعفر استرآبادی حائری، ۱۲۴۲ - ۱۳۱۵ق، شیعه.
۱۳۱. الكنز الجلیل حاشیة علی تفسیر النسفی، ابراهیم بن ابراهیم الجناحی ملقب به بیصیلہ، م ۱۳۵۲ق، (معجم المفسرین ۸/۱)
۱۳۲. کنوز الفرائد (عربی) ملاعباسعلی قزوینی معروف به کیوان، م ۱۳۵۴، شیعه، ۳ جلد (صاحب تفسیر کیوان به فارسی در ۴ مجلد). (الذریعة ۲۶ / ۲۲۱)
۱۳۳. کلید یا فہرست مطالب قرآن (فارسی) اکبر ہاشمی رفسنجانی، شیعه، تألیف در زندان رژیم پهلوی در سال ۱۳۵۴ به مدت سه سال، ۲۲ دفتر، این اثر را مؤلف به مرکز فرهنگ و معارف قرآن دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم فرستادند کہ با همکاری جمعی از محققان آن مرکز تحقیق و تکمیل و با عنوان تفسیر راهنما تا کنون شش جلد آن منتشر شده و جلدہای دیگر بہ تدریج منتشر می گردد، نسخہ اصلی این اثر بہ خط مؤلف در تہران، موزہ ریاست جمهوری نگہداری می شود و نسخہ عکسی آن در کتابخانہ مرکز فرهنگ و معارف قرآن قم موجود است. *
۱۳۴. اللآلی الحسان فی تفسیر القرآن (عربی) حسن مطر الخویبرای الناصری، متولد ۱۳۲۸، شیعه، نجف، ۱۹۶۷ - ۱۹۶۸، ۲ جلد. (دایرة المعارف تشیع ۴ / ۵۷۰)
۱۳۵. لوامع البیان فی تفسیر القرآن (عربی) سید اشرف شمس حیدرآبادی ہندی، شیعه، حیدرآباد دکن: مطابع شمس الاسلام، چاپ اول، ۱۳۴۵، ۳۰ جلد (تفسیر تمام قرآن). *
۱۳۶. لوامع التّنزیل وسواطع التّأویل (فارسی) سید ابوالقاسم حسین نقی رضوی لاهوری، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۴ق، شیعه لاهور، چاپ رنگی، ۱۳۰۳ - ۱۳۲۵، ۳۰ جلد، پس از تألیف ۱۲ جلد و شروع جلد سیزدهم مؤلف درگذشت و بقیہ مجلدات ہجده گاہ را سید ابوتراب رضوی لاهوری متولد ۱۲۸۸ بہ اتمام رساند. (دایرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۲؛ تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۸)
۱۳۷. محاسن التّأویل - تفسیر القاسمی (عربی) محمد جمال الدین القاسمی، م ۱۳۸۳ - ۱۳۳۲، سنی، بیروت: دارالفکر، چاپ دوم، ۱۳۹۸ مصحح: محمد فؤاد عبدالباقی، ۱۷ جلد در ۱۰ مجلد، ناشر دیگر: بیروت دار احیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۴۱۵، ۷ جلد با تصحیح قبلی ونیز ہشام سمیر البخاری. *
۱۳۸. المختار من تفاسیر القرآن الکریم (عربی) احمد اسماعیل الصباغ، سنی، دمشق: مطبعة الانشاء، چاپ اول، ۱۴۰۹، دوم ۱۴۱۳، ۶۰۴ ص، در حاشیہ قرآن. *
۱۳۹. مختصر المیزان فی تفسیر القرآن (عربی) سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ شیعه، بیروت: دارالاسلام مؤسسہ المعارف للمطبوعات، چاپ اول، ۱۴۱۷، ۶۰۴ ص، (تفسیر تمام قرآن در حاشیہ قرآن)، مختصر کنندہ: سلیم الحسنی. *

۱۴۰. مختصر المیزان فی تفسیر القرآن (عربی) سید محمد حسین طباطبایی ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، بیروت: دارالاسلام، ۵ جلد. (به نقل از مقدمه مختصر المیزان، عنوان پیشین)
۱۴۱. مختصر المیزان فی تفسیر القرآن، سید محمد حسین طباطبایی ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، قم: تلخیص از الیاس کلانتری، (فصلنامه بینات ۶/ ۱۸۴)
۱۴۲. مخزن العرفان در تفسیر قرآن مجید (فارسی) بانو نصرت امین اصفهانی معروف به بانوی ایرانی (اصفهانی)، ۱۳۱۳ - ۱۴۰۳ ق، شیعه، اصفهان، انجمن حمایت از خانواده های بی سرپرست، ۱۵ جلد، ناشر دیگر تهران: جمعیت نهضت زنان مسلمان. *
۱۴۳. مراح لبید - تفسیر النووی - التفسیر المنیر لمعالم التنزیل المفسر عن وجوه محاسن التأویل (عربی) محمد بن عمر نووی الجاوی، م ۱۳۱۶، شافعی، بیروت: دار الفکر، ۱۴۰۰ ق، *
۱۴۴. مشاهد الانصاف علی شواهد الکشاف (عربی) محمد علیان المرزوقی، م ۱۳۵۵ ق، شافعی، در حاشیه کشاف، چاپ قم: نشر ادب حوزه و چاپهای افست شده از آن منتشر شده است. *
۱۴۵. المصحف المفسر - صفوة العرفان فی تفسیر القرآن (عربی) محمد فرید وجدی، ۱۲۹۵ - ۱۳۷۳ ق، سنی، قاهره: دارالمعارف، ۱۹۸۶، ۸۲۷ ص، در حاشیه قرآن و تفسیر تمام قرآن. *
۱۴۶. المصحف المیسر (عربی) عبدالجلیل عیسی، سنی، قاهره، دارالفکر ۱۳۹۹، ۸۲۸ ص. *
۱۴۷. معانی القرآن الکریم تفسیر لغوی موجز (عربی) ابراهیم عبدالله رفیده - محمد رمضان الجریبی - محمد مصطفی صوفیه - مصطفی صادق العبری، احمد عمر ابو حجر، سنی، طرابلس (لیبی): جمعیه الدعوة الاسلامیة العالمیه، چاپ اول، ۱۹۸۹، ۴ جلد *
۱۴۸. معرفه القرآن (فارسی) محمد حسن کاشانی نجفی، ۱۳۳۳ - ۱۳۹۰ ق، شیعه، نسخه اصلی در یک جلد بزرگ در بمبئی کتابخانه مؤلف و تفسیر تمام قرآن است، نیز به زبان گجراتی ترجمه شده است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۷۳)
۱۴۹. المقتطف من عیون التفاسیر (عربی) مصطفی الحسن المنصوری، ۱۳۰۷ - ۱۳۹۰، سنی، دمشق: دارالقلم - بیروت، الدر الشامیة، چاپ اول، ۱۴۱۶، ۵ جلد، محقق: محمد علی الصابونی. *
۱۵۰. مقتنیات الدرر و ملتقات الثمر التفسیر (عربی) میرسید علی حائری طهرانی معروف به مفسر، حدود ۱۲۷۰ - ۱۳۴۰ ق، شیعه، تهران: دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۳۷ - ۱۳۳۹، ۱۲ جلد در ۶ مجلد. *
۱۵۱. مکتبه القرآن الکریم تفسیر و دراسات اخری (عربی) علی محمد دخیل، شیعه، بیروت: دارالمرتضی، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۲۷۳ جزء در ۱۰ مجلد (بخشی از آن همان خلاصه تفسیر مجمع البیان است که با عنوان تفسیر الوجیز منتشر گردیده و شامل تفسیر کل قرآن در یک جلد می باشد و بخش دیگر بصورت موضوعی است). *
۱۵۲. مکمل بیان القرآن (اردو) محمد اشرف علی، سنی، چاپ پاکستان، [تاریخ مقدمه ۱۳۳۵] ۲ جلد. *
۱۵۳. منتخب التفسیر فی غریب القرآن، محمد علی میرزا احمد الشاه عبدالعظیمی النجفی، م ۱۳۳۴ ق، شیعه. (معجم المفسرین ۲/ ۵۹۳)

۱۵۴. المنتخب فی تفسیر القرآن الکریم (عربی) لجنة القرآن والسنة وزارة الاوقاف، مصر، قاهره: وزارة الاوقاف، ۱۳۸۱، چاپ شانزدهم ۱۴۱۲ق، ۹۳۷ ص. *
- * المنتخب من تفسیر القرآن الکریم — المختار من تفسیر القرآن الکریم.
۱۵۵. من وحی القرآن (عربی) سید محمد حسین فضل الله، شیعه، بیروت: دارالزهراء، چاپ دوم ۱۴۰۲، سوم ۱۴۰۵ق، ۲۵ جلد در ۱۱ مجلد.
۱۵۶. من هدی القرآن (عربی) سید محمد تقی المدرسی، شیعه، تهران: مکتب العلامة المدرسی، چاپ دوم ۱۴۰۷ق به بعد. *
۱۵۷. مواهب الرحمن فی تفسیر القرآن (عربی) سید عبدالاعلی موسوی سبزواری، ۱۳۲۸ - ۱۴۱۴ق، شیعه، نجف مطبعة الآداب - ۱۴۰۴ به بعد، ناشر دیگر: بغداد مطبعة الديوان، چاپ سوم ۱۴۰۹ (این تفسیر ظاهراً ۳۰ جلد می باشد که متأسفانه تنها ۱۲ جلد آن منتشر شده است. *
۱۵۸. مواهب الرحمن فی تفسیر القرآن (فارسی) مرتضی مستنبت غروی (حدود ۱۴۰۰)، تبریز: ۱۳۸۱، (این تفسیر ۳۰ جلد و تفسیر کامل قرآن است که جلد ۳۰ در تبریز منتشر شده است. (دایرة المعارف تشیع ۴/ ۵۷۰)
۱۵۹. مواهب الرحمن فی تفسیر القرآن (عربی) عبدالکریم محمد المدرس، سنی، بغداد: دارالحریه، چاپ اول، ۱۴۰۹ - دوم، ۱۴۱۰، ۷ جلد، (مؤلف تفسیری دیگر به زبان کردی دارد که ذکر شده است) *
۱۶۰. الموسوعة القرآنیة (عربی) ابراهیم الایاری، سنی، قاهره، مؤسسه السجل العرب، ۱۴۰۵، ۱۱ جلد، این اثر دایرة المعارفی است قرآنی که سه جلد آخر آن تفسیر قرآن از اول تا آخر قرآن می باشد. *
۱۶۱. المیزان فی تفسیر القرآن (عربی) سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ شیعه، تهران: دارالکتب الاسلامیه، چاپ سوم، ۱۳۹۷، ۲۰ جلد - ناشر دیگر: بیروت مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، مکرر، ناشران دیگر: ۱. قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ سوم، ۱۳۹۰، پنجم، ۱۳۷۱، قم، نشر اسلامی (جامعه مدرسین)، که هردو ناشر افسست از چاپ بیروت، مؤسسه الاعلمی می باشد. ۲۰ جلد، (ترجمه های المیزان در ردیف خود ذکر گردیده است.) *
- * المیزان المختصر فی التفسیر — نور من القرآن.
۱۶۲. ناسخ التفاسیر (فارسی) سید محمد بن سید محمود حسینی مشهور به عصار، ۱۲۶۶ - ۱۳۵۶، شیعه، (الذریعه ۵/۲۴؛ دایرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۶)
۱۶۳. ناسخ التفاسیر وناصر النحاریر (عربی) علی اکبر میرزا شیرمحمد همدانی ملقب به صدرالاسلام، ۱۲۷۰، ۱۳۲۶ق، شیعه، این تفسیر به شیوه لغوی شامل تفسیر کلّ کلمات قرآن در یک جلد است، نسخه اصل به خط مؤلف در کتابخانه دانشگاه تهران به شماره ۲۴۶۹ موجود است. (معجم المفسرین ۳۵۶/۱؛ دایرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۳)
۱۶۴. نحو تفسیر موضوعی لسور القرآن الکریم (عربی) محمد الغزالی، ۱۴۱۶م ق، سنی، بیروت: دار الشروق، ۱۴۱۴ ق، ۳ جلد، تفسیر از اول تا آخر قرآن. *

۱۶۵. نفحات الرحمن فی تفسیر القرآن (عربی - فارسی) محمد عبدالرحیم نهبانندی، متولد ۱۲۸۹، شیعه، تهران: چاپخانه علمی، سنگی، ۱۳۵۷، ۴ جلد بزرگ. *
۱۶۶. نور من القرآن - المیزان المختصر فی التفسیر (عربی) سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲، شیعه، این اثر توسط کمال مصطفی شاکر تلخیص شده که متأسفانه هیچگونه اشاره به اینکه این اثر تلخیص المیزان است نشده، وضعیت نشر آن هم نامشخص است. تفسیر تمام قرآن در حاشیه قرآن، ۷۲۸ ص. *
۱۶۷. الوجیز فی تفسیر القرآن الکریم (عربی) شوقی ضیف، سنی، قاهره، دارالمعارف، چاپ اول، ۱۹۹۵، ۱۰۵۰ ص، *
۱۶۸. الوجیز لکتاب الله العزیز (عربی) رفاعی، سنی. *
۱۶۹. هدیة الاخوان فی تفسیر ما ابهم علی العامة من الفاظ القرآن، مصطفی بن یوسف الحسینی الأسبر، بیروت، ۱۳۰۷ ق، دمشق، ۱۳۳۱، (مجمع المفسرین ۲ / ۶۷۹)
۱۷۰. هیمیان الزاد الی دارالمعاد - تفسیر القرآن (عربی) محمد بن یوسف الوهبی الاباضی المصعبی المفیث ۱۲۳۶ - ۱۳۳۲ ق، اباضی، عمان، وزارة التراث القومي والثقافی، ۱۴۰۱ تا ۱۴۱۱ ق، ۱۵ جلد، مؤلف صاحب تیسیر التفسیر نیز می باشد. *

بخش دوم: تفسیرهای ناتمام قرآن

۱۷۱. آشنایی با قرآن، (فارسی)، مرتضی مطهری، ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ ق، شیعه، قم: انتشارات صدرا، ۵ جلد، ج ۲-۱ چاپ ششم، ۱۳۷۱، تفسیر سوره حمد و ۲۳ آیه اول بقره - ج ۳ چاپ دوم، ۱۳۶۷، تفسیر آیاتی از سوره های انفال و توبه - ج ۴، چاپ اول، ۱۳۶۹، تفسیر سوره نور - ج ۵، چاپ اول، ۱۳۷۵، سوره های زخرف - دخان - جاثیه - فتح و قمر. *
۱۷۲. آلاء الرحمن فی تفسیر القرآن، (عربی) محمد جواد بلاغی، ۱۲۸۰ - ۱۳۵۲ ق، شیعه، بیروت: داراحیاء التراث العربی - قم: مکتبه الوجدانی، چاپ دوم به صورت افست، ۲ جلد در ۱ مجلد، ۳۹۶ « ۱۵۱ ص، تفسیر قرآن از سوره حمد تا بخشی از آیه ۵۷ سوره نساء و آیه ۶ سوره مائده (آیه وضوء) *
۱۷۳. الآیات المتشابهات، (عربی) عبدالوهاب بن عبدالقادر العبیدی النائب، ۱۲۶۹ - ۱۳۴۵ ق، (معجم المفسرین ۱/۳۳۷)
۱۷۴. آیات منتخبه من القرآن الکریم (عربی)، سید مهدی الخطیب الهنداوی، قم: مؤلف - مطبعة ستاره، ۲۷۵ ص، تفسیر بعض آیات. *
۱۷۵. احفظوا نداء القرآن وتفسیره (عربی)، عبدالهادی قدور الصباغ، سنی، دمشق: دار الفکر، ۴۱۶ ص، (تفسیر آیات نداء). *
۱۷۶. اسرار التنزیل - تفسیر آیات قرآنیة کریم. (عربی) محمد الخضر حسین، ۱۲۹۳ - ۱۳۷۷، سنی، المطبعة التعاونیة، ۱۳۹۶، ۳۶۸ ص، (تفسیر سوره حمد، ۱۹۵ آیه بقره وبعض آیات سور دیگر)، محقق و گردآورنده علی الرضا التونسی. *

۱۷۷. اصحاب كهف، احمد بن خيرالدين مولانا ابوالكلام آزاد، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۹، سنی، دهلی، ستاره هند بكدپور، ۱۹۶۲ (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۳)
۱۷۸. اقباس من القرآن (عربی) مهدي بن احمد الخياط - صادق صالح، موصل، مطبعة الزهراء چاپ دوّم، (تأليف ۱۳۸۳). ۹۸ ص. *
۱۷۹. الى القرآن (عربی) محمود شلتوت، ۱۸۹۳ - ۱۹۶۳ سنی، تهران: سازمان تبليغات اسلامي، ۱۴۰۵، ۱۸۲ ص. *
۱۸۰. انا أقرأ و أفهم كتاب الله، قصار سور و بعض آيات (عربی)، محيي الدين سليم - محمد موفق سليم، سنی، دمشق، دارالثقافة للجميع - رياض: دارالهدی، چاپ اول، ۱۴۰۱، ۳۲ « ۴ ص. *
۱۸۱. انسان مسؤول وتاريخ ساز از دیدگاه قرآن - تفسير موضوعی (فارسی) سيد محمدباقر صدر، ۱۳۵۳ - ۱۴۰۰ ق، شيعه، تهران - بنياد قرآن ۱۳۵۹، ۱۳۸ ص، عنوان اصلي: مقدمات فی التفسير الموضوعی، مترجم: محمد مهدي فولوند. *
۱۸۲. انوار العرفان فی تفسير القرآن (فارسی)، ابوالفضل داورپناه، شيعه، تهران: انتشارات كتابخانه صدر، چاپ اول، ۱۳۶۹ به بعد تا سال ۱۳۷۵، ۹ جلد منتشر شده تا سوره آخر سوره نساء. *
- * انوار من بيان التنزيل ——— جواهر التفسير.
۱۸۲. انوار القرآن، تجميع جزء ۳۰ از قرآن كريم (اردو) بشارت احمد، لاهور، انجمن شاعت اسلام، ۱۲۷۵ ق، ۲۸۸ ص، ناشر ديگر، چاپخانه گيلانی، ۱۳۵۳، ۲۳۳ ص (کتابنامه بزرگ قرآن ۲ / ۶۲۵)
۱۸۳. انوار نبوت، تفسيری از قرآن كريم (فارسی) سيد عباس الشهير (مدرّس) حاج سيد جوادى، شيعه، تهران: كتابخانه صدر، چاپ اول، ۱۳۶۱ ش، ۳۷۹ ص. جلد اول از اول قرآن تا آخر سوره نساء. *
۱۸۴. اوضح البيان فى تفسير القرآن جزء عم (عربی) محمد حسين الحسينى الجلالى، شيعه، بيروت: مؤسسه المعارف للمطبوعات، چاپ اول، ۱۹۹۱ م، ۱۶۰ ص.
۱۸۵. ايضاح المتشابهات فى تفسير الكلمات المشكله أو ايضاح المشكلات (فارسی)، محمد تقى بن محمد كاشانى تهرانى، ۱۲۲۶ - ۱۳۲۱ ق، شيعه. (دائرة المعارف تشيع ۴ / ۵۶۲)
۱۸۶. البيان فى تفسير القرآن (عربی) سيد ابوالقاسم موسى خويى، ۱۳۱۷ - ۱۴۱۳ ق، شيعه، نجف: مطبعة الآداب، ۱۹۶۶ - بيروت: دارالزهراء، چاپ پنجم، ۱۴۰۸، ۵۵۷ ص. (مقدمات تفسير، علوم قرآن و تفسير سوره حمد). *
۱۸۷. بين الجدران فيما فسر او دل على تفسير القرآن بالقرآن (عربی) سد مهدي محمد السويج الموسوى، شيعه، بيروت: دارالبيان العربى، چاپ اول، ۱۴۱۱ ق - جلد اول. ۴۹۷ ص. تفسير سوره حمد و بقره تا آيه ۲۵. *
۱۸۸. پابه پای وحی، تفسير تدبرى قرآن بر حسب نزول (فارسی) مهدي بازرگان، ۱۲۸۶ - ۱۳۷۳ ش، شيعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامي، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۲۱۶ ص، (تفسير قرآن به ترتيب نزول از سوره علق تا سوره تكوير، ۱۶ سوره قرآن). *

۱۸۹. پرتوی از قرآن (فارسی) سید محمود طالقانی، ۱۳۰۰ - ۱۳۵۸ش، شیعه، تهران شرکت سهامی انتشار، چاپ چهارم، ۱۳۶۲، جزء ۶ در ۴ مجلد شامل تفسیر قرآن از سوره حمد تا آخر سوره آل عمران و نساء تا آیه ۲۲ و جزء ۳۰ قرآن. *
۱۹۰. پیام قرآن - تفسیر نمونه موضوعی (فارسی)، ناصر مکارم شیرازی و دیگران، قم: مدرسه امام امیر المؤمنین، چاپ اول، ۱۳۶۷ به بعد تا سال ۱۳۷۵ ده جلد منتشر شده، همکاران: محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، عبدالرسول حسنی، محمد اسدی، حسین طوسی، سید شمس الدین روحانی، محمد محمدی. *
۱۹۱. پیام های قرآن، بیانی کوتاه از نکات تفسیری آیات همراه با شرح واژه ها (فارسی)، عبدالرضا محمد حسین زاده، شیعه، قم: انتشارات قدس، ۱۳۷۰، ۱۴۲ ص. *
۱۹۲. تأملات فی آیات القرآن (عربی) ابراهیم النعم، موصل: مطبعة الزهراء، چاپ اول، ۱۹۸۵م، جزء ۱، ۱۶۴ ص. *
۱۹۳. تأویل جزء عمّ (عربی) محمد امین شیخو، سنی، دمشق: دارابن هانی، ۱۹۹۱م، ۳۸۹ ص، محقق و گردآورنده: عبدالقادر یحیی مشهور به دیرانی. *
۱۹۴. تحفه الاخوان فی نقد کتاب آلاء الرحمن فی تفسیر القرآن (للبلاغی) (عربی) ضیاء الدین عبدالحسین خالصی کاظمی، ۱۳۱۵ - ۱۳۷۰ ق، شیعه (وی دونقد دیگر دارد که ذکر خواهد شد). (دائرة المعارف تشیع ۵۶۸/۴)
۱۹۵. التحقیقات الواضحة فی تفسیر سورة الفاتحة واولئ سورة البقرة وآیه الكرسي، محمد الحسینی الطواهری، م ۱۳۶۵ ق. (معجم المفسرین ۲ / ۵۲۴)
۱۹۶. ترجمه تفسیر فی ظلال القرآن (فارسی) سید قطب ۱۹۰۳ - ۱۹۶۶، سنی، تهران: مرکز نشر انقلاب، چاپ اول، ۱۳۶۲، (ترجمه جزء ۲۹) مترجم: محمد علی عابدی، (نیز رجوع شود به فی ظلال القرآن) *
۱۹۷. ترجمه تفسیر فی ظلال القرآن (فارسی) سید قطب، ۱۹۰۳ - ۱۹۶۶م، سنی، تهران، انتشارات ایران، چاپ اول، ۱۳۶۳، ۳۴۹ ص، مترجم: آیه الله سید علی خامنه ای، مصحح: حسن نیری، ترجمه تفسیر از اول قرآن تا آیه ۱۸۸ سوره بقره.
- * ترجمه تقریب القرآن — راهی بسوی قرآن.
۱۹۸. ترجمه روان و تفسیر ساده قرآن کریم (جزء ۳۰) (فارسی) محمد علی تاجپور، ۱۳۰۶ - ۱۳۶۹ش، شیعه، تهران: دانشگاه الزهراء، ۱۳۷۴، ۶۵۳ ص. مصحح: علی اکبر زارعیان. *
۱۹۹. [ترجمه] فی ظلال القرآن (فارسی) سید قطب، ۱۹۰۳ - ۱۹۶۶م، تهران: نشر احسان، چاپ اول، ۱۳۶۶، [تاکنون] ۲ جلد از اول قرآن تا آخر سوره آل عمران، مترجم: مصطفی خرم دل. *
۲۰۰. ترجمه القرآن (اردو) سیدعلی محمد دلدار علی نقوی لکهنوی، معروف به تاج العلماء. ۱۲۶۰ - ۱۳۱۲ق، شیعه، چاپ هندوستان در ۲ جلد. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۰)
۲۰۱. ترجمه القرآن فی شرایط الايمان (فارسی) سید محمد تقی حسینی قزوینی معروف به نقوی، ۱۲۶۵ - ۱۳۳۳ق، شیعه، (تفسیر پانصد آیه به انتخاب مؤلف). (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۳)

۲۰۲. ترجمه المصحف المفسر (فارسی) محمد فرید وجدی، ۱۲۹۵ - ۱۳۷۳ ق، سنی، تهران: انتشارات الهام، چاپ اول، ۱۳۶۱، (جزء اول این اثر شامل ترجمه تفسیر سه جزء اول قرآن است). مترجم: نصرالله حکمت. *
۲۰۳. ترجمه المیزان فی تفسیر القرآن (اسپانیولی) سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱، ۱۴۰۲ ق، شیعه، آرژانتین - بوینس آیرس: التوحید، (ترجمه تفسیر سوره های آخر قرآن) مترجم: محمد معلم زاده. *
۲۰۴. ترجمه المیزان فی تفسیر القرآن (انگلیسی) سید محمد حسین طباطبایی، ۱۳۲۱ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، تهران: مؤسسه خدمات اسلامی، ۸ جلد برابر با ۴ جلد متن عربی (تفسیر قرآن از اول سوره حمد تا آیه ۷۶ سوره نساء) مترجم: سید سعید اختررضوی (بقیه ترجمه متأسفانه منتشر نشده لک ن ترجمه های دیگر به انگلیسی در حال انجام ویا به اتمام رسیده است). *
۲۰۵. التفسیر (عربی) حسن بن محمد حسن السقا، م ۱۳۲۶. شافعی (مجموعه چند رساله در تفسیر بعض سور) چاپ شده (معجم مصنفات القرآن، شواخ ۱۸۹/۲)
۲۰۶. تفسیر آسان (فارسی) ابوالفضل بهرامپور، شیعه، تهران: انتشارات اسلامی، ۱۳۵۸ ش به بعد، ۶ جلد شامل سوره های ق، حجر، ابراهیم، محمد، فتح، جمعه و منافقون (سوره حجر از سوی سازمان تبلیغات تهران، ۱۳۶۳ منتشر شده است). *
۲۰۷. تفسیر آیات المتشابهات من القرآن، محمد علی معزی دزفولی، قم: ۱۳۵۰، ۵۶ ص. *
۲۰۸. تفسیر آیات مشکله (فارسی) یوسف شعار، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۰ ق، شیعه، تهران: مجلس تفسیر قرآن، چاپ سوم، ۱۳۶۹ - چاپ اول تبریز ۱۳۳۳ در ۳۸۳ ص. *
۲۰۹. تفسیر آی من القرآن الشریف، سید اعجاز حسین الامروهوی، م ۱۳۴۰، شیعه. (الذریعه ۴/۷۳۴)
۲۱۰. تفسیر ابن خواتون، ابن خاتون، امامی اصفهانی، جزء اول آن از اول قرآن تا آخر سوره مائده در کتابخانه مجلس تهران می باشد. (الذریعه ۴/۲۶۳؛ معجم شواخ ۱۸۵/۲)
۲۱۱. تفسیر بعض آیات القرآن الکریم، طه بن صالح الفضیل الراوی، ۱۳۰۷ - ۱۳۶۵ ق. مخطوط. (معجم المفسرین ۱/۲۴۳)
۲۱۲. تفسیر تنکابنی، میرزا محمد تنکابنی، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ ق، شیعه، هشتاد هزار بیت (شامل بخشی از قرآن) و نیز تفسیر بعضی آیات و سور که در ترتیب خود ذکر شده است.
۲۱۳. تفسیر جزء آخر قرآن (فارسی) محمد غروی گلپایگانی، متولد ۱۲۶۲، شیعه، تهران: ۱۳۷۱، ۲۵۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۱)
۲۱۴. تفسیر جزء تبارک (عربی) عبدالقادر بن مصطفی المغربي، ۱۲۸۴ - ۱۳۷۵ ق، سنی، (معجم المفسرین ۱/۲۹۴)
۲۱۵. تفسیر جزء عمّ، محمد محیی الدین عبدالحمید، ۱۳۱۸ - ۱۳۹۳ ق، سنی. (معجم المفسرین ۲/۶۳۴)
۲۱۶. تفسیر جزء عمّ (عربی) احمد قلاس، سنی، قاهره: دارالسلام، چاپ اول، ۱۴۰۶ ق، ۸۰ ص. *

۲۱۷. تفسیر جزء عمّ (عربی) عبدالله الطیب، سنی، خرطوم: الدار السودانیة الکتب، چاپ اول، ۱۳۹۰، دوم، ۱۴۰۴، ۴۵۳ ص، ناشر دیگر: بیروت، دارالفکر، ۱۳۹۰، ۴۶۳ ص. *
۲۱۸. تفسیر جزء عمّ (عربی) محمود فرج العقیده، سنی، قاهره، مطبعه محمد علی صبیح، چاپ دوم، ۱۹۶۶، ۱۵۰ ص (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۰)
۲۱۹. تفسیر جزء عمّ (عربی) محمد عبده، ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ ق، سنی: بیروت: دار و مکتبه الهلال، ۱۹۸۵، ۱۹۰ ص، فروست: مجموعه تفسیرالقرآن الکریم، چاپ دیگر به صورت افست تحت عنوان: تفسیرالقرآن الکریم، قاهره: مطبعه مصر، چاپ سوم، ۱۳۴۱. *
۲۲۰. تفسیر جزء عمّ مع مقدمه التفسیر (عربی) محمد المبارک عبدالله، سنی، مصر: انتشارات محمد علی صبیح، ۱۹۶۳، ۲۲۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۱)
۲۲۱. تفسیر جزء عمّ و شگفتیهای آفرینش (فارسی) احمد ترجمانی زاده، شیعه، تبریز، چاپخانه خورشید، ۱۳۵۰، ۳۰۲ ص، به کوشش غلامحسین اعتصامی. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۰)
- ۲۲۲-۲۲۵. تفسیر جزء های والذاریات - قد سمع - تبارک - عمّ (عربی) محمد توفیق عبید، سنی، دمشق، مطبعه الهاشمیة - مطبعه الجدیده، ۱۳۸۳ به بعد. هر جزء یک جلد. *
۲۲۶. تفسیر حسن (تفسیر جابری) سوره حمد و آیه اول سوره بقره (فارسی) محمد حسن جابر انصاری، ۱۲۸۷ - ۱۳۷۶ ق، شیعه، اصفهان: ۱۳۲۷، ۲ جلد، ۵۰۰ « ۳۶۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)
۲۲۷. تفسیرالحسینی (عربی)، محمد بن ابراهیم الحسینی ۱۲۷۰ - ۱۳۵۹ ق، طرابلس شام؛ مطبعه الحضاره، ۱۳۳۲، (تا آخر سوره بقره) (معجم المفسرین ۱/۲ ۴۷۱)
۲۲۸. تفسیر رشیدی، رشید احمد کنگوهی، نهطور: مکتبه عبادیه، ۱۳۹۰، ۱۰۴ ص، تشریح و ترتیب: عزیزالرحمن. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۶)
۲۲۹. تفسیر روشن با بیان قاطع، درتفسیر، لغات و حقایق (فارسی) حسن مصطفوی، شیعه، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۷۵ سه جلد منتشر گردیده از اول قرآن تا آیه ۲۷۲ سوره بقره. *
۲۳۰. تفسیر سوره های انفال، براءت، یونس، هود، یوسف، سوره های آخر قرآن = نور العرفان و کشف اسرارالقرآن (فارسی) محمد غروی گلپایگانی متولد ۱۲۶۲، شیعه، تهران: کتابفروشی اسلامیة، ۱۳۷۷، ۳ جلد، ۳۴۷ « ۲۵۴ « ۹۵ ص. نیز رجوع شود به تفسیرسوره بقره و سوره حمد. *
۲۳۱. تفسیر الشعراوی (عربی) محمد متولی الشعراوی، سنی، مصر: اخبار الیوم، ۱۹۹۱ به بعد (تا سال ۱۹۹۵م. ۸۸ بخش از این تفسیر منتشر شده) قسمت ۴۵ این تفسیر تا آیه ۴۸ سوره انعام می باشد. *
۲۳۲. تفسیر صالحی (عربی - فارسی) محمد علی صالحی برغانی قزوینی م ۱۳۱۹ ق، شیعه، (تفسیر بعضی از آیات و سوره از جمله سوره حمد، اخلاص، اعلی، رحمن، قدر و ...)
۲۳۳. تفسیر صحیح آیات مشکله قرآن (فارسی)، جعفر سبحانی، شیعه، قم: انتشارات حکمت، ۱۳۴۰ ش، ۱۷۵ ص، ناشر دیگر قم: مؤسسه نشر و تبلیغ کتاب، چاپ اول، ۱۳۶۴.

۲۳۴. التفسیر العلمی للآیات الکوئیة (عربی) حنفی احمد، قاهره: دارالمعارف، ۱۹۶۰، ۴۳۹ ص. *
۲۳۵. التفسیر الفرید للجزء الثلاثین (عربی) عبد الهادی البانی، سنی، دمشق: ۲ جلد، جلد اول، ۱۴۱۳ جلد دوم، ۱۴۱۷، ۴۵۵ « ۳۸۳ ص. (تفسیر جزء آخر قرآن و سوره حمد) *
- ۲۳۶ - ۲۳۷. تفسیر القرآن الحکیم (عربی) محمد عبدالمنعم خفاجی، متولد ۱۳۳۴ق، سنی، مصر: دارالعهد، چاپ اول، ۱۳ جلد، تفسیر قرآن از سوره حمد تا آیه ۵۰ سوره نحل، جزء ۱۳ قرآن، مؤلف اثری دیگر دارد با عنوان: الذکر الحکیم سور ثلاث من القرآن الکریم وشرحها، قاهره: المطبعة المنیریة، چاپ اول، ۱۳۷۳ ق، ۱ جلد، ۲۳۸ ص، (تفسیر سوره های لقمان، ق، حج).
۲۳۸. تفسیر القرآن الحکیم - تفسیر المنار (عربی) محمد عبده، ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ ق، شافعی - محمد رشیدرضا، ۱۲۸۲ - ۱۳۵۴، شافعی، بیروت: دارالمعرفة، افسست از قاهره: دارالمنار، ۱۳۴۶، چهارم، ۱۳۷۳، ۱۲ جلد (تفسیر قرآن از سوره حمد تا آیه ۵۲ سوره یوسف)، این تفسیر تا آیه ۱۲۶ سوره نساء، به انشاء معانی ا سوی شیخ محمد عبده واملائی رشید رضا است واز آن به بعد تفسیر خود رشید رضا می باشد، رشید رضا وعبده تفسیرهای دیگر از جمله تفسیر جزء ۳۰ قرآن نیز تألیف نموده اند که هر کدام در ترتیب خود ذکر شده است. *
۲۳۹. تفسیر القرآن الحکیم، جزء الذاریات (۲۷)، جزء قد سمع (۲۸)، جزء تبارک (۲۹)، جزء عم (۳۰)، (عربی) محمد بکا زکریا، سنی، بیروت: دارالبشائر الاسلامیه، چاپ اول، ۱۴۱۳ تا ۱۴۱۶، ۴ جلد (هر جزء در یک مجلد). *
۲۴۰. تفسیر القرآن العظیم (تا سوره قد افلح المؤمنون) عثمان محمد شطالالبکری، ۱۲۶۶ - ۱۳۱۰ق، شافعی، (معجم المفسرین ۱ / ۳۴۵)
۲۴۱. تفسیر قرآن کریم (فارسی) سید روح الله موسوی خمینی، ۱۳۲۰ ق - ۱۴۰۹ق، شیعه، قم: مجله بینات، از شماره اول این مجله بطور مسلسل ادامه دارد و تا شماره ۱۱، این مجله از اول قرآن تا آیه ۱۱۹ سوره توبه آیاتی که حضرت امام خمینی به مناسبتهاهای مختلف تفسیر نموده اند، گردآوری شده است. *
۲۴۲. تفسیر القرآن الکریم (عربی) سید مصطفی خمینی، ۱۳۴۹ ق - ۱۳۹۷ ق، شیعه، تهران: وزارت ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۲، ۴ جلد، (این تفسیر ارزشمند وجامع از ابتداء قرآن تا آیه ۴۶ سوره بقره می باشد، مصحح و محقق: سید محمد سجادی اصفهانی. *
۲۴۳. تفسیر القرآن الکریم (عربی) محمود شلتوت، ۱۳۱۰ - ۱۳۸۳ ق، سنی، قاهره - بیروت: دارالشروق، چاپ نهم، ۱۴۰۲، دهم، ۱۴۰۳، یازدهم، ۱۴۰۸، جلد ۱، ۶۷۱ ص. (تفسیر ۱۰ جزء اول قرآن) نیز رجوع شود به (الی القرآن).
۲۴۴. تفسیر القرآن الکریم الاجزاء العشرة الاولى من القرآن الکریم، (عربی) محمد علی التسخیری - محمد سعید النعمانی، شیعه، تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۵۱۱ ص. (تفسیر ۱۰ جزء اول قرآن). *

* تفسیر القرآن الکریم ————— تفسیر جزء عم، عبده

۲۴۵. تفسیر القرآن الکریم، جزء ۲۸ - ۲۹ - ۳۰. (عربی) لجنة التألیف فی مؤسسه البلاغ [تهران] تهران: مؤسسه البلاغ، چاپ اول، ۱۴۰۵ - ۱۴۱۰ - ۱۴۱۳، جلد هر جزء در یک مجلد، نیز جزء ۳۰ تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۰. *
۲۴۶. تفسیر القرآن الکریم من سورة الاحقاف الى سورة المرسلات (عربی) احمد حسین، سنی، قاهره: المجلس الاعلی للشؤون الاسلامیه، ۱۳۹۶، ۶۳۸ ص. *
۲۴۷. تفسیر القرآن للناشئین، جزء قد سمع، جزء تبارک، جزء عمّ (عربی) عبدالحلیم عویس - علی عبدالمحسن جبر، سنی، قاهره: دارالصحوه، چاپ اول، ۱۴۱۳، جلد ۳، (هر جزء در یک مجلد) *
۲۴۸. تفسیر القرآن المرتب منهج لیسر التروی. (عربی) اسعد احمد علی، سنی، دمشق: دارالسؤال، چاپ سوم، ۱۴۱۰. *
۲۴۹. تفسیر القرآن وهو الهدی والفرقان، سرسید احمد خان هندی، ۱۲۳۲ - ۱۳۱۵ ق، سنی، (این تفسیر ۱۶ سوره اول قرآن (تا سوره نحل) را در بردارد.
۲۵۰. تفسیر القرآن وهو الهدی والفرقان (فارسی) سرسید احمد خان هندی، ۱۲۳۲ - ۱۳۱۵ ق، تهران: چاپخانه آفتاب، چاپ اول، ۱۳۳۲، دوم، ۱۳۳۴، جلد ۲، ۳۵۳ ص. مترجم: سید محمد تقی فخر داعی گیلانی (شامل تفسیر سوره حمد و بقره). *
۲۵۱. تفسیر کاشانی (عربی - فارسی) سلمان بن ابوالقاسم کاشانی، م ۱۳۵۰ ق، شیعه، جلد اول از ابتداء قرآن تا سوره اعراف، نسخه خطی به خط مؤلف در کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی به شماره ۶۸۱۰ موجود است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۵).
۲۵۲. تفسیر کاشف ترسیمی از چهره موزون قرآن و روابط آیات (فارسی) سید محمد باقر حجتی - عبدالکریم بی آزار شیرازی، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۳ به بعد [تاسال ۱۳۷۵] جلد ۵ (تفسیر قرآن از سوره حمد تا سوره توبه) *
۲۵۳. التفسیر المبسوط (عربی) علی مشکینی اردبیلی، شیعه، قم: مطبعة علمیه، ۱۳۹۹، ج ۴، ۳۳۵ ص، آیه ۲۹ تا ۹۷ سوره آل عمران. *
۲۵۴. التفسیر المختصر المفید للقرآن المجید مختصر تفسیر المنار، محمد عبده - رشیدرضا، مختصر کننده: محمد احمد کنعان (به نقل از مقدمه قرّة العین تألیف محمد کنعان).
۲۵۵. تفسیر مستند برجزة عمّ (فارسی) سید حمزه موسوی کوچه باغی، شیعه، تبریز: چاپ افست تابش، ۱۳۶۲، ۲۵۵ ص. *
۲۵۶. تفسیر مشکلات القرآن، احمد بن علی اکبر المراغی، ۱۳۱۰. (معجم المفسرین ۵۲/۱)
۲۵۷. تفسیر مشکل القرآن (عربی) راشد عبداللّه فرحان، سنی، لیبی، جمعیه الدّعوة الاسلامیه، ۱۴۰۶ ق - ۱۹۹۱ م، جلد ۲، ۱۸۳ « ۲۰۶ ص. *
- * التفسیر المقارن ————— خلاصه التفاسیر الاسلامیه.
- * تفسیر المنار ————— تفسیر القرآن الحکیم.
۲۵۸. تفسیر مناهج البیان (عربی) محمد باقر الملکی، شیعه، تهران: وزارة الثقافة والارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۴ به بعد، جلد ۲، تفسیر جزء ۲۹ و جزء ۳۰ هر کدام در یک جلد. *

۲۵۹. تفسیر موضوعی قرآن - تنزیه انبیاء از آدم تا خاتم (فارسی) محمد هادی معرفت، شیعه، قم: انتشارات نبوغ، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۳۵۹ ص. گردآورنده: خسرو تقدسی نیا (درسهای تفسیری مؤلف در دفتر تبلیغات اسلامی قم). *
۲۶۰. تفسیر موضوعی قرآن مجید (فارسی) عبدالله جوادی آملی، شیعه، تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۶۴ به بعد، [تا سال ۱۳۷۵] ۹ جلد، (جلد ۹ درقم: مرکز نشر اسراء ۱۳۷۴ منتشر گردیده است). *
۲۶۱. التفسیرالموضوعی للقرآن الکریم (عربی) عبدالله جوادی آملی، شیعه، بیروت: دارالصفوة، چاپ اول، ۱۴۱۴ به بعد [تا سال ۱۴۱۷] ۶ جلد، مترجم: دارالصفوة. *
۲۶۲. التفسیرالموضوعی للقرآن الکریم (عربی) محمد البهی، سنی، قاهره: مکتبه وهبه، چاپ اول، ۱۴۰۰، تفسیر ۱۹ سوره (تفسیر سوره های نساء، انعام، اعراف، یونس، هود، یوسف، ابراهیم، حجر، نحل، اسراء، طه، انبیاء، مؤمنون، شعراء، نمل، قصص، عنکبوت، روم، صافات، هر کدام از سوره های یادشده در یک مجلد جداگانه به صورت موضوعی درهرسوره تفسیر شده است). *
۲۶۳. تفسیرمیرابوالمعالی - کلباسی، میرابوالمعالی محمد ابراهیم کلباسی م ۱۳۱۵ ق (از اول سوره نساء تا سوره معارج درحاشیه قرآن). (الذریعه ۴ / ۲۵۹)
۲۶۴. تفسیر نور (فارسی) محسن قرائتی، شیعه، قم: مؤسسه درراه حق، چاپ اول، ۱۳۷۴ به بعد، تا سال ۱۳۷۵، سه جلد منتشر گردیده از اول قرآن تا سوره انعام. *
۲۶۵. تفسیرنورین، جزء سی ام (فارسی) محمد تقی شریعتی، شیعه، تهران: نشر فرهنگ اسلامی، چاپ پنجم، ۱۳۶۵، ۴۳۵ ص. *
۲۶۶. توشیح التفسیر فی قواعد التفسیر والتأویل (عربی) میرزا محمد تنکابنی، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲، شیعه، قم: چاپخانه سید الشهداء، ۲ جلد، جلد اول شامل قواعد تفسیر و جلد دوم تفسیر سوره حمد و ۳۰ آیه اول بقره. ناشر دیگر، قم: انتشارات کتاب سعدی، چاپ اول، ۱۴۱۱، مؤلف دارای تفاسیر دیگری نیز می باشد که در ترتیب خود ذکر شده است. *
۲۶۷. توضیح الآیات (فارسی) محمد تقی محمد حسین کاشانی تهرانی، ۱۲۲۶ - ۱۳۲۱، شیعه، تهران: ۱۲۹۷ - ۱۳۰۱، تفسیر برخی آیات اثر دیگر مؤلف (ایضاح المتشابهات) است.
۲۶۷. تهذیب التفسیر وتجريد التأویل مما الحق به من الأباطیل و ردی الاقاویل (عربی) عبدالقادر شیبۀ الحمد، سنی، ریاض: مکتبه المعارف، چاپ اول، ۱۴۱۴، [تاتاریخ مذکور] ۵۰ جلد، شامل سوره حمد تا آخر انفال. *
۲۶۸. تیسیر التفسیر(العشر الثامن من القرآن الکریم) (عربی) ابراهیم الشوری - محمد زکی الدین الشیبای، سنی، قاهره: مطبعة المدنی، ۱۴۰۴، ۴۳۷ ص. (تفسیر اجزاء ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ قرآن). *
۲۶۹. جزء تبارک وتفسیر من القرآن الکریم (عربی) ابراهیم غروز - سعد شلیبی - عبدالفتاح اسماعیل شلیبی، سنی، قاهره: مکتبه مصر، ۱۹۶۸، ۹۱ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۹).
۲۷۰. جزء عمّ المیسر تفسیر و تعلیم للناشئین (عربی) عبدالودود الامین - حسن راشددهی، سنی، بیروت: دارالهادی، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۵۵ ص. *

۲۷۱. جزء عمّ و تفسیره من القرآن الکریم (عربی) ابراهیم عزوز - سعد شلبی - عبدالفتاح شلبی، سنی، قاهره: مکتبه مصر، ۱۹۶۷، ونیز ازهمین مؤلفین، تفسیر جزء قد سمع وتفسیره ۱۹۶۷، ۸۴ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۰ - ۱۸۹)

۲۷۲. جلوه ای از قرآن (فارسی) فخرالدین حجازی، شیعه، تهران: انتشارات بعثت، چاپ اول، ۱۳۶۳، ۸۸ ص. *

۲۷۳. جواهر التفسیر - انوار من بیان التنزیل، احمد بن حمد الخلیلی، سنی، عمان، مکتبه الاستقامه، چاپ اول، ۱۴۰۴ [تا پایان جلد سوم این اثر تفسیر سوره حمد و ۹۶ آیه اول سوره بقره است.] *

۲۷۴. جواهر العرفان در تفسیر آیات شریفه قرآن (فارسی) عباس مصباح، اصفهان، چاپ پروین، جلد ۷، ۱۹۶، ۷ ص. *

۲۷۵. حاشیه علی تفسیر ملاصدرا، محمود بن ابی الفضائل الحسنی الزنجانی، ۱۳۰۹ - ۱۳۷۵ ق. (معجم المفسرین ۲ / ۶۷۷)

* حاشیه علی تفسیر النسفی _____ الكنز الجلیل.

۲۷۶. حاشیه علی تفسیر النسفی لسوره مریم و بعض سوره طه، مصطفی بن احمد الحکیم، شافعی. (معجم المفسرین ۲ / ۶۷۴)

۲۷۷. حسن الانتباه فی تفسیر جزء قد سمع الله (عربی) محمد الشیخ طه البالیسانی، سنی، عراق مطبعه العمال مرکزیه، ۱۹۸۸، ۱۲۰ ص. *

۲۷۸. حسن البیان فی تفسیر القرآن (عربی) محمد الشیخ طه البالیسانی، سنی، بغداد؛ دار الحریه، ۱۴۰۹، ۱۹۹ ص (تفسیر سوره فاتحه و جزء اول سوره بقره، آیه ۱۴۱). *

۲۷۹. حواش و تعلیقات علی تفسیر تنزیه القرآن عن المطاعن لعبد الجبار (عربی) ضیاء الدین عبدالحسین خالصی کاظمی، ۱۳۱۵ - ۱۳۷۰ ق، شیعه، مؤلف دونقد دیگر یکی بر انوار التنزیل بیضاوی و دیگری بر آلاء الرحمن بلاغی نوشته است. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۸)

۲۸۰. خلاصه البیان فی تفسیر القرآن (فارسی) سید هاشم حسینی میردامادی نجف آبادی، م ۱۳۳۹ ش، شیعه، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۳۹، (جلد ۴ این تفسیر تا سوره مریم می باشد). *

۲۸۱. خلاصه التفاسیر الاسلامیه المشهوره، التفسیر المقارن (عربی) محمد باقر الناصری، شیعه، قم: مرکز البحوث والدراسات العلمیه (چاپ اسماعیلیان)، چاپ اول، ۱۴۱۶، [تا سال ۱۳۷۵] جلد، ۶۸۰ ص (تفسیر سوره حمد - بقره و آل عمران).

۲۸۲. درسایه قرآن (فارسی) سید قطب، ۱۹۰۳ - ۱۹۶۶ م، سنی، تهران: مؤسسه مطبوعاتی علی اکبر علمی، ۱۳۴۴، ۱۲ جلد، عنوان اصلی: فی ظلال القرآن، مترجم: احمد آرام، (ترجمه تفسیر ۱۲ جزء اول قرآن، آیه ۵۲ سوره یوسف). *

۲۸۳. درس القرآن - از ناس تا انسان (فارسی) حسین مزحی مدرس شاهرودی، شیعه، شریک چاپخانه فردوسی، ۶۰۰ ص. (تفسیر سوره های آخر قرآن) تصحیح: شکوری، محمود وزیری - محمد مصباحی. *

۲۸۴. درس‌هایی از قرآن - با قرآن در صحنه (فارسی) سید محمود طالقانی ۱۳۰۰ - ۱۳۵۸ ش، شیعه، انتشارات ناس، ۱۳۵۸، ۱۸۲ ص. *
۲۸۵. درس‌هایی از مکتب قرآن و عترت (فارسی) مرتضی قاسمی کاشانی، شیعه، کاشان، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۹۶ ص، (تفسیر سوره احقاف، قصه قوم عاد) *
۲۸۶. درس‌های تفسیر قرآن (فارسی) سید علی محمد دستغیب شیرازی، شیعه، شیراز؛ فلاح، چاپ دوم، ۴۸ ص. (تفسیر آیات ۳۳ تا ۴۸ سوره بقره) (صحیفه مبین ۶ - ۷)
۲۸۷. الدرالنظیم یا تفسیر همدانی - تفسیر میرزا محمد، میرزا محمد بن میرزا محمد رضا علینقی همدانی، م ۱۳۵۱ ق، (تفسیر قرآن تا اواسط سوره بقره). (الذریعه ۴ / ۳۱۳).
۲۸۸. ذوالقرنین یا کورش کبیر یا شخصیت ذوالقرنین (فصلی از تفسیر ترجمان القرآن) احمد بن خیرالدین ابوالکلام آزاد، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۹ ق، تهران، ۱۳۴۲ ق، مترجم: ابراهیم باستانی پاریزی. (دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱ / ۳۱۴)
۲۸۹. راهی به سوی قرآن - ترجمه تقریب القرآن الی الاذهان (فارسی) سید محمد حسینی شیرازی، متولد ۱۳۴۷ ق، شیعه، جزء ۲۸ این ترجمه توسط محمد محمدی اشتیاردی، قم: نشر ایمان، ۱۳۶۲ و جزء ۳۰، محمد رضا انصاری (انصاریان) نشر میثم، ۱۳۹۹. *
۲۹۰. ربع یس المفسر (عربی) سمیح عاطف الزین، کامل سلیمان، علی حسین عبدالله، سنی، بیروت: الشركة العالمیة للكتاب، ۱۴۰۸، ۷ جزء در ۲ مجلد، تصحیح: عبدالصبور مرزوق. (تفسیر ۷ جزء آخر قرآن) *
۲۹۱. روح القرآن، تفسیر ربع یس و جزء الاحزاب، (عربی) عفیف عبدالفتاح طبار، سنی، بیروت: دارالعلم للملایین، چاپ اول، ۱۹۹۰ (جزء احزاب، ۱۹۸۹)، ۱۵۹ « ۵۹۰ » ۶۸۵ ص. (تفسیر قرآن از جزء ۲۲، سوره احزاب تا آخر قرآن).
۲۹۲. زبده التفاسیر (فارسی) علی قاضی زاهدی گلپایگانی، قم، نشر حاذق، چاپ اول، ۱۴۱۶ ق، تفسیر سوره لقمان و سجده و نیز در قم دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ اول ۱۳۷۴ منتشر شده است. آثار دیگر مؤلف که چاپ شده، از این قرار است: ۱. جلد دوم زید التفاسیر (ادامه سوره بقره) ۲. تفسیر سوره انعام. ۳. تفسیر سوره مائده. ۴. تفسیر سوره اعراف (تفسیر هرسه سوره عربی منظوم می باشد).
۲۹۳. سخن حق در تفسیر قرآن کریم (فارسی) شهاب الدین اشراقی، م ۱۳۵۹ ش، شیعه، قم: چاپخانه علمیه، اهواز: مؤسسه مکتب قرآن، چاپخانه مهراستوار، ۱۳۵۲ به بعد، ۶ جلد، تفسیر سوره حمد تا آیه ۱۵۵ سوره آل عمران *
۲۹۴. سنتهای تاریخ در قرآن - تفسیر موضوعی (فارسی) سید محمد باقر صدر، ۱۳۵۳ - ۱۴۰۰ ق، شیعه، قم: انتشارات اسلامی (جامعه مدرسین)، ۳۰۲ ص. مترجم: سید جمال موسوی اصفهانی، عنوان اصلی: مقدمات فی التفسیر الموضوعی للقرآن و نیز المدرسة القرآنیة، عنوان دیگر ترجمه (مترجم دیگر)، انسان تاریخ ساز از دیدگاه قرآن. *
- * طلوع و غروب تمدن‌ها ————— برداشتی نو از قرآن.

۲۹۵. ضیاء الاکوان فی تفسیر القرآن (عربی) احمد سعد العقاد، اسکندریه: مطابع عابدين، چاپ دوم، ۱۹۷۰، ۱۳۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۲)
۲۹۶. فاتحة القرآن و جزء عم الخاتم للقرآن تفسیر و بیان (عربی) محمد محمود الصواف، سنی، جده، دار المناره، چاپ دوم، ۱۴۰۷، ۶۱۳ ص. *
۲۹۷. الفرقان بین الحقّ والباطل فی العقیده والسلوک (عربی) موفق هاشم الحلبي، سنی، عمان (اردن) چاپ اول: ۱۴۱۲ و ۲۴۸ ص.
۲۹۸. فی رحاب التفسیر (عربی) عبدالحمید کشک، سنی، قاهره: المکتب المصری الحدیث، ۱۹۸۸ به بعد، ۲۶۳ ص، (تفسیر سوره حمد و ۱۴۱ آیه اول اول سوره بقره). *
۲۹۹. فی ظل الوحی (عربی) سید احمد موسوی هندی نجفی، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۲ ق، شیعه. چاپ نجف، ۱۹۶۱، (تفسیر بخشی از قرآن). (دایره المعارف تشیع ۴/۵۷۳)
۳۰۰. فی نور القرآن آیات مختاره و تفسیرها (عربی) عبدالله محمود شحاته، سنی، قاهره: الهيئه المصریة العامه للكتاب، ۱۹۷۲، ۱۸۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۰)
۳۰۱. قیس من القرآن (عربی) فضل الله الأنصاری، سنی، سوریه [تاریخ مقدمه ۱۳۸۲]، ۳۲۰ ص، (تفسیر مختصر بعضی از سوره ها).
۳۰۲. قرآن شناخت، انسان و عمل (فارسی) محمد تقی چیذری، شیعه، تهران: انتشارات فراهانی، چاپ اول، ۱۳۶۶، و نیز تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی (جلدهای ۳ - ۴ - ۵) و نشر فرم، ۱۳۷۰ (جلد ۶)، ۶ جلد، (تفسیر موضوعی قرآن). *
۳۰۳. القرآن الکریم تلاوته و معانیه (عربی) وزارت تربیت جمهوری عراق، عراق: وزارت تربیت عراق، ۱۴۰۳ (کتاب درسی مدارس عراق در سطوح مختلف). *
۳۰۴. القرآن الکریم جزء تبارک تفسیر (عربی) عبدالقادر المغربی، سنی، قاهره: دار و مطابع الشعب، ۱۹۶۸، ۱۳۶ ص. فروست: کتاب الشعب، ناشر دیگر: قاهره: مطبعة امیریه، ۱۳۶۶ ق. *
۳۰۵. القرآن الکریم کتاب احکمت آیاته (عربی) احمد محمد جمال، سنی، بیروت: دار احیاء العلوم، چاپ اول، ۱۳۷۳، چهارم، ۱۴۱۲، ۲ جلد (جلد دوم، تفسیر بعضی از آیات قرآن). *
۳۰۶. القرآن والعقل تفسیر بدیع فی اسلوبه (عربی) سید نور الدین الحسین العراقی ۱۲۷۸ - ۱۳۴۱ ق، شیعه، تهران: بنیاد علمی فرهنگی محمد حسین کوشانپور، (ج ۳) ۱۳۶۲، ۳ جلد، تفسیر قرآن از اول تا جزء ۲۱ قرآن. *
۳۰۷. کاشف الاسرار، عبدالسلام نیازی، لاهور: آدیننه ادب، ۱۹۷۴، ۹۵ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۶)
۳۰۸. کشف الاسرار النورانیة القرآنیة فیما یتعلق بالاجرام السماویة والأرضیة والحيوانات والنباتات والجواهر المعدنیة (عربی) محمد بن احمد الاسکندرانی، م ۱۳۰۶، سنی، مصر: مطبعة الوهبة، ۱۳۹۷ ق، ۳ جلد. *

۳۰۹. کلمة الحق في القرآن الكريم موردها و دلالتها (عربی) محمد بن عبدالرحمن الراوی، سنی، ریاض: مکتبۃ العبیکان، چاپ اول، ۱۴۱۵، ۲ جلد، ۹۷۳ ص، (تفسیر موضوعی در رابطه با کلمه حق). *

۳۱۰. المتشابه من القرآن (عربی) محمد علی حسن الحلّی (زنده در ۱۳۹۰) شیعه، بیروت: دارالفکر، ۱۹۹۶، جلد اول، ۳۰۴ ص. (تفسیر آیات متشابه جلد اول از اول قرآن تا سوره هود). *

۳۱۱. متن وترجمه فارسی تفسیر بیان السعادة فی مقامات العبادة (عربی - فارسی) سلطان محمد گنابادی ملقب به سلطان علیشاه، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۷ق، شیعه، دانشگاه پیام نور، جلد اول، چاپ اول، مترجم: محمد رضاخانی - حشمت الله ریاضی. *

۳۱۲. مجد البیان فی تفسیر القرآن (عربی) محمد حسین اصفهانی، ۱۲۶۶ - ۱۳۰۸، شیعه، تهران: مؤسسه البعثت، چاپ اول، ۱۴۰۸، ۶۶۳ ص، تفسیر سوره حمد و نیمه از آیه ۲۳ سوره بقره، ناشر دیگر: تهران، چاپ سنگی، ۱۳۱۳ و ۱۳۱۷، ۳۱۳ ص. *

۳۱۳. محاضرات فی تفسیر القرآن الکریم (عربی) سید اسماعیل صدر، ۱۳۴۰ - ۱۳۸۸، شیعه، قم: دارالکتاب الاسلامی، [تاریخ مقدمه تحقیق ۱۴۱۳]، ۳۷۹ ص، تفسیر سوره حمد و بقره تا آیه ۵، محقق: سامی الخفاجی، ناشر دیگر: نجف: مطابع النعمان، منشورات دارالاضواء. *

۳۱۴. المختار من التفسیر - ربع یس (عربی) اسعد حومد، سنی، دمشق: مطبعة عکرمه [تألیف ۱۴۰۵] ۵۷۳ ص، تفسیر قرآن از سوره یس تا آر قرآن، محقق: محمد متولی الشعراوی، احمد حسن مسلم. *

۳۱۵. المختار من تفسیر القرآن الکریم (عربی) محمد متولی الشعراوی، سنی، بیروت: دارالجمیل - قاهره: مکتبۃ التراث الاسلامی، ۳ جلد در ۱ مجلد، این اثر همان المنتخب من تفسیر القرآن الکریم، بیروت: دارالعودة، ۱۹۸۹، ۶۳۶ ص، می باشد. تفسیر ۲۶ سوره کوچک قرآن، (مؤلف تفسیری مفصل با عنوان تفسیر الشعراوی نیز دارد). *

۳۱۶. المدخل الی التفسیر الموضوعی للقرآن الکریم (عربی) سید محمد باقر الموحد الابطحی، شیعه، نجف: مطبعة الاداب، ۱۳۸۹ - ۱۳۹۰، ۲ جلد، ۲۸۷ « ۲۳۹ ص. (تفسیر آیات قصص قرآن). * المدرسة القرآنیة ——— مقدمات فی التفسیر الموضوعی.

۳۱۷. مشکلات القرآن مع مقدمه تتمه البیان لمشکلات القرآن، محمد انورشاه کشمیری، چاپ مجلس اعلی، چاپ دوم ۱۹۷۴، ۱۳۹ - ۴۴۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۶)

۳۱۸. المعارف الجلیة فی تبویب اجوبة المسائل الدینیة، المجلد الاول التفسیر (عربی) سید عبدالرضا المرعشی الشهرستانی، شیعه، نجف: مطبعة النعمان، ۱۹۷۲، ۳۷۱ ص، ناشر دیگر بصورت افست، تهران: انتشارات اعلمی، تفسیر بعض آیات بصورت سؤال و جواب. *

۳۱۹. معارف قرآن (فارسی) مرکز تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، تهران: اداره آموزشهای عقیدتی سیاسی سپاه پاسداران، چاپ سوم، ۲۰۳ ص. (تفسیر سوره حمد و بقره و ۹۰ آیه از سوره آل عمران). *

۳۲۰. مفاهیم القرآن الکریم - تفسیر موضوعی للقرآن (عربی) جعفر سبحانی، قم: منشورات مکتبہ حائری طهرانی (ج ۱) - جامعه مدرسین (دفتر نشر اسلامی) (جلدهای ۲ - ۳ - ۴) و انتشارات سید الشهداء تا کنون ۷ جلد. *

۳۲۱. مفتاح التنزیل (فارسی) سیده قدسیه درخشان، ناشر: مؤلف، ۱۳۷۲، ۱۳۳ ص.

۳۲۲. مقاصد القرآن الکریم الجزء الاول (عربی) ایمن بهجت ددع، سنی، ۴۶ ص، (تفسیر جزء اول قرآن). *

۳۲۳. ممّا علی رفوف الجدران فیما لاحظت فی التفاسیر و غیرها حول القرآن (عربی) سید مهدی محمد السویج الموسوی، شیعه، بیروت: دارالبیان العربی، چاپ اول، ۱۴۱۱، جلد اول، ۳۴۴، (سوره حمد و بقره تا آیه ۲۵) این کتاب به ضمیمه کتاب بین الجدران فیما فسّر او دلّ علی تفسیر القرآن از همین مؤلف چاپ شده است. *

۳۲۴. منتخب التفسیر، محمد علی حسینی، شیعه، تهران: چاپ سنگی، ۱۳۴۶، ۱۰۴ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۶).

۳۲۵. منشور جاوید، نخستین تفسیر موضوعی به زبان فارسی، جعفر سبحانی، (زننده در ۱۳۷۵)، شیعه، قم: انتشارات توحید (جلدهای ۳ - ۲ - ۱)، نشر اسلامی (جامعه مدرسین) (۶ - ۵ - ۴)، دارالقرآن الکریم (۸ - ۷)، انتشارات سید الشهداء (۹)، انتشارات توحید (۱۰)، مؤسسه امام صادق (ع) (۱۲ - ۱۱). *

۳۲۶. من لایحضره الخطیب، بحوث و محاضرات فی التفسیر التریبیه و الادب و التاریخ (عربی)، داخل سید حسن، شیعه، بیروت: مؤسسه البلاغ، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۴ جلد (در این کتاب موضوعات تاریخی، ادبی، و جلد ۲ و ۳ شامل تفسیر بعضی از آیات می باشد). *
* من لایحضره المفسر و التفسیر ——— حجّه التفاسیر و بلاغ الاکسیر.

۳۲۷. من موضوعات سور القرآن الکریم (عربی) عبدالحمید محمود طهماز، سنی، دمشق: دارالقلم - بیروت: الدار الشامیه، ۱۴۰۷ به بعد، این عنوان فروست سلسله تفسیر سوره ای قرآن است که به صورت موضوعی و با عنوان خاص در هر سوره تنظیم شده و تا سال ۱۴۱۷ ق، ۲۱ جلد (و ۲۱ سوره) در ۱۹ مجلد منتشر شده و بقیه سوره ها نیز ادامه دارد. (بخاطر حجیم نشدن مقاله از ذکر هریک در ترتیب خود، خودداری شد). *

۳۲۸. منهج البیان فی تفسیر القرآن (عربی) سید بن الحسن الرضوی، شیعه، کراچی، مطبعه تیلینکل برنترس، ۱۴۰۶، جلد اول شامل سوره حمد و چند آیه اول سوره بقره. *

۳۲۹. من الوجهة الادبیة فی دراسة القرآن الکریم (عربی) سید تقی الدین، سنی، قاهره: دارالنهضة، ۱۹۸۷ به بعد، تا سال ۱۹۹۵، ۷ جلد، (تفسیر ادبی قرآن از اول تا آخر سوره اعراف). *

۳۳۰. من هدی القرآن (عربی) محمود شلتوت، ۱۸۹۳ - ۱۹۶۳ م، سنی، قاهره: دارالکتاب العربی، ۱۹۶۸، ۳۶۳ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۰)

۳۳۱. نبرد ایمان و عشق (فارسی) عبدالحسین حائری، شیعه، چاپ تهران، ۲۷۴ ص، تحقیق: محمد اوحدی حائری، تفسیر و تفاسیر جدید (۱۷۸)

۳۳۲. نخستین تفسیر تربیتی اخلاقی، عرفانی، فقهی، فلسفی قرآن کریم (فارسی) حسین میرزا خانی، شیعه، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، جلد اول چاپ اول، ۱۳۶۹، (جلد اول تفسیر سوره حمد و ۳۹ آیه اول سوره بقره). *

۳۳۳. نظرات عصریه فی القرآن الکریم (عربی) محمد لطفی جمعه، سنی، قاهره: عالم الکتب، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۵۵۸ ص. با مقدمه: جاد الحق علی جاد الحق شیخ الازهر. (تفسیر برخی از آیات قرآن از اول تا آخر قرآن). *

۳۳۴. نمونه های از تفاسیر - تفسیر موضوعی (فارسی) مجتبی بروجردی نجفی، قم: ناشرهای مختلف تاکنون ۶ جلد.

۳۳۵. النوادر واللطائف فی تفسیرالآیات الّتی احتوت علی النکت والظرائف، احمد کمال پاشا، م ۱۳۰۴. (معجم المفسرین ۱/ ۵۶)

* نور العرفان وکشف اسرار القرآن ——— تفسیر سوره های انفال و براءت و... .

۳۳۶. نور القرآن فی تفسیرالقرآن (انگلیسی) جمعی از نویسندگان، شیعه، اصفهان، مؤسسه امیرالمؤمنین، چاپ اول، ۱۹۹۴ — دوم، ۱۹۹۵، تاکنون ۲ جلد، این اثر ترجمه تفسیر نمونه است. البته ترتیب تفسیر نمونه در شماره جلدها رعایت نشده و از سوره انسان به بعد می باشد. *

۳۳۷. واقعیة المنهج القرآنی (عربی) توفیق محمد سبع، سنی، قاهره: هیئة العامة لشئون المطابع الامیریة، ۱۹۷۳، ۴۶۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۹).

۳۳۸. الهدی والشفاء فی تفسیرآیات ربّ الأرض و السّماء، محمد خالصی زاده، ۱۲۶۹ - ۱۳۴۲، شیعه، تهران، نشریات دینی، ۱۳۲۵ - ۱۳۲۴، ۵۷ « ۴۴ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۷)

۳۳۹. داعی العمل لیوم الأمل (عربی) محمد بن یوسف اطفیش، ۱۲۳۶ - ۱۳۳۲، اباضی(صاحب تفسیرهمیان الزاد و تیسیر التفسیر) ۴ جلد، از سوره الرحمن تا آخر قرآن. (معجم المفسرین ۲/ ۶۵۸)

بخش سوم: تفسیر سوره ها

۳۴۰. آداب من القرآن (عربی)، سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق. شیعه، بیروت: دارالبلاغه، چاپ اول، ۱۴۱۲ ق، ۳۴۴ ص. ترجمه آدابی از قرآن - تفسیر سوره حجرات، توسط لجنة الهدی در بیروت. *

۳۴۱. آدابی از قرآن - تفسیر سوره حجرات(فارسی)، سید عبدالحسین دستغیب. ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲، شیعه، مؤسسه دارالکتاب. چاپ اول، ۱۳۹۸، ۴۱۰ ص. *

۳۴۲. ابعاد التنزیل سورة الكوثر، سورة التكاثر، سورة الماعون (عربی)، علی حسن طه، شیعه، بیروت: دارالرسول الاکرم، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۴۱۴ ص. *

۳۴۳. أحسن القصص - تفسیرسوره یوسف، سید علی محمد بن سید محمد دلدار علی نقوی لکهنوی معروف به تاج العلماء، ۱۲۶۰ - ۱۳۱۲ ق، هند - عظیم آباد، ۱۳۰۵. (الذریعة ۱/ ۲۸۸، ۴/ ۳۴۵)

۳۴۴. أحسن القصص در تفسیر سوره یوسف، یس، الرحمن، جمعه، قیامت، نساء، مطففین، زلزال (فارسی) سید محمد صادق هاشمی، شیعه، تهران: گنجینه قرآن مدرسه چهل ستون، چاپ اول، ۱۴۰۹، ۲۳۲ ص. *
۳۴۵. احمد موعود انجیل - تفسیر سوره صف. (فارسی)، جعفر سبحانی، شیعه، قم: انتشارات توحید، ۱۳۶۱، ۱۵۹ ص. *
۳۴۶. اخلاق اجتماعی - تفسیر سوره حجرات (فارسی) سید مرتضی شبستری، شیعه، تهران: بنیاد قرآن، چاپ اول، ۱۳۶۰، ۱۲۹ ص. گردآورنده: سید محمد رادمنش. *
۳۴۷. اسرار القرآن - تفسیر سوره مجادله (عربی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲، شیعه، بیروت: دارالبلاغه، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۱۵۰ ص. عنوان اصلی: رازگویی و قرآن - مترجم: لجنة الهدی. *
۳۴۸. اسهل المناهج فی تفسیر سوره المعارج، صالح محمد الخدائی التوقادمی، م ۱۳۱۷ق. (معجم المفسرین ۱/ ۲۳۳)
۳۴۹. اضواء علی سورة الفرقان (عربی)، محمودبن الشریف، سنی، قاهره: دارالمعارف، چاپ اول، ۱۹۱۶، ۱۷۸ ص. *
۳۵۰. اضواء علی سورة یس (عربی) حنان لحام، سنی، دمشق: دارالثقافة للجميع، چاپ اول، ۱۳۹۹، ۱۰۴ ص، فروست: نظرات فی کتاب الله. *
۳۵۱. اضواء من سورة طه (عربی) حنان لحام، سنی، دمشق: دارالعلم، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۱۲۸ ص. فروست: نظرات فی کتاب الله ۵. *
۳۵۲. اضواء من سورة لقمان (عربی) حنان لحام، سنی، دمشق: دارالثقافة، چاپ اول، ۱۴۰۳ - دوّم ۱۴۰۸، ۱۶۰ ص، فروست: نظرات فی کتاب الله. *
۳۵۳. ام القرآن وفيه ثلاث سور انزلت (عربی) محمد محمود الصواف، سنی، بیروت: مؤسسه الرساله چاپ دوّم، ۱۴۰۷، ۱۲۷ ص. فروست: المكتبة القرآنیة ۲. تفسیر سوره های فاتحه - اخلاص - فلق - ناس. *
۳۵۴. امّ الكتاب تفسیر سورة فاتحة الكتاب، احمد بن خیرالدین مولانا ابوالکلام آزاد، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۹، سنی، دهلی: شهرزاد بک دپو، ۱۹۶۲، ۳۱۲ ص، ناشر دیگر: لاهور: بساط ادب، ۱۹۶۹، ۴۰۰ ص. (دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۱/ ۳۱۵؛ تفسیر و تفاسیر دجید ۱۹۳)
۳۵۵. انسان نمونه - تفسیر سوره دهر. (فارسی)، محمد علی غفاری، تهران - برهان، ۱۳۵۴، ۸ ص. ۲۵۰
۳۵۶. انشراح الصدر بتحقیق لیلۃ القدر (عربی)، ذاکر علی زکی العثمان، سنی، موصل؛ المطبعة العصریه، چاپ اول، ۱۳۹۸، ۷۲ ص. *
۳۵۷. انشقاق (فارسی) همایون منصوری، شیعه، تهران: انتشارات حامد، ۱۳۷۵، ۹۵ ص. *
۳۵۸. انوار الانظار در تفسیر سوره نور (اردو)، سید علی محمد بن سید محمد دلدار علی نقوی لکهنوی، ۱۲۶۰ - ۱۳۱۲، شیعه. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۰)

۳۵۹. انوار قرآن، ترجمه، شرح و تفسیر عرفانی پنج سوره از قرآن (فارسی) سید علی اشرف صادقی، شیعه، تهران: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۶۳ ص.
- * اولی ما قیل فی آیات التنزیل ——— تفسیرالقرآن العظیم.
۳۶۰. ایدئولوژی اسلام در اولین سوره قرآن، حمد (فارسی)، محمد رستمی پور، شیعه: مشهد: ندای اسلام، ۱۳۳۶ ش، ۳۴ ص. *
۳۶۱. ایقاف علی سوره قاف، سید عباس محمد جعفر الموسوی التستری، ۱۲۱۴ - ۱۳۰۶ ق. (کتابنامه بزرگ قرآن ۲ / ۶۷۸)
۳۶۲. ایلاف قریش رحله الشتاء والصف (عربی) فکتور سحاب، سنی، بیروت: المركز الثقافی العربی، چاپ اول، ۱۹۹۲، ۴۵۷ ص. *
۳۶۳. ایمان صادق، تفسیر سوره ماعون (فارسی) عبدالعظیم صدوقی اردبیلی، شیعه، اردبیل، ۱۳۶۹، ۱۱۷ ص.
۳۶۴. باب العلم فی تفسیرسوره والنجم، احمد بن مصطفی المستغانی العلوی ۱۲۹۴ - ۱۳۵۳. (معجم المفسرین ۸۰/۱)
۳۶۵. باغ بهشت، تفسیر پنج سوره از قرآن به صورت منظوم، غلام قادر، لاهور، ۷۲ ص. (کتابنامه بزرگ قرآن ۳ / ۹۲۶)
۳۶۶. با قرآن درصحنه، تفسیر سوره حمد و علق، گفتارهای امام خمینی، روح الله موسوی خمینی، ۱۳۶۸، تهران: البرز، ۱۳۵۹، ۱۰۲ ص. *
- * باقیات ترجمان القرآن ——— ترجمان القرآن.
۳۶۷. بحرالحقایق فی تفسیرسوره التوحید، میرزا فضل الله بن جمال الدین میثمی تهرانی معروف به ملک، متولد، ۱۳۲۱، (الذریعه ۳/۳۶)
۳۶۸. بحوث فی تفسیرالقرآن، سوره العلق (عربی) *
۳۶۹. بحوث فی تفسیرالقرآن سوره المدثر (عربی) *
۳۷۰. بحوث فی تفسیر القرآن سوره المزمّل (عربی)، هرسه تألیف: جمال الدین عیاد، سنی، قاهره: دارالحمامی، ۱۹۶۱، ۱۶۷ ص - ۱۹۶۸، ۶۶ ص.
۳۷۱. برداشتی از سوره های انشراح، انفطار، الرحمن (فارسی)، مریم توسلی، شیعه، مشهد: مکتب نرجس، چاپ اول، ۱۳۶۴.
۳۷۲. برداشتی از دو سوره بلد و تبت (فارسی) عباس فرحبخش، شیعه، تهران: انتشارات قلم، ۱۳۵۸، ۵۴ ص. *
۳۷۳. برداشتی از سوره حشر (فارسی)، عباس فرحبخش، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۵۹، ۱۸۲ ص، ناشر دیگر: تهران: مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، ۱۲۹ ص.
۳۷۴. برداشتی از سوره قصص (فارسی)، ایمان ممکن، تهران: انتشارات بعثت، ۱۳۷۵، ۸۷ ص. *
۳۷۵. برداشتی از سوره منافقون (فارسی)، روح الله موسوی خمینی، شیعه، ۱۳۲۰ ق - ۱۳۶۸ ش، تهران: نهضت زنان مسلمان ونیزکانون پرورشهای اسلامی، ۱۳۵۸، ۱۷ ص.

۳۷۶. برداشتی از سوره والتین والزیتون (فارسی) عبدالعلی مصحف، شیعه، اصفهان: قائم، ۱۳۵۶، ۲۳ ص.
۳۷۷. برداشتی از قرآن مجید، قدر - بلد (فارسی) شکرالله جهان مهین، شیعه، تهران: انتشارات برهان، تألیف ۱۳۹۸، ۱۵۵ ص. *
۳۷۸. برداشتی نو از قرآن سوره اعراف. وغروب تمدنها (فارسی) عبدالکریم بی آزار شیرازی، تهران: مؤسسه انتشارات بعثت، ۱۳۵۸، ۲۲۴ ص. *
۳۷۹. برهان الاصفیاء فی تفسیر سورة الأنبیاء، احمد حسام الدین افندی، سنی، ۱۸۴۸ - ۱۹۲۵، از میر ترکیه، ۱۳۳۲. (کتابنامه بزرگ قرآن ۳/ ۹۸۹).
۳۸۰. ابضاعه المزجاء - تفسیر سوره یوسف، ابراهیم بن محمد تقی النقوی الکنهوی، شیعه. (معجم المفسرین ۱/ ۲۲)
۳۸۱. بنیادی تصورات قرآن - تفسیر سوره فاتحه (اردو) احمد خیرالدین ابوالکلام آزاد، ۱۸۸۸ - ۱۹۵۸ م. لاهور: نقاش آکادمی، ۱۹۶۹ - ۱۸۹ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۷۴)
۳۸۲. بوارق القهر فی تفسیر سورة الدهر (عربی) حبیب الله شریف علی کاشانی، شیعه، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۴ والذریعة)
۳۸۳. بهشت جاویدان، تفسیر سورة الرحمن (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، تهران: انتشارات یاسر، ۱۳۶۰، ۴۰۴ صفحه.
۳۸۴. البیان فی تفسیر بعض سور القرآن، سید حیدرعلی معروف به سید ابوتراب موسوی خوانساری نجفی. (الذریعة ۳/ ۱۷۲)
۳۸۵. پرتوی از تفسیر سوره حمد یا لمعه فی تفسیر الحمد (فارسی) سید عماد الدین جزائری، شیعه، قم: مؤلف، چاپخانه علمیه، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۱۲۵ ص. *
۳۸۶. پنجاه و هشت سخنرانی پیرامون سوره مبارکه حشر (فارسی) حسن مصطفوی، شیعه، تهران: انتشارات برهان، چاپ دوم (تألیف ۱۳۷۸)، ۱۹۰ « ۱۲۷ ص.
۳۸۷. پیام سوره حمد (فارسی) سید محمد باقر موسوی همدانی (مترجم تفسیر المیزان)، شیعه، قم: انتشارات صحفی، چاپ اول، ۱۳۷۲، ۲۱۴ ص. *
۳۸۸. پیام قرآن، تفسیر سوره مبارکه والعصر (فارسی) محمد عبده ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ ق، سنی، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، چاپ اول، ۱۳۶۶، ۷۷ ص، مترجم، علاء الدین حجازی. *
۳۸۹. تأملات فی سورة آل عمران (عربی) حسن محمد باجوده، سنی، جده: النادی الادبی الثقافی، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۶۱۷ ص. *
۳۹۰. تأملات فی سورة البقرة، انعام، اعراف، انفال، محمد، فرقان (عربی) حسن محمد باجوده، سنی، مکه: مکتبه مصر، ۱۴۱۰ به بعد، ۸ جلد. (این مجموعه سه جلد آن مربوط به سوره بقره است و بقیه سوره ها هر کدام یک جلد بطور مستقل منتشر شده است). *
۳۹۱. تأملات فی سورة الحاقه (عربی) حسن محمد باجوده، سنی، تونس: دار بوسلامه، تألیف ۱۳۹۷، ۱۵۹ ص. *

۳۹۲. تأملات فی سورة سبأ (عربی) علی الخطیب، سنی، قاهره: دارالمعارف، چاپ اول، ۱۹۸۵، ۱۲۴ ص. *
۳۹۳. تأملات فی سورة الکهف (عربی) رعد شمس الدین القادری، سنی، بغداد؛ مطبعة العانی، ۱۴۰۸، ۵۹ ص. *
۳۹۴. تأملات فی سورة المائدة (عربی) حنان لحام، سنی، دمشق: دارالافاق والانفس، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۱۹۶ ص. *
۳۹۵. تأملات فی سورة یس قلب القرآن (عربی)، حسن محمد باجوده، سنی، قاهره: دارالاعتصام، تألیف ۱۳۹۴، ۱۳۸ ص. *
۳۹۶. تأملات فی فاتحة الكتاب (عربی) عبد الصبور شاهین، سنی، قاهره: دارالنصر، ۱۹۹۵، ۴۵ ص. *
۳۹۷. تجلی انسان در قرآن، تفسیر سوره هل أتى (فارسی) علی کریمی، شیعه، قم: اندیشه، ۱۳۵۳، ۲۷۶ ص. تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۶.
۳۹۸. تحفه الخواص فی تفسیر سورة الاخلاص، محمد جعفر شیرازی، شیعه، شیراز، چاپ سنگی، ۱۳۵۲، ۳۵ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۸)
۳۹۹. تدبیر سورة الفرقان فی وحده موضوع، قواعد التدبیر الامثل لکتاب اللّٰه عزوجلّ (عربی) عبدالرحمن حسن حبنکه الميدانی، سنی، دمشق: دارالقلم، ۱۴۱۲، ۴۵۲ ص. *
۴۰۰. تذکیه بسورة الکهف، سید منظر احسن گیلانی، حیدرآباد: قرآن و سیرت سوسائتی، ۱۹۷۰، ۲۴۷ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۱)
۴۰۱. ترجمه آوائی و تفسیر پیوسته سوره جمعه (فارسی) عبدالکریم بی آزار شیرازی، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۱۲۵ ص، فروست: قرآن در ادب فارسی ۴. *
۴۰۲. ترجمه تصویری و تفسیری آهنگین سوره طه، (فارسی) عبدالکریم بی آزار شیرازی، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۲، ۱۰۰ ص. فروست: قرآن در ادب فارسی ۲. *
۴۰۳. ترجمه تصویری و تفسیری آهنگین سوره فاتحه و توحید و ۲۰ آیه اول سوره بقره (فارسی) عبدالکریم بی آزار شیرازی، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۲، ۶۲ ص، فروست: قرآن در ادب فارسی ۱. *
۴۰۴. ترجمه تصویری و تفسیری آهنگین سوره های حشر، تکویر، فجر، حاقه و عصر (فارسی) عبدالکریم بی آزار شیرازی، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۴، ۹۰ ص، فروست: قرآن در ادب فارسی ۳. *
۴۰۵. تطهیر با جاری قرآن (فارسی) علی صفائی، شیعه، قم: انتشارات بعثت، ۱۴۰۰ به بعد، ۷ جلد، (تفسیر بیش از ۱۰ سوره آخر قرآن). *
۴۰۶. تعلیقه علی تفسیر سورة الانفال من کتاب تفسیر سورتی الانفال والنجم، علی الجندی (عربی) محمد امین باقر، شیعه، لبنان: تألیف ۱۳۸۸، ۴۰ ص. *

۴۰۷. تفریح القلق فی تفسیر سورة الفلق (عربی) محمد فوزی بن عبداللہ الرومی م ۱۳۱۸، حنفی، (معجم المفسرین ۲/ ۶۰۳)

۴۰۸. تفسیر آیات سورة النور وفق المنهج المقرر علی طلبه و طالبات الصف الثانی الثانوی بمدارس السودان (عربی) عبدالقادر الشیخ ادیس، سنی، خرطوم: الدار السودانیة للکتب، چاپ اول، ۱۴۰۵، ۱۱۶ ص. *

۴۰۹. تفسیر ابن بادیس فی مجالس التذکیر من کلام الحکیم الخبیر (عربی) عبدالحمید بن محمد بن بادیس الصنهاجی، ۱۳۰۸ - ۱۳۵۹ق، سنی، بیروت: دارالکتب العلمیه، چاپ اول، ۱۴۱۶، ۴۲۹ ص. ناشر دیگر بیروت: دارالفکر، چاپ سوم، ۱۳۹۹. (تفسیر بعضی از سوره ها، محقق و گردآورنده: محمد شاهین - محمد الصالح رمضان - احمد شمس الدین. *

۴۱۰. تفسیر امّ الکتاب (فارسی) حسن میرجهانی طباطبایی، سال نشر ۱۳۹۸، ۳۷۰ ص. *

۴۱۱. التفسیر الیانی للقرآن الکریم (عربی) عایشه عبدالرحمن بنت الشاطی، سنی، قاهره: دارالمعارف، چاپ اول، ۱۹۶۲ - هفتم، ۱۹۹۰، ۲ جلد - ۲۱۶ - ۱۹۳ ص. تفسیر ۱۴ سوره آخر قرآن. فروست: مکتبه الدراسات الادبیة. *

۴۱۲. تفسیر الثقلین - شرح حدیث ثقلین - تفسیر سورة فاتحة الکتاب، سورة الاخلاص (فارسی) میرزا عبدالرسول احقاقی، شیعه، تهران: انتشارات پروا، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۲۹۰ ص. *

۴۱۳. تفسیر جامع لخمس سور من القرآن الکریم (الفرقان، لقمان، الحجرات، الحديد، العصر) (عربی) محمد مصطفی المرافی، ۱۸۸۱ - ۱۹۴۵م، سنی، قاهره: دارالهلل، ۱۹۷۰، ۲۱۶ ص. (با تفسیر معروف احمد مصطفی مراغی اشتباه نشود). برخی از این سور را ناشرهای دیگر منتشر کرده اند. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۸)

۴۱۴. تفسیر چهارده سوره (فارسی) محسن شفایی، شیعه، ناشر: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۶۶.

۴۱۵. تفسیر رفیعی، سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، ۱۳۰۶ - ۱۳۹۶ق، شیعه، تفسیر سوره های از قرآن از جمله سوره بقره، توحید، یس، جمعه، اعلی، حدید، زلزال، نسخه اصلی به خط مؤلف در کتابخانه وی در تهران موجود است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۷۴)

۴۱۶. تفسیر سورتی الانفال والنجم، علی الجندی. (به نقل از (تعلیقه علی تفسیر سورة الانفال) که گذشت).

۴۱۷. تفسیر سورتی الجمعه والمنافقون (عربی) سید محمد هادی المیلانی، ۱۳۱۳ - ۱۳۹۵ق، شیعه، ۱۴۴ ص، تحقیق و تعلیق: سید محمد علی میلانی. *

۴۱۸. تفسیر سورتی لقمان و الفرقان، محمد نبوی زاده، شیعه، قم: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۳۳۲ ص.

۴۱۹. تفسیر سوره آل عمران، علی بن محمد حسن الحسینی البیضاوی الاصفهانی م ۱۳۱۲ق، شیعه (الذریعة ۴/ ۳۳۴)

۴۲۰. تفسیر سورة آل عمران (عربی) مصطفی السکمه، سنی، بیروت: دارالعلم للملایین، ۱۹۷۳، ۱۵۲ ص. ناشر دیگر، بیروت: دارالنهضة العربیة، ۱۹۷۲، ۱۲۲ ص. *

۴۲۱. تفسیر سوره ابراهیم (فارسی) عبدالله جوادی آملی، شیعه، تهران: مرکز نشر فرهنگ‌ی رجاء، تألیف ۱۳۶۳، ۱۸۷ ص. *
۴۲۲. تفسیر سوره ابراهیم (عربی) عبدالله جوادی آملی، بیروت: دارالهادی، چاپ اول، ۱۴۱۵، ۱۴۱ ص. مترجم: عرفان محمود. *
۴۲۳. تفسیر سوره الاحزاب (عربی) محمد الاباصیری خلیفه المصری، ۱۳۰۱ - ۱۳۶۵، سنی، کویت: مکتبه المنار الاسلامیه، چاپ اول، ۱۴۰۵، ۱۱۶ ص. *
۴۲۴. تفسیر سوره الاخلاص، مولی حبیب الله علی بن مدد ساوجی کاشانی ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ق، شیعه. (الذریعه ۴ / ۳۳۵)
۴۲۵. تفسیر سوره الاخلاص، سید معزالدین محمد المهدی الحسینی القزوینی الحلی م ۱۳۰۰، شیعه. (الذریعه ۴ / ۳۳۶)
۴۲۶. تفسیر سوره الاخلاص، عبدالرحمن خضر، ۱۳۱۶ - ۱۳۷۶، بغداد، ۱۹۵۲. (معجم المفسرین ۱ / ۲۶۶)
۴۲۷. تفسیر سوره الاخلاص (عربی) اسماعیل پاشا، م ۱۳۱۰، (معجم المفسرین ۱ / ۹۳)
۴۲۸. تفسیر سوره الاسراء (عربی) عبدالله محمود شحاته، سنی، قاهره: الهیئه المصریه العامه للکتاب، ۱۹۸۶، ۲۸۷ ص، ناشر دیگر، قاهره: مطابع مذکور، ۱۹۷۳، ۱۵۹ ص. *
- ۴۲۹ - ۴۳۱. تفسیر سوره الاسراء (عربی) حسن العشماوی، سنی، دارالفتح، چاپ اول، ۱۴۰۴، ۴۸ ص، ناشر در سال ۱۹۷۲ تفسیر قرآن مؤلف از اول قرآن تا آخر سوره آل عمران را منتشر نمود و پس از آن نیز تفسیر سوره نساء تا اعراف منتشر نموده است. (به نقل از مقدمه ناشر در ابتداء کتاب). *
۴۳۲. تفسیر سوره های اسراء، مؤمنون، ملک (فارسی) حسن فرید گلیپایگانی ۱۳۱۹ - ۱۴۰۷ق، شیعه، تهران: مؤسسه انتشاراتی ندای جدید، ۱۳۶۶، ۳۸۴ ص. *
۴۳۳. تفسیر سوره الاعراف (عربی) احمد السید الکوهی - محمد طنطاوی، سنی، قاهره: دارالجیل، ۱۹۷۲، ۳۶۴ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۷).
۴۳۴. تفسیر سوره الاعلی، میرزا محمد تنکابنی، ۱۲۲۵ یا ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲، شیعه (صاحب قصص العلماء)، (الذریعه ۴ / ۳۳۶)
۴۳۵. تفسیر سوره اعلی، حبیب الله شریف علی کاشانی، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ق، شیعه، آقابرگ در الذریعه تفاسیر سور فاتحه - فتح - کوثر و ملک را نیز برای وی نام می برد. (الذریعه ۴ / ۹/۳۳، ۱۰۹/۲۶)
۴۳۶. تفسیر سوره اعلی و ن و القلم، میرمحمد تقی اشراقی، ۱۳۱۲ - ۱۳۶۸ ق، شیعه، قم، ۱۳۶۷ ق، ۱۴۷ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۴)
۴۳۷. تفسیر سوره انا فتحنا، حبیب الله علیمدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ق، شیعه، تهران، چاپ سنگی، ۱۳۳۲. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۴)

۴۳۸. تفسیر سورة الأنبياء (عربی) سید احمد موسوی هندی نجفی، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۲ ق، شیعه، نجف، ۲۴۰ ص.

* تفسیر سورة انسان (دهر) — انسان نمونه.

۴۳۹. تفسیر سورة الانعام (عربی) احمد السید الکوهی ومحمد طنطاوی، قاهره: دارالجيل، ۱۹۷۲، ۳۵۹ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۷)

۴۴۰. تفسیر سورة الانعام (عربی) محمد سید طنطاوی، قاهره: مطبعة قاصد خیر، ۱۹۷۰، ۱۱۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۷)

۴۴۱. تفسیر سورة الانعام، میرزا حسن بن احمد القاضي الطباطبایی التبریزی م ۱۳۱۴. (الذريعة ۴/ ۳۳۷)

۴۴۲. تفسیر سورة الانعام (عربی) محمد عبدالله ابو صعيك - ابراهيم محمد العلى، سنی، اردن (عمان) دارالنفائس، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۲۲۴ ص. *

۴۴۳. تفسیر سورة بقره (فارسی) محمد غروی گلپایگانی متولد ۱۳۶۲، شیعه، تهران: ۱۳۷۴، ۴۳۰ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید)

۴۴۴. تفسیر سورة توحيد، فلق، ناس، حسين بن عبدالله بن سينا، تهران: ۱۳۶۳، ۲۶ « ۶۳ ص. مترجم فخرالدين رودباری

۴۴۵. تفسیر سورة توحيد والدهر (انسان) والقدر، صدرالدين محمد يزدی اردکانی، شیعه، يزد: گلبهار، ۱۵۲ ص.

۴۴۶. تفسیر سورة جمعه ومنافقون (فارسی) يوسف شعار، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۰ ق، شیعه، تبريز، ۱۳۳۳، ۷۱ ص.

۴۴۷. تفسیر سورة الحج (عربی)، حسینی محمد ابوفرح، سنی، قاهره: مطبعة قاصد خیر، ۱۹۷۰. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۱)

۴۴۸. تفسیر سورة حجرات، سید رضا صدر، شیعه، م ۱۳۷۵ ش، تهران، انتشارات کتابخانه صدر، ۱۳۳۸ ش، ۲۲۴ ص.

۴۴۸. تفسیر سورة الحجرات (عربی) عبدالرحمن البناء، سنی، قاهره: دارالاعتصام، تاریخ مقدمه، ۱۴۰۹، ۹۴ ص. فروست: من معانی القرآن الکریم، ناشر دیگر: قاهره: الدار القومية، ۱۹۶۴، ۸۳ ص. *

۴۴۹. تفسیر سورة حجرات و سورة الحشر وفق مقرر الشهادة الثانوية العليا (عربی) محمد علی حمد السيد ابی عبدالقادر الشيخ ادريس، خرطوم: الدار السودانية للكتب، چاپ پنجم، ۱۹۷۷، ۸۸ ص. *

۴۵۰. تفسیر سورة حدید، صف، تغابن (فارسی) حسن فرید گلپایگانی، شیعه، تهران: انتشارات برهان، ۱۳۶۴، ۱۷۹ ص. *

۴۵۱. تفسیر سورة الحشر (عربی) حسن فرید گلپایگانی، مطبعة الحیدری، ۱۳۶۹، ۱۱۹ ص. *

۴۵۲. تفسیر سورة الحشر والمدثر (عربی) عبدالله شحاته، سنی، قاهره: مطبعة جامعة القاهرة، ۱۹۸۵، ۶۹ ص. *

۴۵۳. تفسیر سوره حمد (با قرآن در صحنه) (فارسی) سید روح الله موسوی خمینی، ۱۳۲۰ ق - ۱۳۶۸ ش، شیعه، قم: دفتر انتشارات اسلامی (جامعه مدرسین)، ۱۳۱ ص. گردآورنده: اصغر ربانی خلخالی. نیز رجوع شود به: با قرآن در صحنه. ناشر دیگر: حزب جمهوری اسلامی، ۱۲۲ ص (با قسمتی از سوره علق)

۴۵۴. تفسیر سوره حمد (فارسی)، سید روح الله موسوی خمینی، ۱۳۲۰ ق - ۱۳۶۸ ش، شیعه، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول، ۱۳۵۷، ۲۸۲ ص، این اثر از چهاربخش سامان یافته: بخش اول: تفسیر سوره حمد از کتاب سر الصلاة امام خمینی، بخش دوم: تفسیر سوره حمد از کتاب آداب الصلاة امام خمینی، بخش سوم: درسهای تفسیر سوره حمد و بخش چهارم: اشارات تفسیری درباره سوره حمد از سایر آثار حضرت امام خمینی (قدس سره) می باشد.

۴۵۵. تفسیر سوره حمد (فارسی)، حسین عمادزاده اصفهانی م ۱۳۶۹ ش، شیعه، تهران: کتاب طوبی، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۷۹۳ ص، فروست: علوم قرآن.*

۴۵۶. تفسیر سوره حمد، محسن شفائی، شیعه، ناشر: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۶۴.

۴۵۷. تفسیر سوره حمد (فارسی) سید مرتضی شبستری، شیعه، تهران: بنیاد قرآن چاپ اول، ۱۳۶۱، ۱۱۹ ص، محقق و گردآورنده: سید محمد رادمنش.*

۴۵۸. تفسیر سوره حمد، محمد کاظم عصار، شیعه، تهران: مؤسسه وعظ و خطابه، ۱۳۱۵ - ۱۳۱۷، ۸۸ « ۶۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)

۴۵۹. تفسیر سوره حمد (فارسی) محمد غروی گلپایگانی، متولد ۱۲۶۲، تهران، ۱۳۳۰، ۴۰ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)

۴۶۰. تفسیر سوره حمد (فارسی) عبدالله قهرمانی، شیعه، کانون نشر پژوهشهای اسلامی، [تاریخ مقدمه] ۱۳۵۵، ۲۳ ص.

۴۶۱. تفسیر سوره حمد و اخلاص (فارسی) محمد شریعت سنگلجی، متولد ۱۲۷۶ ق، شیعه، تهران: ۱۳۳۴، ۱۸۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۹)

* تفسیر سوره حمد و قل هو الله ————— راه بهشت.

* تفسیر سوره الرحمن ————— بهشت جاویدان.

۴۶۲. تفسیر سوره الرحمن، سید محمد عباس الزنگی پوری م ۱۳۲۵، شیعه. (الذریعة ۴ / ۳۳۸)

۴۶۳. تفسیر سوره الرحمن، میرمحمد عباس موسوی تستری لکهنوی م ۱۳۰۶. (الذریعة ۴ / ۳۳۸)

۴۶۴ - ۴۶۶. تفسیر سوره الرحمن، حسین سبحانی زنجانی، م حدود ۱۳۲۲، شیعه، مؤلف تفسیر سوره زمر و نیز سوره شمس را تألیف نموده که هر سه عنوان در تهران ۱۳۲۳ در یک مجلد منتشر شده است. (الذریعة ۴ / ۳۳۸)

۴۶۷. تفسیر سوره الرحمن (عربی)، شوقی ضیف (مما علی رفوف الجدران ۱۲)

۴۶۸. تفسیر سوره الرعد (عربی) محمد صالح علی مصطفی، سنی، ریاض: دارالنفائس، چاپ اول، ۱۴۰۸، ۳۷۳ ص.*

* تفسیر سوره الزمر ————— تفسیر سوره الرحمن.

۴۶۹. تفسیر سورة الزمر (عربی) الغزالی خلیل عید، سنی، ریاض: مکتبه المعارف، ۱۴۰۳، ۱۹۲ ص. *
۴۷۰. تفسیر سورة سجده (عربی) سید محمد تقی مدرس، شیعه، عراق: دارالهدی، ۴۰ ص.
(فصلنامه پژوهشهای قرآنی ۳/۳۱۷)
- * تفسیر سورة الشمس ————— تفسیر سورة الرحمن
- * تفسیر سورة شریفه قمر ————— حقایقی از قرآن.
۴۷۱. تفسیر سورة صاد، درسی از قرآن (فارسی) علی مشکینی اردبیلی، شیعه، قم: دفتر نشر اسلامی (جامعه مدرسین)، ۲۸۸ ص. *
۴۷۲. تفسیر سورة صف یا آیین جبهه و جنگ (فارسی) محمد هادی آرام، شیعه، مشهد: چاپخانه خراسان، چاپ اول، ۱۳۶۸، ۴۱۸ ص. *
۴۷۳. تفسیر سورة الضحی، میرزا محمد تنکابنی، ۱۲۲۵ - ۱۳۰۲، شیعه، (الذریعه ۴/۳۳۸)
۴۷۴. تفسیر سورة طه، حسین قایمی، تهران: دفتر نشر کاظمیه، ۱۳۶۶، ۳۸ « ۱۵ » ۱۱۱ ص.
۴۷۵. تفسیر سورة العصر (عربی) محمد عبده، ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳ ق، سنی، بیروت: دارالکتاب الجدید، ۱۹۶۶، ۴۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۸)
۴۷۶. تفسیر سورة علق (عربی) عبدالرحمن خضر. ۱۳۷۶، بغداد: ۱۹۵۳. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۸)
۴۷۷. تفسیر سورة غافر - جبهه حق و باطل (فارسی) سید عباس اهری، نشر علم و دین [تألیف ۱۴۰۱]، ۲۰۷ ص. *
۴۷۸. تفسیر سورة غافر - منتخبی از قرآن - گلچینی از قرآن - (فارسی) بانو الف - زرکشی، شیعه، چاپ آفتاب [تألیف ۱۳۹۶]، ۱۰۱ ص. *
۴۷۹. تفسیر سورة الفاتحه (عربی) ابوالقاسم خزعلی، شیعه، تهران: وزارت ارشاد اسلامی، چاپ اول، ۱۳۷۵، ۵۰ ص. *
۴۸۰. تفسیر سورة الفاتحه، محمد نور الدین الحسینی النقشبندی م ۱۳۰۵، مؤلف دارای دو تفسیر دیگر به نام تفسیر سورة الفتح و تفسیر سورة یوسف می باشد. (معجم المفسرین ۲/۶۴۴)
۴۸۱. تفسیر سورة فاتحه (عربی - فارسی) خضر بن اسماعیل مازندرانی م ۱۳۳۶، ۱۹۰ برگ.
(فصلنامه پژوهشهای قرآنی ۵ - ۶/۴۲۹)
۴۸۲. تفسیر سورة الفاتحه (عربی) عبدالرحمن خضر، ۱۳۶ - ۱۳۷۶، بغداد. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)
۴۸۳. تفسیر سورة الفاتحه (عربی) ابوهاشم، ۱۹۰۵ - ۱۹۷۴ داکا: اسلامیک فونڈیشن، ۱۹۷۵، ۶۰ ص. مترجم از بنگالی: محمد محمود مصطفی شعبان. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۴)
۴۸۴. تفسیر سورة الفاتحه، میرزا حسن بن احمد القاضی الطباطبائی التبریزی، م ۱۳۱۴، شیعه، (الذریعه ۴/۳۳۷۱)
۴۸۵. تفسیر سورة فاتحه، حبیب الله بن علی مدد ساوجی کاشانی ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ ق، شیعه. (الذریعه ۴/۳۳۹)

۴۸۶. تفسیر سورة الفاتحة، سيد معزالدین محمد المهدي الحسيني القزويني الحلبي، م ۱۳۰۰، شيعه. (الذريعة ۴ / ۳۴۱)
۴۸۷. تفسیر سورة الفاتحة (عربی) نورالدین عتر، سنی، بیروت: دارالبشائر، چاپ اول، ۱۴۱۵، ۲۱۵ ص. *
۴۸۸. تفسیر سورة الفاتحة (عربی) محمد علی الحسن، حمراء - بیروت: دارالبیارق، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۶۳ ص. *
۴۸۹. تفسیر سوره فتح، حبيب الله بن علی مدد ساوجی کاشانی، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ق، شيعه. (الذريعة ۴ / ۳۴۱)
۴۹۰. تفسیر سورة الفتح، محمد نورالدین الحسيني النقشبندی م ۱۳۰۵. (معجم المفسرين ۲ / ۶۴۲)
۴۹۱. تفسیر سورة الفتح و بيان ما اتصل بها من الفتوح الاسلامیة والسیرة النبویة، عبدالله بن عفيفی الباجوری، به چاپ رسیده است. (معجم المفسرين ۱ / ۳۱۷)
۴۹۲. تفسیر سوره فجر (فارسی) مرتضی مطهری، ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹، شيعه، تهران: واحد فرهنگي بنياد شهيد، ۱۳۶۱، ۳۸ ص. *
۴۹۳. تفسیر سورة الفجر، احمد بن الحسن اليزدی المشهدی، م حدود ۱۳۱۰. (الذريعة ۴ / ۳۴۱)
۴۹۴. تفسیر سورة فصلت (عربی) محمد صالح علی مصطفى، سنی، ریاض: دارالفنائه، چاپ اول، ۱۴۰۹ [تألیف ۱۳۹۹]، ۳۹۴ ص. *
۴۹۵. تفسیر سوره فلق، عبدالرحمن خضر، ۱۳۱۶ - ۱۳۷۶ق، (معجم المفسرين ۱ / ۲۶۵)
۴۹۶. تفسیر سورة الفيل، ميرزا محمد تنكابنی، ۱۲۲۵ - ۱۳۰۲، شيعه، (الذريعة ۴ / ۳۴۱)
۴۹۷. تفسیر سوره فيل (فارسی) حائری، شيعه، قم، انتشارات معارف جعفري، ۸۹ ص. *
۴۹۸. تفسیر سوره ق، سيد ميرمحمد عباس، م ۱۳۰۶ق. (الذريعة ۴ / ۳۴۱)
۴۹۹. تفسیر سوره ق، محمد بن عبدالعزيز الشاذلي الخولي، ۱۳۱۰ - ۱۳۴۹ق. (معجم المفسرين ۲ / ۵۵۲)
۵۰۰. تفسیر سوره قدر (فارسی) محمدرضا حاج شريفی خوانساری، شيعه، قم: نشر مرتضی، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۹۶ ص. *
- ۵۰۳ - ۵۰۱. تفسیر سورة القدر، ميرزا محمد تنكابنی، ۱۲۲۵ - ۱۳۰۲، شيعه. مؤلف سه اثر جداگانه در تفسیر سوره قدر دارد ۱. در سه هزار بيت ۲. در دوهزار بيت ۳. در هزار بيت. (الذريعة ۴ / ۳۴۲)
۵۰۴. تفسیر سوره قدر - سرنوشت شما... (فارسی) محمد علی غفاری، شيعه، تهران: انتشارات توحيد، ۱۶۶ ص.
۵۰۵. تفسیر سورقصار قرآن، محمد شريعت سنگلجی (۲۵ سوره) *
۵۰۶. تفسیر سوره كوثر درة الدرر، حبيب الله بن علی مدد ساوجی کاشانی، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ق، شيعه. (دائرة المعارف تشييع ۴ / ۵۶۴)
۵۰۷. تفسیر سورة الكهف (عربی) محمد مصطفى ابو العلاء، مشهور به جامد، سنی، قاهره: مكتبة النجدي ومكتبة النجدي الحديثة، ۱۴۴ ص.

۵۰۸. تفسیر سوره لقمان - مربی نمونه (فارسی) جعفر سبحانی، شیعه، قم: انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۹، ۲۱۵ ص. *
۵۰۹. تفسیر سوره ماعون، محمد حسین تبریزی توتونچی، شیعه، تبریز، ۱۳۲۵، ۳۳ « ۸۷ ص. *
- * تفسیر سوره ماعون ————— ایمان صادق.
۵۱۰. تفسیر سوره مبارکه اذا وقعت الواقعة، احمد آشتیانی، شیعه، تهران: اسلامیه، ۱۳۹۱، ۳۱ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۵)
- * تفسیر سوره مبارکه توحید ————— توحید ربانی از ...
۵۱۱. تفسیر سوره مبارکه توحید، احمد بن علی اکبر قیدار معروف به مقدس زنجانی، شیعه، تألیف ۱۳۵۴ ش، ۲۰ ص. *
۵۱۲. تفسیر سوره مبارکه حمد (فارسی) سید محمد کیاوش، شرکت نشر و پخش، چاپ اول، ۱۳۵۷، ۱۷۹ ص. *
۵۱۳. تفسیر سوره مبارکه حمد (فارسی) محمد شریعت سنگلجی، شیعه، تهران: کانون انتشارات محمدی، ۳ « ۱۸۶ ص. *
۵۱۴. تفسیر سوره مبارکه صف، محمد شریعت سنگلجی، شیعه، تهران: محمدی، ۱۳۵۱، ۱۸۶ ص.
۵۱۵. تفسیر سوره مبارکه صف، تقی یکتا، شیعه، تبریز: سروش، ۱۳۸۴، ۱۱۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۶)
- * تفسیر سوره مبارکه فاتحه الكتاب ————— الثقلان فی تفسیر
۵۱۶. تفسیر سوره مبارکه مریم، کاظم ارفع، شیعه تهران، ۱۳۵۰، ۱۵۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۱)
- * تفسیر سوره مجادله ————— رازگویی و قرآن
۵۱۷. تفسیر سوره محمد، سلسله مقالات نشریه مقداد، تبریز، ۱۳۵۹، ۶۰ ص. *
۵۱۸. تفسیر سوره محمد (کفرا) (فارسی) جلال گنجه ای، شیعه، تهران: انتشارات میعاد، ۱۳۵۸، ۴۷ ص. *
۵۱۹. تفسیر سوره معارج، مرتضی مطهری، ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ ق، شیعه، تهران: مدرسه عالی، ۶۱ ص. *
۵۲۰. تفسیر سوره ملک، حبیب الله بن علی مدد ساوجی کاشانی، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ ق، شیعه. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۴)
۵۲۱. تفسیر سوره منافقون از فی ظلال القرآن (فارسی) سید قطب، تهران: نشر فرهنگ قرآن، ۱۳۶۰، ۶۴ ص. مترجم محسن ناصری. *
- * تفسیر سوره نبأ ————— جلوه ای از قرآن.
۵۲۲. تفسیر سوره نجم - معراج - (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، تهران: انتشارات فقیه، چاپ اول، ۱۳۶۱، ۱۳۸ ص، ناشر دیگر: تهران صبا، ۳۲۹ ص. *
۵۲۳. تفسیر سوره النصر، میرزا محمد تنکابنی، ۱۲۲۵ - ۱۳۰۲ ق، شیعه. (الذریعة ۴ / ۳۴۲)

۵۲۴. تفسیر سورة النور، محمد علی الحسن - عبدالرحیم فارسی ابوعلیه، سنی، عمان: دارالارقم، چاپ اول، ۱۹۸۳، ۳۱۱ ص. *
۵۲۵. تفسیر سورة النور، (عربی) ابوالاعلی المودودی ۱۳۲۱ - ۱۳۹۹ق، سنی، بیروت: مؤسسه الرساله، ۲۴۸ ص. مترجم از اردو: محمد عاصم الحداد. *
۵۲۶. تفسیر سوره نور، میرزا خلیل کمره ای متولد ۱۲۷۸، تهران: چاپخانه اقبال، ۱۳۲۵، ۳۰۲ « ۱۸ ص. *
۵۲۷. تفسیر سورة النور (عربی)، محمد مصطفی ابوالعلا مشهور به جامد، قاهره: مکتبه الجندی، تألیف ۱۳۹۸، ۵۱۱ ص، فروست: نورالایمان فی تفسیرالقرآن. *
۵۲۸. تفسیر سورة النور واحکامها (عربی) عفیف عبدالفتاح طباره، سنی، بیروت: دارالعم للملایین، چاپ اول، ۱۹۹۳، ۱۲۷ ص. *
۵۲۹. تفسیر سورة التور وفق المنهج المقرر علی طلبه الشهادة الثانوية (عربی) یوسف حامد العالم، سنی، خرطوم: الدار السودانیة للکتب، چاپ اول، ۱۹۶۸، چاپ دوم ۱۹۷۸، ۱۴۳ ص. *
۵۳۰. تفسیر سوره واقعه، محمد مسایلی اردبیلی، شیعه، تهران: جلالی، ۱۳۵۴، ۱۶۶ ص.
۵۳۱. تفسیر سوره واقعه (فارسی) سید محمد باقر حجتی، شیعه، تهران: مرکز انتشارات علمی و فرهنگی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، ۱۳۶۱، ۱۵۵ ص. فروست: مجموعه علوم و معارف اسلامی. *
۵۳۲. تفسیر سورة الواقعة - ضمیمه صوت الولاية (فارسی) سید محمد علی کاظمی بروجردی، شیعه، تهران: کتابفروشی مصطفوی، چاپ اول، ۱۳۶۳، ۶۲ ص. *
۵۳۳. تفسیر سوره واقعه و آیه فی مقعد صدق (آیه ۵۴ - ۵۵ سوره قمر) تفسیر صالحی، حسن میرزا علی نقی برغانی صالحی، ۱۳۱۰ - ۱۴۰۱ ق، شیعه (در کربلا، کتابخانه مؤلف به خط خود او موجود است) (دائرةالمعارف تشیع ۴/ ۵۷۵)
۵۳۴. تفسیر سوره والعصر (فارسی) صدرالدین محلاتی شیرازی، شیعه، تهران: انتشارات نوید، ۱۳۶۲، ۴۵۳ ص. *
۵۳۵. تفسیر سوره والعصر، محمد حسن توتونچی تبریزی، شیعه، چاپ تبریز، ۱۰۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۷)
۵۳۶. تفسیر سوره های توبه و منافقون (فارسی) جعفر سبحانی، قم: کانون نشر اندیشه های اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۹، ۳۰۷ ص. *
۵۳۷. تفسیر سوره های طارق - فجر - المزمّل (فارسی) مرتضی مطهری: ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ ق، شیعه، تهران: دفتر مرکزی جهاد سازندگی، ۱۱۲ ص.
- * تفسیر سوره هل أتى ————— تجلی انسان در قرآن.
۵۳۸. تفسیر سوره یس، محمد مسائلی اردبیلی، شیعه، تهران، ۱۳۷۷، ۱۰۹ ص. به اهتمام: بیدار کورائیی. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۳)

۵۳۹. تفسیر سوره یوسف، محمد نور الدین الحسینی النقشبندی م ۱۳۰۵ق. (معجم المفسرین ۲/ ۶۴۴)

۵۴۰. تفسیر سوره یوسف (عربی) محمد رشید رضا، ۱۲۸۲ - ۱۳۵۴ ق، شافعی، قاهره: مطبعة المنار بمصر، چاپ اول، ۱۳۵۵، ۱۶۰ ص.*

۵۴۱. تفسیر سوره یوسف، علی بن محمد حسن الحسینی البیضاوی الاصفهانی، م ۱۳۱۲ق، شیعه. (الذریعة ۴/ ۳۴۵)

۵۴۲. تفسیر سوره یوسف، محمد بن عبدالله القسطنطنی النقشبندی م ۱۳۰۹ق، حنفی. (معجم المفسرین ۲/ ۵۶۳)

۵۴۳. تفسیر سوره یوسف (فارسی) محمد تقی اشراقی، شیعه، قم: کتابخانه اسماعیلیان، چاپ دوم، تألیف ۱۳۶۷ ق، ۲۱۲ ص.*

۵۴۴. تفسیر سوره یوسف، سید ابراهیم بن سید محمد تقی دلدار علی نقوی، م ۱۳۰۷، شیعه. (الذریعة ۴/ ۳۴۴)

۵۴۵. تفسیر سوره یوسف، سید علی اکبر سید محمد سید دلدار علی نقوی نصیرآبادی لکهنوی م ۱۳۲۶ق، شیعه. (الذریعة ۴/ ۳۴۵)

* تفسیر سوره یوسف ————— تفسیر صفی

۵۴۶. تفسیر سوره یوسف (عربی) صالح الجاسم، بغداد: مطبعة العانی، چاپ اول، ۱۹۹۱، ۱۴۴ ص.*

* تفسیر سوره یوسف ————— جمال انسانیت.

* تفسیر سوره یوسف ————— الجمال والکمال.

۵۴۷. تفسیر سوره یوسف - کفایة الناطقین یا سرمایه سخنوران (فارسی) سید محمد تقی مقدم، شیعه، مشهد: انتشارات مقدم، چاپ اول، ۱۳۷۱، ج ۲، ۳۳۲ ص.*

۵۴۸. تفسیر سوره یوسف با بهره گیری از تورات و نوشته های یهود (فارسی) مراد اورنگ، شیعه، تهران: چاپ افست مروی، ۲۸۷ ص. ۳۴۶ ص با پاورقی هادی خسروشاهی.*

۵۴۹. تفسیر ضیاء (فارسی) سید ضیاء الدین علامه، شیعه، اصفهان: انتشارات گلپهاری، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۶۰۹ ص، جلد اول این تفسیر اختصاص به بخشی از جزء عم دارد.

۵۵۰. التفسیر العام - سنة ثانية - (عربی) مصطفى الخن، سنی، دمشق: جامعة دمشق، ۱۴۰۶ - ۱۴۰۷، ۴۶۴ ص. (تفسیر ۲۰ آیه اول سوره بقره، سوره نور، احزاب، حجرات، مجادله، ممتحنه، صف، جمعه). *

۵۵۱. تفسیر عرفانی سوره های واقعه، طارق، اعلی، (فارسی) سید ناصر قوامی، تهران: کتاب طوبی، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۳۰۸ ص، فروست: علوم قرآنی ۲.*

۵۵۲. تفسیر الفاتحة، جعفر ادريس الحسنی الکتانی، ۱۲۵۰ - ۱۳۲۳، مالکی. (معجم المفسرین ۲/ ۷۶۸)

۵۵۳. تفسیر فاتحة الكتاب (عربی) محمد باقر الملکی المیانجی، شیعه، قم: دارالقرآن الکریم، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۸۲ ص، گردآورنده: محمد البیابانی الاسکوئی.*

۵۵۴. تفسیر فاتحة الكتاب (تفسیر سوره شریفه حمد) (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، تهران: انتشارات کاوه، ۱۳۶۲، ۲۶۴ ص. ناشر دیگر، قم: مؤسسه مطبوعاتی دارالکتاب، ۱۳۷۱، چاپ دوم، مصحح سید محمد هاشم دستغیب.
۵۵۵. تفسیر فاتحة الكتاب (فارسی) عبدالحسین نجفی تبریزی معروف به علامه امینی (صاحب الغدیر)، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۰ ق، شیعه، تهران: مکتبه الامام أميرالمؤمنین، ۲۶۰ ص. مترجم: قدرت الله شاهمرادی. *
۵۵۶. تفسیر فاتحة الكتاب وجزء عمّ (عربی) احمد حسین، قاهره: المجلس الاعلى للشؤون الاسلامیة، ۱۹۷۲، ۳۶۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۹)
۵۵۷. تفسیر الفاتحة و ست سور من خواتیم القرآن. العصر، کوثر، کافرون، اخلاص، والمعوذتین (عربی) محمد رشید رضا، ۱۲۸۲ - ۱۳۵۴، شافعی، قاهره: الزهراء للاعلام العربی، ۱۴۰۸، ۱۷۵ ص. [تفسیر سوره عصر، تألیف محمد عبده است] *
۵۵۸. تفسیر الفاتحة الوصاف علی الکشاف (اردو - عربی) عبدالاحد القاسمی، داکا: المکتبه الامدادیة، تاریخ مقدمه ۱۹۶۰، ۸۰ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)
۵۵۹. تفسیر قرآن (فارسی) مرتضی مطهری، ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ ق، شیعه تهران: نشر شریعت، ۱۳۶۱، ۳۱۱ ص. فروست: با علامه شهید مطهری در قرآن (۱)، تفسیر سوره های جن، قیامت، نازعات، تکویر، انفطار، طارق، علق، قدر، بینة، زلزال، عادیات، قارعة، والعصر. *
۵۶۰. تفسیر قرآن جزء ۲۸ سوره منافقین (فارسی) شمس الدین نجفی، شیعه، مرکز فرهنگي علامه حلّی، چاپ سوم، تألیف ۱۴۰۱، ۱۱۸ ص. *
۵۶۱. تفسیر القرآن، سوره التکویر، جمال الدین عماد، سنی، قاهره: دارالفکر العربی، ۱۹۶۹، ۹۲ ص. (نیز رجوع شود به: بحوث فی تفسیر القرآن). *
۵۶۲. تفسیر قرآن - سوره حمد (فارسی)، سید علی محمد دستغیب شیرازی، شیعه، تهران: انتشارات امت، ۱۳۶۰، ۳۲ ص.
۵۶۳. تفسیر قرآن - سوره حمد و بقره (فارسی) حسینعلی راشد تربتی، ۱۳۲۴ - ۱۳۹۷ ق، شیعه، تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ اول، ۱۳۷۱، ۱۶۷ ص.
۵۶۴. تفسیر قرآن شریف، سید ضیاء الدین طباطبایی، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۵ ق، تهران: ۱۳۷۴ ق (تفسیر سوره های یس، تکویر، توحید). (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۲)
۵۶۵. تفسیر القرآن الکریم سوره طه، حجرات، حشر، بروج، تبارک، شوری، مصطفی بن حسن ابوحسان السباعی، ۱۳۳۳ - ۱۳۸۴ ق، سنی. (معجم المفسرین ۲/ ۶۷۵)
۵۶۶. تفسیر القرآن الکریم سوره الفاتحة (فارسی) سید محمد کاظم عصار، ۱۳۰۲ یا ۱۳۰۶ - ۱۳۹۰، شیعه، مشهد: چاپخانه دانشگاه، ۱۳۵۰، ۳۲۳ ص. (تفسیر سوره فاتحه تا مالک یوم الدین) با تصحیح: سید جلال الدین آشتیانی. *
۵۶۷. تفسیر القرآن الکریم سوره النساء، سوره الانفال، سوره النحل، سوره الاسرا (عربی) عبدالقهار داود عبدالله، سنی، بغداد: مطبعة الرّشاد، ۳۶۸، ص. *

۵۶۸. تفسیر مبارکه سوره یس، محسن شفاپی، شیعه، ناشر: مؤلف، چاپ اول، ۱۳۶۷.
۵۶۹. تفسیرالمحقق (فارسی) محمد باقر محقق، شیعه، تهران: انتشارات اسلامی، چاپ اول، ۱۳۶۴، جلد ۲، ۸۸۴ ص. (تفسیر سوره حمد، علق، مدثر، فلق، ناس). *
۵۷۰. تفسیر المعوّدات الثلاث (عربی) عبدالجواد الطیب، سنی، قاهره: مکتبۃ الآداب، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۶۲ ص.
۵۷۱. تفسیر منظوم سوره های حجرات، ق، حشر (فارسی) جواد نوربخش، شیعه، ناشر: مؤلف، چاپ دوم، ۱۳۷۳، ۲۰۳ ص. (این اثر در سال ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ با حواشی و تعلیقات مراد اورنگ چاپ گردیده است). *
۵۷۲. تفسیر من فاتحه الكتاب - تفسیر من سوره الحمد (عربی) محمد یزدی، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۴۰ ص. *
۵۷۳. التفسیر المنیر (عربی) محمد ادیب حسون، سنی، بیروت: دارالکتاب النفیس، چاپ دوم، ۱۴۰۸، ۴۲۴ ص. (تفسیر سوره های فاتحه، یوسف، کهف، یس، رحمن، واقعه، ملک و جزء عم). *
۵۷۴. تفسیر والعصر (فارسی) عبدالجلیل آخوند گنبدی، گنبد، چاپ اول، ۱۳۶۴، ۱۰۸ ص. *
- * تفسیر همدانی ————— الدرالعظیم.
۵۷۵. تفسیری سوره ی فاتحه (کردی) محمدی خال، سنی، بغداد: چاپخانه معارف، ۱۳۷۵، ۳۴ ص. *
۵۷۶. توحید ربانی از نظر قرآن و برهان و عرفان - تفسیر سوره مبارکه توحید (فارسی) محمد رضا ربانی، شیعه، تهران: اقبال، چاپ اول، ۱۳۷۵، ۲۳۶ ص. (فصلنامه بینات ۱۰ / ۱۹۰)
۵۷۷. توضیح القرآن، سوره آل عمران، علامه محمد اقبال لاهوری، م ۱۹۲۱م، لاهور: علمی کتاب خانہ، ۱۹۶۳، ۳۷۲ ص. (ؤلف محمد اقبال معروف می باشد) (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۶)
۵۷۸. تیسیر الفلک فی تفسیر سورة الملک (عربی) محمد فوزی بن عبداللہ الرومی، م ۱۳۱۸ق، حنفی. (معجم المفسرین ۲ / ۶۰۳)
۵۷۹. الثقلان فی تفسیر القرآن، تفسیر سوره مبارکه فاتحه الكتاب (فارسی) سید علینقی فیض الاسلام، ۱۲۸۳ - ۱۳۶۴ ش، شیعه، انتشارات فقیه، چاپ اول، ۱۳۶۶، ۸۴ ص.
۵۸۰. الجامعۃ فی تفسیر سورة الواقعة (عربی) سید محمد علی هبه الدین حسینی حائری مشهور به هبه الدین شهرستانی، ۱۳۰۱ - ۱۳۸۶ ق، شیعه. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۷۲)
۵۸۱. جلوه ای از قرآن - تفسیر سوره نبأ (فارسی) محمد رضا کمیلی، شیعه، ۳۸ « ۲۶۸ ص. *
۵۸۲. جمال انسانیت - تفسیر سوره یوسف (فارسی) نعمت اللہ صالحی نجف آبادی (زنده در ۱۳۷۵ ش)، شیعه، قم: نشر دانش تألیف و چاپ اول، ۱۳۴۳، یازدهم، ۱۳۶۴، ۳۴۰ ص. ناشر دیگر، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. *
۵۸۳. الجمال والکمال، تفسیر سوره یوسف، محمد سلیمان منصورپوری م ۱۳۴۹، لاهور: المکتبۃ الرحمانیۃ، ۱۹۶۲، ۲۵۱ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۹)

۵۸۴. حقایقی از قرآن - تفسیر سوره شریفه قمر (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، شیراز: کتابخانه مسجد جامع عتیق، ۱۳۵۴، ۳۱۰ ص، ناشردیگر، قم: دارالکتاب، چاپ دوم، ۱۳۵۴ *
۵۸۵. حول تفسیر سوره الحجرات (عربی) عبدالله سراج الدین، سنی، حلب: مکتبه دارالفلاح، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۴۴۷ ص. *
۵۸۶. حول تفسیر سوره الفاتحه امّ القرآن الکریم (عربی) عبدالله سراج الدین، سنی، حلب: مکتبه دارالفلاح، چاپ اول، ۱۴۱۲، ۲۰۹ ص. *
۵۸۷. حول تفسیر سوره ق (عربی) عبدالله سراج الدین، سنی، حلب: مکتبه دارالفلاح، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۱۵۱ ص. *
۵۸۸. الخلجات - تفسیر سوره الاعلی (عربی) محمد بن سلیمان تنکابنی، ۱۲۲۵ یا ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲، شیعه، قم، دارالنشر: ۲۰۰ ص، ۲۵۰ خلیجه. *
۵۸۹. دراسات فی التفسیر من سوره النساء (عربی) حبیب السامرائی، بغداد: دارالرساله، چاپ اول، ۱۳۹۶، ۱۷۵ ص. *
۵۹۰. در الاسرار - تفسیر کلام المبجل (عربی) السید محمود بن محمد شیب بن حسین حمزه الحسین الحمزاوی الافندی، ۱۲۳۶ - ۱۳۰۵ ق، حنفی، (این تفسیر همچون تفسیر سواطع الالهام، ابوالفیض فیضی م ۱۰۰۴، از مفسران شیعه، با حروف بی نقطه نگارش یافته است. *
۵۹۱. دراسة ادبیه لنصوص من القرآن (عربی) محمد المبارک، سنی، بیروت: دارالفکر، چاپ چهارم، ۱۳۹۲، ۱۵۷ ص (شامل سوره های عادیات، حاقه، نحل، یوسف) *
۵۹۲. دراسة فی سوره العنکبوت (عربی) احمد القطان - محمد الزین، سنی، کویت: مکتبه السندس، چاپ دوم، ۱۴۰۹، ۱۶۰ ص. *
- * در پیرامون تفسیر — سیری در نزاعات.
۵۹۳. الدرر الثمینة فی تفسیر سوره الجمعة المبارکة (عربی - فارسی) غلامحسین تبریزی، شیعه، چاپخانه حیدری، ۱۳۸۳، ۱۹۲ ص. (متن عربی است و ترجمه آن در ذیل هر صفحه می باشد). *
۵۹۴. درسهایی از سوره حمد یا فرازهایی از تفسیر فاتحه الكتاب (فارسی) سید اسماعیل بن احمد الحسینی المرعشی، شیعه، ۱۴۸ ص: گردآورنده جمعی از طلاب علوم دینی اهواز. *
۵۹۵. درسهایی از فاتحه الكتاب یا موجی از دریا (فارسی) نصیر الدین امیر صادقی، ۸۴ ص، گردآورنده: بانو فرخی و انجمی. *
۵۹۶. درسهایی از قرآن (فارسی) محسن دعاگو، شیعه، تهران: حزب جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱ - ۱۳۶۲، ۲ جلد، (تفسیر سوره های آخر قرآن). *
۵۹۷. درسهایی از قرآن (فارسی) اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان اروپا، ۳ جلد، ۳۲ « ۱۳۲ ص، (تفسیر سوره های محمد، احزاب، یوسف و ...).
۵۹۸. درسهایی از قرآن (فارسی) مرتضی مطهری ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ ق، شیعه، تهران: نشر مطهر، چاپ اول، ۱۳۵۹، ۷۶ ص. (تفسیر سوره های انشراح، قدر، زلزال، عادیات، عصر) *

۵۹۹. درس‌هایی پاکدامنی و اخلاقی در سوره نور (فارسی) فاطمه جلیلی، شیعه، مؤسسه تحقیقات و انتشارات طور، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۶۴ ص. *
۶۰۰. درمکتب قرآن - تفسیر درسی برای جلسات مذهبی (فارسی) هاشم هاشم زاده هریسی، شیعه، قم: انتشارات آزادی، ۱۳۶۰، ۱۴۴ ص، (تفسیر سوره های آخر قرآن). *
۶۰۱. دروس فی التفسیر(عربی) سید احمد الفهری، شیعه، بیروت: الدارالاسلامیة، چاپ اول، ۱۴۰۹، جلد ۲، ۲۷۹ « ۳۳۹ ص. (ج ۱- تفسیرسوره های آخرقرآن، ج ۲. سوره های فجر، بلد، شمس، لیل، ضحی، انشراح) *
۶۰۲. دروس من القرآن (عربی) محمد عبده، ۱۲۶۶ - ۱۳۲۳، شافعی، بیروت: داراحیاء العلوم، چاپ سوم، ۱۴۰۴، ۱۶۷ ص (تفسیر سوره های فاتحه، عصر). *
۶۰۳. دروس من القرآن (عربی) مرتضی مطهری، ۱۳۳۸ - ۱۳۹۹ق، شیعه، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات، ۱۰۸ ص، مترجم: جعفر صادق الخلیلی، عنوان اصلی، درس‌هایی از قرآن شامل تفسیر سوره های انشراح، قدر، زلزال، عادیات، عصر. *
- * درة الدرر ————— تفسیر سوره الكوثر.
۶۰۴. رازگویی قرآن - شرح و تفسیر سوره مجادله (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲، شیعه، قم: دارالکتاب، چاپ اول، ۱۴۰۳، ۲۱۳ ص، ناشر دیگر، شیراز: کانون تربیت، ۱۳۶۲ - ۱۷۳ ص. مصحح: سید محمد هاشم دستغیب. *
۶۰۵. رازهای آسمانی در تفسیر سوره حدید (فارسی) علی کریمی جهرمی، شیعه، قم: چاپخانه مهر استوار، ۱۳۹۳، ۲۷۶ص. *
۶۰۶. راه بهشت یا تفسیر سوره الحمد وقل هوالله، احمد آیت اللهی، شیعه، یزد، ۱۳۳۱، ۴۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۲)
۶۰۷. الرحمن عروس القرآن (عربی) محمد علی قطب، سنی، قاهره: المختار الاسلامی.
۶۰۸. رسالتان فی التفسیر و سورة الفاتحة (عربی) حسن البناء، ۱۹۰۶ - ۱۹۴۹ق، سنی، بیروت: منشورات العصر الحدیث، ۱۹۷۲، ۸۰ ص. ناشر و عنوان دیگر: مقدمات تفسیرالقرآن مع تفسیر فاتحة الكتاب (عربی) قاهره، ۴۲ ص ونیز: مقدمه فی التفسیر و تفسیرالفاتحة، قاهره: المطبعة العالمیة، ۱۹۵۱، ۹۴ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۵)
۶۰۹. ریحانة التفاسیر لکتاب الله المنیر (عربی) قاسم البغدادی، شیعه، مشهد، چاپ اول، ۱۴۱۵، جلد ۱، ۱۵۰ ص، (جلد اول شامل تفسیر سوره حمد). *
۶۱۰. سرای دیگر یا تفسیر سوره واقعه (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ق، شیعه، شیراز: کتابخانه جامع عتیق، ۱۳۶۰، ۵۲۶ ص.
۶۱۱. سرمنزل انسانیت - تفسیر اخلاقی فاتحة الكتاب (فارسی) سید مصطفی خمینی (موسوی)، ۱۳۴۹ - ۱۳۹۷ ق، شیعه، تهران: نشر شهداء، چاپ اول، ۱۳۶۲، ۱۵۲ ص، مترجم و گردآورنده: محمد تحریرچی (ترجمه از بخش اخلاقی تفسیر القرآن الکریم). *

۶۱۲. سلسله درسهایی از تفسیر سوره مکی ۱. المرسلات (فارسی) علی عدنان، نشر جمر، [تألیف ۱۳۹۸]، ۶۴ ص. *
۶۱۳. سلسله فی رحاب القرآن - سورة الأنبياء، سورة النحل (عربی) احمد ماهر البقری، متولد ۱۹۳۸م، سنی، اسکندریه (مصر): دارالمطبوعات الجديده، ۱۴۰۹، تألیف ۱۳۹۹، ۲ جلد، ۱۰۲ « ۹۹ ص. *
۶۱۴. سلسله مباحث تفسیر سوره مبارکه حجرات (۱) ادب، (فارسی) محسن انصاری، شیعه، قم: انتشارات امام صادق(ع)، ۱۳۶۳، ۷۷ ص. *
- ۶۱۵ - ۶۱۶. سورة الاحزاب، عرض و تفسیر(عربی) مصطفى زيد، سنی، قاهره: دارالفکرالعربی، ۱۹۶۹، ۲۵۴ ص، و نیز تفسیر سورة الانفال عرض و تفسیر، همان مؤلف و ناشر و سال نشر، چاپ چهارم، ۲۰۰ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۳)
۶۱۷. سورة تبارک المنهجية (عربی) يوسف البدری، سنی، دارالاعتصام، ۷۹ ص. *
۶۱۸. سورة الحجرات منهج تربوي لمجتمع مثالي (عربی) عبدالحمید عمرالامین، پایان نامه کارشناسی ارشد، دردانشگاه ام القرى مکه درسال ۱۳۹۶. (دلیل الرسائل الجامعية ام القرى مکه ۱۹۲)
۶۱۹. سورة الرحمن و سور قصار عرض و دراسة (عربی) شوقی ضیف، سنی، قاهره: دارالمعارف، ۱۹۷۱، ۴۰۳ ص. (سوره های ملک، تکویر، اعلی، شمس، عصر، ماعون، اخلاص، فلق) *
۶۲۰. سورة الرد، دراسة ادبية و لغوية و فكرية (عربی) عبدالرحمن حسن حبنکه الميدانی، سنی، چاپ اول، ۱۳۹۱ق، ۲۹۵ص. *
۶۲۱. سوره روم، پیام امید به روشنفکر مسؤول (فارسی) علی شریعتی، شیعه، تهران: ۱۳۵۶، ۵۷ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۲)
۶۲۲. سوره فلق، بیان کننده اعجاز (فارسی) عباس راسخی نجفی، شیعه، قم: انتشارات قدس، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۱۶۰ ص. *
۶۲۳. سوره کوثر، جلالت حضرت فاطمه سلام الله علیها (فارسی) عباس راسخی نجفی، شیعه، قم: انتشارات قیام، چاپ اول، ۱۳۷۱، ۲۶۴ ص. *
۶۲۴. سوره کهف (فارسی) علی داودی، شیعه، ناشر: دفتر نشر کاظمیه، ۹۶ « ۲۸ ص.
۶۲۵. سوره لقمان بین کلمة التنزیل و تناسب الترتیب (عربی) محمد رأفت سعید، سنی، قاهره: دارالمنار، ۱۴۱۲، ۱۲۸ ص. *
۶۲۶. سوره المؤمنین - اسباب فلاح (عربی) حسین حسنی ارمناکي، شیعه، تبریز: مکتب صنایع، ۱۳۰۲، ۳۳۸ ص. *
۶۲۷. سورة النساء، دراسة (عربی) عبدالله محمد عبدالله همشری، سنی، اسکندریه: مطبعة دار نشر الثقافية، ۱۹۸۵ م، ۲۱۲ ص. *
۶۲۸. سورة الواقعة و هداها و بيناتها (عربی) عدنان جابر محمد الطويرقي، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه ام القرى مکه در سال ۱۴۰۰. (دلیل الرسائل الجامعية ام القرى مکه ۱۹۵)

۶۲۹. سوره عصر، پیامی به همه عصرها و نسلها (فارسی) محمد جواد شفیعیان، شیعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۵۹، ۶۰ ص. *
۶۳۰. سوره یوسف درآسه تحلیل (عربی) احمد نوفل، سنی، عمان (اردن)، دارالفرقان، چاپ اول، ۱۴۰۹، ۶۳۱ ص، فروست: سلسله القصص القرآنی ۱. *
۶۳۱. سوره یوسف منظوم، ترجمه (اردو) علی حیدر جوشی، پیشاور، اسلامی کتب خانه، ۴۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۸)
۶۳۲. سیری در نازعات، پیرامون تفسیر سوره هفتاد ونهم قرآن (فارسی) محمد علی عابدی، شیعه، تهران: مرکز نشر انقلاب، چاپ اول، ۱۳۶۰، ۱۹۲ ص. *
۶۳۳. شرح الصدر بتفسیر سوره القدر، احمد رافع بن محمد الحسینی القاسمی الطهطاوی، ۱۲۷۵ - ۱۳۵۵، حنفی (معجم المفسرین ۱ / ۳۷)
- * شرح و تفسیر سوره مجادله ————— رازگویی و قرآن.
۶۳۴. شرح ومعانی جزء عمّ (عربی) محمد محمد عتر یس ابراهیم، سنی، قاهره: دارالتحریر، [تألیف ۱۴۱۴]، ۴۴۱ ص. *
۶۳۵. شمع زندگی - تفسیر سوره نور (فارسی) محمد علی غفاری، شیعه، تهران: انتشارات برهان، ۱۳۵۳، ۳۶۶ ص. *
۶۳۶. الصراع بین الایمان والمادیة، تأملات فی سوره الکهف (عربی) ابوالحسن علی الحسین الندوی، کویت: دارالقلم، ۱۹۷۱، ۱۲۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۱)
۶۳۷. صفات المتّقین ومقاصد سوره البقره (عربی) حسن البناء ۱۹۰۶ - ۱۹۴۹، سنی، بیروت: منشورات العصر الحدیث، ۱۹۷۲، ۶۳ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۵)
۶۳۸. عجایب القصص در ترجمه و تفسیر مصوّر سوره مبارکه کهف، ابوالقاسم میرزایی یاسر، شیعه، تهران: شرکت فردوسی، ۱۳۳۷، ۸۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۱)
۶۳۹. عشق و عصمت یا تفسیر سوره یوسف (فارسی) سید ابوالفضل ریحان (سعیدی)، شیعه، تهران: چاپخانه شرکت سهامی طبع کتاب [تألیف ۱۳۲۵ ش]، ۱۶۳ ص. *
۶۴۰. عظمت قرآن در سوره اخلاص (فارسی) عباس راسخی نجفی، شیعه، قم: انتشارات قیام، چاپ اول، ۱۳۷۱، ۲۴۰ ص. *
۶۴۱. عنکبوتیه وحکمتیه - تفسیر سوره عنکبوت و لقمان، عبدالعظیم صدوقی اردبیلی، م ۱۳۴۰، تبریز، ۱۳۵۵، ۳۷ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۱)
۶۴۲. فاتحه ومعنای آن یا بیان عظمت قرآن در سوره الحمد (فارسی) محمدرشید رضا، سنی، رشت: چاپخانه فردوس، ۱۳۶۶، ۲۴۱ « ۶ ص، مترجم: عباس راسخی. *
- * فرازی از تفسیر فاتحه الکتاب ————— درسهائی از سوره حمد.
۶۴۳. فن التذوق الجمالی لسوره یوسف، درآسه نقدیه ابداعیه (عربی) محمد علی ابوحمده، سنی، عمان (اردن): دارالبشیر، چاپ اول، ۱۴۰۵، ۸۸ ص. *

٦٤٤. فى ظلال دلالات سورة الكهف (عربى) سليم الجابى، دمشق: مطبعة نصر، چاپ اول، ١٩٩٦، ص ١٦٢، فروست: باب التفسير سورة الكهف. *
٦٤٥. فى ظلال سورة الانفال (عربى) محمد جعفر شمس الدين، شيعه، بيروت: دارالتعارف للمطبوعات، چاپ اول، ١٩٨٢، ٢١٨ ص. *
٦٤٦. قبسات من سورة النور (عربى) محمود كامل احمد، سنى، بيروت: دارالنهضة العربيه، ١٩٨١، ٢٣٢ ص. *
٦٤٧. قبس من تفسير القرآن الكريم (عربى) على السماكه الحلى، ١٣١٩ - ١٣٩٠ شيعه، نجف: مطبعة نعمان، ١٣٩١، ١٨٧ ص، (تفسير سوره هاى حمد، انشراح، قدر، عصر، كوثر، كافرون، نصر، فلق، ناس و آيه الكرسي. محقق سيد احمد حسيني). *
- * قرآن شريف ——— تفسير قرآن شريف.
٦٤٨. قرآن و اسرار آفرينش - تفسير سوره رعد (فارسي) جعفر سبحانى، شيعه، قم: چاپ مهر، ١٣٥٤، ٤٠٦ ص. *
٦٤٩. القرآن والحياه لليهود، قصه مع الرسول والاسلام - تفسير سورة الحشر (عربى) عبدالمنعم النمر، سنى، قاهره: دارالاندلس للاعلام، چاپ اول، ١٤٠٧، ١٩١ ص، فروست: سلسله التفسير ٢. *
٦٥٠. قرآن ومعارف عقلى - تفسير سوره حديد (فارسي) جعفر سبحانى، شيعه، قم: نشر خرم، [تأليف ١٣٥٠] ١٩٠ ص. *
٦٥١. القصص الهادف كما نراه فى سورة الكهف (عربى) محمد محمد المدنى، سنى، قاهره: وزارت اوقاف المجلس الاعلى للشؤون الاسلاميه، ١٤١٥، ٢٦٤ ص، (تفسير تمام سوره كهف). *
٦٥٢. قلب القرآن (عربى) سيد عبدالحسين دستغيب، ١٣٣٢ - ١٤٠٢ ق، شيعه، بيروت: دار مكتبة الرسول الاكرم، چاپ اول، ١٤١٠، ٢٧٠ ص، (تفسير سوره يس). *
٦٥٣. قلب قرآن - تفسير سوره شريفه يس (فارسي) سيد عبدالحسين دستغيب، ١٣٣٢ - ١٤٠٢ ق، شيعه، قم: انتشارات اسلامى، ٢٤٨ ص.
٦٥٤. القول الحصين فى تفسير سورة يس (عربى) محمد الشيخ طه الباليسانى، سنى، بغداد: مطبعة شفيق، ١٤٠٧، ٢٦٤ ص. *
٦٥٥. القول المدارك فى تفسير جزء تبارك (عربى) محمد الشيخ طه الباليسانى، سنى، بغداد: مطبعة شفيق، ١٤٠٧، ٢٦٤ ص. *
٦٥٦. القول المنصف فى تفسير سورة يوسف (عربى) محمد طه الباليسانى، سنى، عراق: وزارة الاوقاف والشؤون الدينيه، ١٩٨٣، ٢٤٥ ص. *
٦٥٧. قيامت و قرآن - تفسير سوره طور (فارسي) سيد عبدالحسين دستغيب، ١٣٣٢ - ١٤٠٢ ق، شيعه، تهران: انتشارات صبا، ١٣٦ ص. *
٦٥٨. كانون حكمت قرآن، در تفسير سوره لقمان (فارسي) محمد باقر كمره اى، متولد ١٣٢٣، تهران ١٣٢٣. (تفسير و تفاسير جديد ١٨٣)

۶۵۹. کانون عفت قرآن در تفسیر سوره یوسف (فارسی) محمد باقر کمره ای، متولد ۱۳۲۳، تهران، ۱۳۲۴، ۲۸۵ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۳)
۶۶۰. کلمه طیبه وسخنی پاک، توضیح، تحقیق و بررسی در اعراف، ... شرح و تفسیری برسوره هفتم (اعراف) (فارسی) امین، مشهد: انتشارات قیام، چاپ اول، ۴۹۶ص. *
۶۶۱. کوثر الخیرات لسیدة السادات صلی الله علیه وآله، محمد اشرف سیالوی، لاهور: مکتبه قادریه، ۱۹۷۵، ۴۱۶ص، (تفسیر سوره کوثر) (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۷)
۶۶۲. گذری بر سوره حشر - برخورد رسول اکرم با یهود (فارسی) علی نوروزی، شیعه، چاپ اول، ۱۳۷۰، ۳۴ص. *
۶۶۳. گنجینه سعادت تفسیر سوره مبارکه نور (فارسی) بانو ف. مالک، تهران: انتشارات قدیانی، چاپ اول، ۱۳۴۱، دوم ۱۳۶۲ ش، ۱۲۸ص. *
۶۶۴. لثالی منشور در تفسیر سوره طور (فارسی) سید ابوالفضل نبوی قمی، متولد ۱۳۴۵، شیعه، قم: چاپخانه قم، ۱۳۸۰، ۳۰۰ص. *
۶۶۵. لثالی مخزونه فی شرح انا اعطیناک الکوثر، میرزا حسن علیاری، م ۱۳۵۸، شیعه (مفاخر آذربایجان ۲۸۹/۱) *
۶۶۶. للناس وللعیان سورة النساء (عربی) محمد عبدالله الهمشری، سنی، مصر: اسکندریه، مطبعة دار نشر الثقافیة، [تاریخ مقدمه ۱۳۷۷]، ۲۱۲ص. *
۶۶۷. المأثور فی تفسیر سورة الفاتحة (عربی) عبدالله بن سلمان بن سالم الاحمدی، سنی، ریاض: دارطیبة، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۲۵۶ص. *
۶۶۸. مجالس التفسیر (عربی) محمد علی ضناوی، سنی، دمشق - بیروت، طرابلس: المکتب الاسلامی - دار الایمان، چاپ اول، ۱۴۰۳، ۱۷۹ص، (تفسیر سوره های طارق، اعلی، غاشیه، فجر). *
۶۶۹. المجتمع الاسلامی كما تنظمه سورة النساء (عربی) محمد محمد المدنی، متولد ۱۹۰۷، سنی، قاهره: المجلس الاعلی للشؤون الاسلامیة، ۱۹۶۲ - ۱۴۱۱، ۱۹۸ص. *
۶۷۰. مرآة الحامدین فی کشف اسرار المحققین، تفسیر الفاتحة (عربی) محمد ثابت بن عبدالله القیصری الرومی، حنفی، (هدیه العارفین ۲ / ۳۹۳؛ معجم المفسرین ۲ / ۵۰۷) * مری نمونه — تفسیر سوره لقمان.
۶۷۱. مستطرف المقال فی تفسیر سورة الزلزال (عربی) محسن محمد رفیع رشتی قزوینی، م ۱۳۰۰ق، در کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی به شماره ۲۶۹۵. (دایرة المعارف تشیع ۴ / ۵۵۹)
۶۷۲. معارف اسلام در سوره یس (فارسی) حسین مظاهری، قم: شفق، ۱۳۶۷، ۳۳۵ص. *
۶۷۳. معارف من القرآن (عربی) سید عبدالحسین دستغیب، ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲، شیعه، بیروت: دارالاسلامیه، چاپ اول، ۱۴۱۲، ۴۵۴ص. عنوان اصلی: تفسیر سوره حدید - معارفی از قرآن، مترجم سید علی محمد زین. *

۶۷۴. المعارف والعقاید الاسلامیة من قلب القرآن. (عربی) حسین مظاهری، شیعه، بیروت: دارالبیضاء - دارالرسول الاکرم، چاپ اول، ۱۴۱۴، ۲۴۰ ص، مترجم از فارسی، لجنة الهدی، عنوان اصلی، معارف اسلام در سوره یس. *
۶۷۵. معارفی از قرآن - تفسیر سوره حدید (فارسی) سید عبدالحسین دستغیب ۱۳۳۲ - ۱۴۰۲ ق، شیعه، قم: انتشارات اسلامی، چاپ دوم، ۱۳۶۸، ۴۸۷ ص. *
۶۷۶. معالم المجتمع المسلم كما بينها سورة الحجرات (عربی) عبدالعظیم بن بدوی، سنی، مصر: مؤسسه الزهراء [تألیف ۱۴۰۹]، ۷۵ ص. *
۶۷۷. منابعی از سوره مرسلات وهل آتی (فارسی) [در مقدمه کتاب اسم امیرخانی آمده که ظاهراً مؤلف می باشد]. چاپ بهمن، ۱۳۴۶، ۲۰۴ ص. *
۶۷۸. من التفسیر البیان للقرآن الکریم - تفسیر سورتی ق و الملك (عربی) عبدالستار حسین زموط، سنی، قاهره: مکتبه الکلیات الازهریة، چاپ دوم، ۱۴۰۴، ۱۱۹ ص.
۶۷۹. من هدی سورة آل عمران (عربی) حنان لحام، سنی، ریاض: دارالهدی، چاپ اول، ۱۴۰۹، ۲۶۲ ص، فروست: نظرات فی کتاب الله . *
۶۸۰. من هدی سورة البقرة (عربی) حنان لحام، سنی، ریاض: دارالهدی، چاپ اول، ۱۴۰۹، ۶۳۲ ص.
۶۸۱. من هدی سورة النساء (عربی) حنان لحام، سنی، ریاض: دارالهدی، چاپ اول، ۱۴۰۶، دوم، ۱۴۰۹، ۴۶۴ ص. *
۶۸۲. مؤتمر تفسیر سورة يوسف (عربی) عبدالله محمد بن صالح العلمی العزی الدمشقی، ۱۲۷۸ - ۱۳۵۵ ق، سنی، دمشق: دارالفکر، ۱۳۸۱، ۲ جلد، ۱۴۸۰ « ۴۵ ص. چاپ دوم: بیروت: دارالفکر، ۱۳۸۹، با مقدمه جمعی از نویسندگان. *
- * موجی از دریا ————— درسهایی از فاتحه کتاب.
۶۸۳. المؤمنون والنور، من الدراسات القرآنیة (عربی) سعد اسماعیل شلیبی، سنی، قاهره: دارمصر، [تألیف ۱۳۱۷]، ۳۳۹ ص. (تفسیر سوره مؤمنون ونور) *
۶۸۴. نظرات حدیثه فی التفسیر، تفسیر سور القصار: سورة ملك، القلم، الحاقه (عربی) محمد عبدالرحمن الجدیلی، سنی، بیروت: منشورات المکتب التجاری، چاپ اول، ۱۹۶۵، ۱۸۲ ص، فروست: من هدی القرآن ۲. *
۶۸۵. نظرات فی سورة الحجرات (عربی) محمد محمود الصواف، سنی، بیروت: مؤسسه الرساله، چاپ چهارم، ۱۴۰۲، ۱۹۱ ص. *
۶۸۶. نظرات فی سورة الرحمن (عربی) عبدالکریم الخطیب، سنی، قاهره: مؤسسه اخبارالایوم، ۱۹۷۱، ۱۲۷ ص. (مؤلف، صاحب التفسیر القرآنی للقرآن در ۱۶ مجلد است. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۵)
۶۸۷. نظرات فی سورة النور (عربی) احمد ماهر محمود البقری، سنی، اسکندریه: مؤسسه الثقافه الجامعیة، ۱۹۷۴، ۷۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۲)
۶۸۸. نظره فی الفاتحه (عربی) حیدرالجوادی، متولد ۱۹۰۰ م، چاپ بغداد. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۵)

۶۸۹. نگاهی به تفسیر سوره حمد (فارسی) محمد حسین خیرتبریزی، شیعه، تبریز: انتشارات فلق، چاپ اول، ۳۲ ص. *

۶۹۰. نگاهی به قرآن تفسیری از سوره محمد، عنکبوت (فارسی) حسن هاشمی، شیعه، چاپ قم، ۴۰ ص. *

۶۹۱. نگرشی تحلیلی سوره مؤمن (فارسی) محمد مهدی بحری، شیعه، تهران، نشر امت، ۲۰۵ ص. *

۶۹۲. نگرشی در تفسیر آیات (۶۰ گفتار در تفسیر دوسوره حمد و بقره) (فارسی) جعفر شعار، مصطفی شعار، محمد حسین شعار، شیعه، تهران: چاپخانه انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ اول، ۱۳۷۱، ۱۵۲ ص (تفسیر بعضی از آیات سوره حمد و بقره). *

۶۹۳. نورالایمان فی تفسیر القرآن، تفسیر سورتی الفاتحة والبقره (عربی) محمد مصطفی ابی العلاء، ۱۳۲۷ - ۱۴۰۶ ق، سنی، بیروت: دارالبشائر الاسلامیة، چاپ اول، ۱۴۱۱، ۵۴۳ ص. *

۶۹۴. نور درخشان در تفسیر نخستین سوره قرآن (فارسی) سید رضا رفائی، شیعه، قم: انتشارات رسالت، چاپ اول، ۱۳۷۳، ۲۱۶ ص، (تفسیر سوره حمد). *

۶۹۵. نور المشکوة - تفسیر سوره نور، عبدالعظیم صدوقی اردبیلی م ۱۳۴۰، شیعه، تبریز، ۱۳۳۲، ۱۱۶ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۸۲)

۶۹۶. نورالهدی - تفسیر آیه نور (عربی) سید عبدالحسین کمونه نجفی، ۱۲۶۸ - ۱۳۳۶ ق، شیعه. (دائرة المعارف تشیع ۵۶۳/۴)

۶۹۷. الوحده الموضوعیه فی سورة یوسف علیه السلام (عربی) حسن محمد باجوده، سنی، قاهره: دارالکتب الحدیثه، ۱۹۷۴، ۵۵۰ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۸)

۶۹۸. یس قلب القرآن (عربی) محمد علی قطب، سنی، قاهره: دارالمختار الاسلامی، ۱۹۹۲، ۷۲ ص. *

۶۹۹. الیواقیت الحسان فی تفسیر سورة الرحمن والمختار من القصائد والاشعار (عربی) مجد الدین النجفی الاصفهانی، ۱۳۲۶ - ۱۴۰۳ ق، شیعه، قم: نشر الهدایه، چاپ اول، ۱۴۰۹، ۱۳۵ ص. *
۷۰۰. یوسف علیه السلام نظرات فی التفسیر (عربی) عبدالحمید کحیل داود، سنی، [تألیف ۱۳۷۷]، ۱۷۶ ص. *

بخش چهارم: تفسیر آیه ها

۷۰۱. آیه البرّ من آیات القرآن العظیم (عربی)، عباس الجمل، سنی، قاهره: مطبعة لجنة التألیف والترجمة والنشر، ۱۳۷۱ ق - ۵۲۷ ص. *

۷۰۲. آیه الخمس (عربی) محمد جعفر شمس الدین، شیعه، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات.

۷۰۳. آیه الكرسي (فارسی)، کاظم خلخالی، شیعه، تهران: عطائی، ۱۰۴ ص. *

۷۰۴. آیه الكرسي، پیام آسمانی، گفتار فلسفی (فارسی) محمد تقی فلسفی، متولد ۱۲۸۹ ش، تهران: هیئت نشر معارف اسلامی، ۱۳۵۱، ۴۱۴ ص. (فقط تفسیر آیه ۲۵۵ سوره بقره) *

٧٠٥. آية الكرسي نداء التوحيد السماوي (عربي) محمد تقى فلسفى، شيعه، بيروت: مؤسسه البعثه، ١٤١٢، ٣٢٢ ص. مترجم: جعفر صادق الخليلي، عنوان اصلي: آية الكرسي پیام آسمانى. *
٧٠٦. آيه نور - گنج نور حقيقى (فارسى)، حبيب الله فضائلى، شيعه، كتابفروشى ميثم، چاپ اول، ١٣٦٩، ٧٢ ص. *
٧٠٧. الاسم الاعظم أو معارف البسملة والحمدلة (عربي)، محمد الغروى، شيعه، بيروت: مؤسسه الاعلمى للمطبوعات، ١٤٠٢ ونيز قم: مكتبه فيروزآبادى، ٢٨٠ ص. *
٧٠٨. البسملة بين أهل العبارة وأهل الإشارة (عربي) ابراهيم بسيونى، سنى، قاهره: الهيئه المصرىة العامه للكتاب - دارالتأليف والنشر، ١٩٧٢، ١٤١ ص. (نقد كتاب الكهف والرقيم فى شرح بسم الله الرحمن الرحيم، عبدالكريم الجيلانى م ٨٢٠ يا ٨٣٢ق). *
٧٠٩. تأملات فى القرآن الكريم (عربي) ابوالحسين على الحسنى الندوى، سنى، دمشق: دارالقلم - بيروت: الدار الشاميه، چاپ اول، ١٤١١، ١١٢ ص. *
٧١٠. تفسير آيات سجود القرآن (عربي) محمود شبلى، سنى، بيروت: دارالجيل، چاپ اول، ١٤١٣، ١٦٠ ص. *
٧١١. تفسير آيه البسملة، محاضرات معرفيه (عربي) روح الله الموسوى الخمينى، ١٣٢٠ ق - ١٣٦٨ ش، شيعه، بيروت: دارالهادى، چاپ اول، ١٤١٢، ١٢٧ ص. *
٧١٢. تفسير آيه جلاب، محمد تقى صديقين اصفهانى، م ١٤١٧ق، شيعه، قم: ١٣٤٩، ١١٣ ص.
٧١٣. تفسير آيه الكرسي، عبدالعظيم صدوقى اردبيلى م ١٣٤٠، شيعه، چاپ تبريز، ٤٨ ص. (تفسير و تفاسير جديد ١٧٤)
٧١٤. تفسير آيه الكرسي، محمد صالح ميرزا فضل الله مازندراني، شيعه. (الذريعه ٣٣٠/٤)
٧١٥. تفسير آيه مباركه نور، محمد شريعت سنگلجى، شيعه.
٧١٦. تفسير آيه نور، ابوتراب شهيدى قزوينى، ١٢٧٨ - ١٣٥٧، شيعه، تهران: ١٣٣١، ٤٤ ص. (تفسير و تفاسير جديد ١٧٣)
٧١٧. تفسير آيه النور، هادى نجفى طهرانى، ١٢٥٣ ص. (دائرة المعارف تشيع ٥٦١/٤؛ تفسير و تفاسير جديد ١٧٤).
٧١٨. تفسير آيه و اذا قرى القرآن فاستمعوا له وانصتوا (اعراف ٢٠٤)، ميرزا ابراهيم القاضى الخوزانى الاصفهانى، م ١٣٥٥ق، شيعه. (الذريعه ٣٢٣/٤)
٧١٩. حقيقه الابداع فى تفسير كلمه الاسترجاع (آيه ٥٦ سوره بقره = اذا أصابتهم مصيبه، سيد عبدالله برهان سبزوارى، ١٣٠٠ - ١٣٨٤ق، شيعه، (در سبزوار كتابخانه مؤلف (دائرة المعارف تشيع ٥٧١/٤)
٧٢٠. رساله نوين دربارہ... و تفسير آيه آن عدّه الشهور عندالله اثنا عشر شهراً (فارسى) سيد محمد حسين حسيني طهرانى، م ١٣٧٤ش، شيعه، تهران: انتشارات صدرا، چاپ سوم، ١٤٠٦، ١٥٢ ص. *
٧٢١. الرق المنشور ولوامع الظهور فى تفسير آيه النور سيد حسين بن مرتضى طباطبايى يزدى، م ١٣٠٧ق، تبريز، ١٣٠٠. (الذريعه ٢٤٦/١١)

٧٢١. الشّهاب الثاقب تفسير آنا زينا السّماء الدّنيا بزينة الكواكب، مهدي مسجد شاهي، متولد ١٢٩٨ ق، تهران: چاپ سنگي، ١٣٥٥، ٩٦ ص. (تفسير وتفسير جديد ١٧٤)
٧٢٢. غرّة المتقين، محمد اشرف جبل عاملی، اصفهان: مطبوعات خندان، ١٣٦٨، ٨٤ ص. (تفسير و شرح آية الكرسي). (تفسير و تفاسير جديد ١٧٦)
٧٢٣. كراسه آية الكرسي، سيد محمد علي هبه الدين حسيني حائري معروف به سيد هبه الدين شهرستاني، ١٣٠١ - ١٣٨٦ ق، شيعه. (دائرة المعارف تشيع ٤ / ٥٧٢)
٧٢٤. كلام قدسي، تفسير آية الكرسي، مهدي صدرعالمي، تهران، ١٣٦٨، ٨٠ ص. (تفسير و تفاسير جديد ١٧٣)
٧٢٥. لوايح الظهور في تفسير آية النور، حسين بن مرتضى الطباطبائي الحائري، م ١٣٠٧، شيعه. (معجم المفسرين ١ / ١٦١)
٧٢٦. من آيات الله في السماء آية الكرسي سيده آيات القرآن الكريم (عربي) ماهر احمد الصوفي، سني، حمص: مكتب الشعار. ١٤١٦، ٢٥ ص. *
٧٢٧. ويسألونك عن ذي القرنين (عربي) احمد بن خيرالدين ابوالكلام آزاد، ١٣٠٥ - ١٣٧٩، سني، قاهره: دارالشعب، ١٩٧٢، ١٨٢ ص. (تفسير وتفسير جديد ١٩٣)

بخش پنجم: تفسيرهاي نامشخص

٧٢٨. ارشاد الله في تفسير القرآن (عربي) ابوبكر بن الطاهر بن زبير السلوي، م ١٣٧٦ ق، مالكي. (معجم المفسرين ٢ / ٧٤٧)
٧٢٩. ازهار التنزيل، سيد محمد حسن زنگي پوري م ١٣٢٥ ق، شيعه. (الذريعه ١ / ٥٣٤)
٧٣٠. اشارات الاعجاز من مضان الايجاز (عربي)، سعيد النورسي، سني، قاهره: شركه سوزلر، چاپ دوم، ١٤١٤، ٣٣١ ص، مترجم از تركي: احسان قاسم الصالحي، فروست: كلييات رسائل النور ٥.
٧٣١. الهام الرحمن في تفسير القرآن، عبيد الله بن الاسلام السندي، ١٨٧٢ - ١٩٤٤، كراچي، بيت الحكمة، ٣٤٤ ص. (تفسير وتفسير جديد ١٩٩)
٧٣٢. انوار البيان في تفسير القرآن (گجراتي)، غلام علي بن اسماعيل البهاونگري، ١٢٨٣ - ١٣٦٧ ق، هند. (الذريعه ٢ / ٤٢١)
٧٣٣. انوار البيان في تفهيم القرآن، محمدرضا الحق، دها كه: اشاعت منزل، ١٩٦٣. (تفسير وتفسير جديد ١٩٨)
٧٣٣. انوار القرآن (اردو) سيد راحت حسين رضوي هندي كويال پوري، ١٢٩٧ - ١٣٥٥ ق، شيعه، چاپ هند، ١٣٥٥، دائرة المعارف تشيع ٤ / ٥٦٦ (الذريعه ٢ / ٤٣٨)
٧٣٤. بشائر الرضوان في تفسير القرآن (عربي) علي رفاي محمد، سني، قاهره: مكتبة و مطبعة محمد علي صبيح، ١٩٧٠ م. (تفسير وتفسير جديد ٢٠٣)
٧٣٥. بلاغ المبين، عنايت الله مشرقي هندي، هند: چاپ سنگي، ١٣٤٢. (تفسير وتفسير جديد ٢٠٨)

۷۳۶. بلوغ منى الجنان، (فارسی) محمد رضا خزر جى نجفى، شيعه، ۱۳۰۳ - ۱۳۸۵ق، درنجف در کتابخانه مؤلف موجود است. (دائرة المعارف تشييع ۴ / ۵۷۲)
۷۳۷. بهجة التنزيل فى التفسير والتأويل، سيد حسين بن هبة الله رضوى كاشانى ملقب به علم الهدى. (الذريعة ۳ / ۱۶۱)
۷۳۸. البيان فى تفسير القرآن، عبدالحسين بن عيسى يوسف الرشتى، ۱۲۹۲ - ۱۳۷۲ (معجم المفسرين ۱ / ۲۵۶)
۷۳۹. تحفة الاخوان، ابو عياشه محمد البيومى الدمنهورى ۱۲۶۳ - ۱۳۳۵ق. (معجم مصنفات القرآن ۲ / ۱۷۵)
۷۴۰. تحفة الخاقان فى تفسير القرآن، ميرزا محمد باقر بن محمد لاهيجى ۱۲۷۵ - ۱۳۵۰، شيعه، ۵ جلد، (اين اثر بصورت تفسير موضوعى در ۵ موضوع، قصص، احكام، معارف، مواعظ و وعيد، مى باشد.) (الذريعة ۳ / ۴۳۱)
۷۴۱. التحفة (فى تفسير القرآن) عبدالكريم بن عبدالله الحسنى اليمنى الرضوى، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۹، زيدى. (معجم المفسرين ۱ / ۲۹۸)
۷۴۲. التفسير (عربى) محمد بشر بن محمد هلال الألاجاتى معروف به غزى، ۱۲۷۴ - ۱۳۳۹ق، مخطوط در حلب. (الاعلام زرکلى ۶ / ۵۳)
۷۴۳. تفسير آقا فتحعلى - تفسير الكبير، آقا فتحعلى زنجانى نجفى م ۱۳۳۸ق. (الذريعة ۴ / ۲۹۷)
۷۴۴. تفسير الآيات القرآنيّة (عربى) عبدالعزيز حسن م ۱۳۶۴ - محمد عبد العزيز النجار. معجم المفسرين ۱ / ۲۸۶)
۷۴۵. تفسير اردوبادى (عربى) محمد على اردوبادى تبريزى نجفى، شيعه، ۱۳۱۲ - ۱۳۸۰ق، نجف: كتابخانه مؤلف. (دائرة المعارف تشييع ۴ / ۵۷۰)
۷۴۶. تفسير اويسى (فارسى) محمد حسين غلام على اويسى قزوينى، ۱۳۳۶ - ۱۴۱۴ق، شيعه. تأليف از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۱۱، در چند مجلد به خط مؤلف در کتابخانه مؤلف در قزوين. (دائرة المعارف تشييع ۴ / ۵۷۸)
۷۴۷. تفسير خفاجى (تفسير شيخ عمران)، عمران بن احمد دعبل خفاجى نجفى، ۱۲۴۷ - ۱۳۲۸، شيعه، خطى. (الذريعة ۴ / ۲۹۵)
۷۴۸. تفسير روشن، ضياء الدين طباطبايى، ۱۲۷۰ - ۱۳۴۸ق، شيعه، تهران: چاپ سنگى، ۱۳۴۷. (تفسير وتفسير جديد ۲۰۲)
۷۴۹. تفسير القرآن، محمد على قراجه داغى، زنده در ۱۳۰۶، شيعه. (معجم المفسرين ۲ / ۵۹۳)
۷۵۰. تفسير القرآن، محمد بن محمد بن احمد الخصاص التازى، م ۱۳۵۴ق، مالکى، در چند مجلد. (الاعلام زرکلى ۷ / ۸۱)
۷۵۱. تفسير القرآن، طاهر بن صالح بن احمد السمعونى الجزائرى الدمشقى، ۱۲۶۸ - ۱۳۳۸. (معجم المفسرين ۱ / ۲۴۱)
۷۵۲. تفسير القرآن، على بن سليمان الدمناتى، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۶ق، مالکى. (معجم المفسرين ۱ / ۳۶۲)

۷۵۳. تفسیر القرآن، محمد لطفی الشیخ جمعه اسکندری، ۱۳۰۳ - ۱۳۷۲ق، سنی، بصورت خطی. (معجم المفسرین ۲ / ۶۰۹)
۷۵۴. تفسیر القرآن، عبدالحق بن عبدالواحد بن محمد الهاشم، ۱۳۰۲ - زنده در ۱۳۶۸ ق. (معجم المفسرین ۱ / ۲۵۷)
۷۵۵. تفسیر القرآن، محمد بن عبدالله القسطنطنی النقشبندی م ۱۳۰۹ق. (معجم المفسرین ۲ / ۵۶۳)
۷۵۶. تفسیر القرآن، حسن (احسن) بن محمد بن بوجمه البیضاوی البعقلی، ۱۳۰۱ - ۱۳۶۸ق، چاپ شده. (معجم المفسرین ۱ / ۱۴۶)
۷۵۷. تفسیر قرآن برای شما (فارسی) محمد علی خالیدی، شیعه، تهران، ۱۳۳۶.
۷۵۸. تفسیر قرآن به شعر مثنوی، هاشم دلخوشنواز، شیعه، تهران: مؤلف، ۱۳۶۴.
۷۵۹. تفسیر القرآن العظیم، محمد سعید بن احمد العرفی ۱۳۱۴ - ۱۳۷۵ق، خطی. (معجم المفسرین ۲ / ۵۳۲)
۷۶۰. تفسیر القرآن الکریم - ابراهیم بن عمر بن بابہ ملقب به بیوض، ۱۳۱۶ - ۱۴۰۰ق، اباضی. (معجم المفسرین ۲ / ۵۳۲)
۷۶۱. تفسیر القرآن الکریم - عمر راسم بن علی بن سعید البجائی، ۱۳۰۰ - ۱۳۷۹ق، سنی (وی این تفسیر را در زندان نوشته است) (معجم المفسرین ۲ / ۷۸۹)
۷۶۲. تفسیر الکبیر (عربی) سید میرزا هادی خراسانی حائری، ۱۲۹۷ - ۱۳۶۸ ق، شیعه، چند مجلد. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۷)
۷۶۳. التفسیر المأثور علی اصغر بن محمد حسن قائی بیرجندی، م ۱۳۱۵ یا ۱۳۲۰، شیعه. (الذریعة ۴ / ۲۶۵)
۷۶۴. تفسیر مشکلات القرآن، عبدالله بن محمد صلاح الدین العلمی العزى الدمشقی ۱۲۷۸ - ۱۳۵۵ق، سنی. (معجم المفسرین ۱ / ۳۲۶)
۷۶۵. تفسیر الوسیط (عربی) سید میرزا هادی خراسانی حائری، ۱۲۹۷ - ۱۳۶۸ق، شیعه. (دائرة المعارف تشیع ۴ / ۵۶۷)
۷۶۶. تفسیر یسیر المشهور بفق الیسیر، مراد علی، تصحیح و تحقیق: عبدالحق پیشاور، عبداللطیف ومحمد شریف. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۸)
۷۶۷. تقریرات علی تفسیر البیضاوی، محمد بن عثمان بن محمد النجار، ۱۲۵۵ - ۱۳۳۱، مالکی. (معجم المفسرین ۲ / ۵۷۴)
۷۶۸. تنویر الازهان بما تیسر تفسیره من القرآن، قاسم احمد عقیفی الدجوی، سلیمان امام الصغیر و عبدالصبور امام محمد، سنی، قاهره: دارالنصر، ۱۹۷۰، ۱۶۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۲۰۳)
۷۶۹. التیسیر فی تفسیر الفاظ القرآن الکریم (عربی) حسین نصار، سنی، مصر، انوارالمعرفة.
۷۷۰. التیسیر والتسهیل لفهم مدارک التنزیل (نسفی) (عربی) عبدالحکیم الافغانی القندهاری، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۶ق، حنفی، مخطوط در دمشق. (معجم المفسرین ۱ / ۲۵۸)

٧٧١. جواهر الافكار ومعادن الاسرار، عبدالقادر بن احمد بن مصطفى بدران، م ١٣٤٦ق، حنبلى.
(معجم المفسرين ١ / ٢٩٢)
٧٧٢. جواهر المعادن، على بن محمد شريعتمدار استرآبادى، م ١٣١٥ق، شيعه. (الذريعة ٤ / ٢٧٠)
٧٧٣. الخيرات الحسان فى تفسير القرآن، محمد رضا خزر جى نجفى، ١٣٠٣ - ١٣٨٥ق، شيعه (نجف در كتابخانه مؤلف) (دائرة المعارف تشييع ٤ / ٥٧٢)
٧٧٤. الذكر الحكيم (عربى) محمد كامل حسين، قاهره: النهضة المصرية، ١٩٧١، ٢٠٢ ص. (تفسير وتفاسير جديد ٢٠٧)
٧٧٥. ربيع الجنان فى تفسير القرآن، محمد بن خليل بن ابراهيم المحاسن القاوقجى. ١٢٢٤ - ١٣٠٥، حنفى. (معجم المفسرين ٢ / ٥٢٨)
٧٧٦. سراستواء - سر التنزيل - سر القرآن - سر الفرقان، محمد سرى باشا الكريدى الرومى. (معجم المفسرين ١٢ / ٥٣١)
٧٧٧. ضياء التفاسير (فارسى) سيد امير محمد صادق خوانسارى موسوى، م ١٣٣٢ق، شيعه، تهران، چاپ سنگى، (دايرة المعارف تشييع ٤ / ٥٦٣)
٧٧٨. فتح الجليل بذكر طرف فيما يتعلق بالتنزيل، حسن بن احمد سالم الرفاعى الشهير بالهوارى العدوى، ١٢٥٧ - زنده در ١٣٢٩ق، مالكى. (معجم المفسرين ١ / ١٣٦)
٧٧٩. فتح الجواد الكريم فيما يتعلق بسم الله الرحمن الرحيم، حسن بن محمد حسن معروف بالسقا، ١٢٦٢ - ١٣٢٦ق، شافعى. (معجم المفسرين ١ / ١٤٧)
٧٨٠. فتح الرحمن بتفسير القرآن، حسن حسنى بن محمد درويش الموصلى، (جلد دوّم تا سوره انعام). (معجم المفسرين ١ / ١٣٩)
٧٨١. فتح المنان فى تفسير غريب القرآن، مؤمن بن حسن الشبلنجى، ١٢٥٢ - زنده در ١٣٢٢ق. (معجم المفسرين ٢ / ٦٩٤)
٧٨٢. الفرقان فى تفسير القرآن (اندونزىيى) حسن بن احمد باندونج الجاوى، ١٣٠٤ - ١٣٧٨ق. (معجم المفسرين ١ / ١٣٨)
٧٨٣. القرآن الكريم مع موجز البيان فى معانى القرآن احمد حنفى نصار القوصى، سنى، قاهره: دار وهدان، ١٩٧٠، ٣ جلد. (تفسير وتفاسير جديد ٢٠٦)
٧٨٤. القول الوجيز فى كلام الله العزيز، صالح بن عمر بن داود بن صالح، ١٢٨٧ - ١٣٤٧ق، سنى. (معجم المفسرين ٢ / ٧٧٦)
٧٨٥. كشف المحجوبين عن خدى تفسير الجلالين، سعد الله بن غلام قندهارى افغانى، م ١٣٠٦ق، خطى در كتابخانه تيموريه. (معجم المفسرين ١ / ٢٧٠)
٧٨٦. لؤلؤ البحرين، محسن محمد رفيع رشتى قزوينى، م ١٣٠٠، شيعه. (دايرة المعارف تشييع ٤ / ٥٥٩)
٧٨٧. مجمع الانوار ومعادن الاسرار فى تفسير القرآن الكريم، فتح على بن ولى بن على عسكرزنجانى، ١٢٦٨ - ...، شيعه. (معجم المفسرين ١ / ٤١٧)

۷۸۸. مراد الطالب فی التفسیر (عربی) محمد ابوفرحه الحسینی، قاهره: جامعه الازهر، ۱۹۷۱، ۸۸ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۷)
۷۸۹. مشکاة الحیة، دانش تبریزی، زنده در ۱۳۰۳. (مفاخر آذربایجان ۱/ ۵۱۵)
- * المصفی الجامع بین الصحیح المأثور و صریح المنقول — الموجد فی تفسیر القرآن الکریم.
۷۹۰. منبع الکرامة زنوزی خوئی، م ۱۳۰۱. (مفاخر آذربایجان ۱/ ۵۱۴)
۷۹۱. موجز تفسیر القرآن (عربی) عبدالجبار الاعظمی، بغداد، ۱۹۶۶ - ۱۹۶۷، ۲ جلد. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۴)
۷۹۲. الموجز فی تفسیر القرآن الکریم - المصفی الجامع بین صحیح المأثور و صریح المنقول (عربی) محمد رشدی حمادی، سنی، قاهره: عیسی البابی الحلبي، ۱۹۷۳. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۷)
۷۹۳. موهبة الرحمن فی تفسیر القرآن، محمد رضا خزر جی نجفی، ۱۳۰۳ - ۱۳۸۵ ق، شیعه، نسخه خطی در نجف کتابخانه مؤلف موجود است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۷۲)
۷۹۴. نظم البرهان فی تفسیر القرآن، میرزا حسن علیاری، م ۱۳۵۸، شیعه. (مفاخر آذربایجان ۱/ ۲۸۹)
۷۹۵. نفحات الطیب علی تفسیر الخطیب، احمد رافع محمد الحسینی القاسمی الطهطاوی، ۱۲۷۵ - ۱۳۵۵ ق، حنفی. (معجم المفسرین ۱/ ۳۷)
۷۹۶. نفحة الرحمن فی تفسیر القرآن، محمد حسن وادی بن الصیادی الحسینی، ۱۲۶۶ - ۱۳۲۸ ق. (معجم المفسرین ۲/ ۵۱۸)
۷۹۷. النقد الجمیل علی تفسیر أنوار التنزیل للبیضاوی (عربی) ضیاء الدین عبدالحسن خالصی، ۱۳۱۵ - ۱۳۷۰ ق، شیعه، نسخه اصلی در کاظمین کتابخانه مؤلف موجود است. (دائرة المعارف تشیع ۴/ ۵۶۸)
۷۹۸. واضح البیان فی تفسیر القرآن، محمد ابرهیم میرسالکوتی، لاهور: اداره ترجمان السنّة، ۱۹۷۲، ۵۵۲ ص. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۷۶)
۷۹۹. الوجیز فی تفسیر الكتاب العزیز، عماد الدین محمد طاهر البحرانی. (تفسیر و تفاسیر جدید ۱۹۴)
- استدراک:
۸۰۰. افلا یتدبرون القرآن (عربی) عزالدین الجمل، سنی، چاپ ۱۹۸۲.*
۸۰۱. الترتیب و البیان عن تفصیل آی القرآن، محمد زکی صالح، سنی، بغداد، دار المكتبة العلمية، چاپ دوم، ۱۳۹۹ ق، دو جلد.
۸۰۲. تفسیر الآيات الباهرة و أخبار العترة الطاهرة (عربی) محمد حسن میانجی، ۱۳۳۴ ق، خطی، دو جلد، ۶۴۰ « ۶۳۲ ».*
۸۰۳. تفسیر ماجدی - تفسیر قرآن انگلیسی، عبد الماجد دریابادی، کراچی، محکمه اوقاف، ۱۹۸۷ م. ناشر دیگر: لکهنو: صدق جدید، ۱۹۶۸، چهار جلد.
۸۰۴. ته فیسری کوردی (کردی) ملا محمد کوی، سنی، بغداد، چاپخانه سلمان الاعظمی، ۱۳۹۰.*

۸۰۵. خلاصۃ التفاسیر (عربی) محمد بکر اسماعیل، سنی، قاہرہ، دار المنار ۱۴۱۶، ۶۰۴ ص (تفسیر تمام قرآن).

۸۰۶. ضیاء القرآن (اردو) پیر محمد کرم شاہ الازہری، سنی، لاہور: انتشارات ضیاء القرآن، چاپ پنجم، ۱۴۰۲، پنج جلد، (تفسیر تمام قرآن). *